

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 : ศึกษากรณีการจัดตั้งกองทุน
เพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2557
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Special Case Investigation Act B.E. 2547: A Study of Establishment of the Special
Case Investigation Fund

Mr. Natthapat Yanwaree

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2014

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 : ศึกษา
กรณีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดี
พิเศษ

โดย

นายณัฐพรพรช ญาณวารี

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปาริณา ศรีวินิชย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ อรรถณพ ลิขิตจิตถะ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ธาริต เพ็งดิษฐ์)

ณัฐพรพรช ญาณวารี : พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 : ศึกษากรณีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ (The Special Case Investigation Act B.E. 2547: A Study of Establishment of the Special Case Investigation Fund) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. วีระพงษ์ บุญโยภาส, 179 หน้า.

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีมาตรการในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษแตกต่างไปจากการสืบสวนและสอบสวนทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงมีอำนาจในการเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนสอบสวนตามมาตรา 31 อย่างไรก็ตาม กรมสอบสวนคดีพิเศษยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณบางประการ กล่าวคือ บางปีงบประมาณมีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสืบสวนตามมาตรา 31 มากกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร และในบางปีงบประมาณ กรมสอบสวนคดีพิเศษได้มีการขอเบิกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม โดยกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ในส่วนของงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อนำงบประมาณดังกล่าวมาเป็นค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ นอกจากนี้ หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานถูกดำเนินคดีอาญาและพนักงานอัยการไม่รับว่าความให้ ย่อมส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง และยังคงต้องใช้งบประมาณส่วนตัวสำหรับการดำเนินคดี

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาวิจัยจึงเห็นว่าควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ โดยให้กองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ ประกอบด้วยทรัพย์สินที่สามารถนำเข้ากองทุน ผู้มีอำนาจบริหารกองทุน การบริหารจัดการกองทุน และการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องข้อจำกัดด้านงบประมาณดังกล่าวข้างต้น และทำให้การดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีความคล่องตัวมากขึ้นสามารถนำเงินหรือทรัพย์สินมาสนับสนุนการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่อนิติต .....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

5685972034 : MAJOR LAWS

KEYWORDS: DEPARTMENT OF SPECIAL INVESTIGATION / FUND

NATTHAPAT YANWAREE: The Special Case Investigation Act B.E. 2547: A Study of Establishment of the Special Case Investigation Fund. ADVISOR: PROF. VIRAPHONG BOONYOBHAS, 179 pp.

Department of Special Investigation (DSI) has a policy for investigation and inquiry which is different from ordinary investigation and inquiry per the Criminal Procedure Code. DSI has authority to advance expenditures for investigation and inquiry per Section 31. However, DSI has some restrictions regarding budget, for instance, in some budget year, the actual expense for the investigation per Section 31 exceeded the allocation budget. Further, in some budget year, DSI requested for additional expenditure in the annual expense budget by including in main budget in the name of reserved money for emergency or necessary matters. Furthermore, in the event that the officer has been sued in criminal proceedings and the public prosecutor does not conduct such case, the officer may have to conduct the case himself and use his own personal budget for the lawsuit.

With respect to the aforesaid reason, researcher foresees that Special Case Investigation Fund should be established. The fund may consist of potential assets, authorized persons to manage fund, fund management and fund operation examination, in order to solve the problem in relation to restrictions of DSI's budget. As a result, the operation of the DSI will have more flexibility and have more financing and assets to support and efficiently prevent, protect and investigate special case proceedings.

Field of Study: Laws

Student's Signature .....

Academic Year: 2014

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่ได้สละเวลาของท่านรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทาง ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส เป็นอย่างสูงที่ให้ความเมตตาตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปาริณา ศรีวินิชย์ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ ตลอดจนมอบโอกาสให้เป็นผู้ช่วยดำเนินงานของศาสตราจารย์ นพ. ภิรมย์ กมลรัตนกุล สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ระหว่างการศึกษาชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิตนี้ รวมถึงท่านอาจารย์อรณพ ลิขิตจิตถะ และท่านอาจารย์ธาริต เพ็งดิษฐ์ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณบุคคลซึ่งมีส่วนสำคัญในการศึกษา โดยเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เขียนสำเร็จลุล่วงในการศึกษาตลอดมา คือ คุณสันติสุข ญาณวารี และคุณภักคันธ์ ญาณวารี ซึ่งเป็นบิดา และมารดาของผู้เขียน และผู้เขียนขอขอบพระคุณอาจารย์สุพัชรา แผนวิชิต ที่เป็นผู้แนะนำการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มต้น และอาจารย์วินท์ ลีละพัฒนะ ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ และให้โอกาสเป็นผู้ช่วยสอน ระหว่างการศึกษาชั้นปีที่ 1 ปริญญาโทมหาบัณฑิตนี้ ตลอดจนขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ นพ. ภิรมย์ กมลรัตนกุล และคุณกิตติญา แก้วศรีจันทร์ ที่ให้ความช่วยเหลือ และสอบถามความคืบหน้าการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ผู้เขียนขอขอบคุณพี่ น้อง และเพื่อนทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจและให้คำแนะนำระหว่างที่ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต และบุคคลอื่นอีกหลายท่านที่มีส่วนช่วยเหลือต่างๆ ในการศึกษาปริญญาโทมหาบัณฑิตนี้

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลที่สนใจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับเอาไว้แต่เพียงผู้เดียว และขอกราบอภัยมา ณ ที่นี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษและการบริหารจัดการกองทุน.....	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมลักษณะพิเศษ.....	8
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลักษณะพิเศษ.....	14
2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและหลักการสำคัญของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547.....	19
2.4 แนวความคิดในการริบทรัพย์และแนวคิดการจัดตั้งกองทุน.....	41
2.5 สภาพปัญหาและความจำเป็นในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ.....	52
บทที่ 3 การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยการจัดตั้งกองทุนตามกฎหมายต่างประเทศและประเทศไทย.....	71
3.1 การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยการจัดตั้งกองทุนตามกฎหมายต่างประเทศ.....	71

3.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	71
3.1.2 ประเทศออสเตรเลีย.....	81
3.1.3 ประเทศแคนาดา	88
3.2 การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดโดยการจัดตั้งกองทุนตาม กฎหมายของประเทศไทย	92
3.2.1 กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....	92
3.2.2 กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.....	100
3.2.3 กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	108
3.2.4 กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา	112
3.2.5 กองทุนยุติธรรม	116
3.2.6 กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	120
3.2.7 กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์	124
3.2.8 กรมศุลกากร.....	127
บทที่ 4 วิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินโดยการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสอบสวนคดี พิเศษ.....	129
4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดตั้งกองทุนสอบสวนคดีพิเศษกับกองทุนอื่น.....	129
4.1.1 ทรัพย์สินของกองทุน	129
4.1.2 ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน.....	135
4.1.3 การบริหารจัดการกองทุน	137
4.1.4 การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน.....	145
4.2 แนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินโดยการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ... ..	149
4.2.1 ทรัพย์สินที่สามารถนำเข้ากองทุน	151
4.2.2 ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน.....	152
4.2.3 การบริหารจัดการกองทุน	153

4.2.4 การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน.....	154
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	155
5.1 บทสรุป.....	155
5.2 ข้อเสนอแนะ	167
รายการอ้างอิง	175
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	179

สารบัญตาราง

ตาราง 1 จำแนกประเภทคดีพิเศษตามลักษณะการกระทำความผิด.....	28
ตาราง 2 จำแนกประเภทของกองทุน	51
ตาราง 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปี	53
ตาราง 4 เงินราชการลับ	54
ตาราง 5 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามมาตรา 31 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ.....	55
ตาราง 6 บัญชีอัตราค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ.....	57
ตาราง 7 ค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสอบสวนคดีพิเศษตามมาตรา 31	61
ตาราง 8 เปรียบเทียบทรัพย์สินของกองทุน	131
ตาราง 9 เปรียบเทียบผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน	136
ตาราง 10 เปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุน.....	140
ตาราง 11 เปรียบเทียบการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน	146

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ย่อมส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชญากรรมที่จะต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งแต่เดิมอาชญากรรมมีลักษณะที่ใช้ความรุนแรงในการกระทำความผิด ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นอาชญากรรมที่ไม่ใช้ความรุนแรง แต่มุ่งไปที่การกระทำความผิดซึ่งได้รับผลประโยชน์ตอบแทนสูง อาชญากรรมลักษณะพิเศษก็มีพื้นฐานเริ่มต้นมาจากอาชญากรรมธรรมดา แต่ลักษณะของอาชญากรรมธรรมดาได้ถูกยกระดับความสำคัญเป็นอาชญากรรมพิเศษ เนื่องจากรูปแบบของการกระทำความผิด และผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศอย่างร้ายแรง ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติเรียกอาชญากรรมประเภทนี้ว่า “อาชญากรรมเฉพาะทาง” ได้แก่ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมข้ามชาติ และการฟอกเงิน

อาชญากรรมลักษณะพิเศษ เป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะสลับซับซ้อนและยากต่อการควบคุม และยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของประเทศอย่างร้ายแรง ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (White Collar Crime) องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) และอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) เป็นต้น ซึ่งอาชญากรรมลักษณะพิเศษเหล่านี้มีลักษณะแตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป กล่าวคือ อาชญากรรมลักษณะพิเศษมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการกระทำความผิดอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งในด้านพฤติกรรมในการกระทำความผิดที่มีการนำเทคนิควิธีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและกระบวนการ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างประเทศ มีการกระทำความผิดที่สลับซับซ้อน นอกจากนี้ อาชญากรก็มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความชำนาญในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี ทำให้อาชญากรรมลักษณะพิเศษส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ขณะเดียวกันการดำเนินการเพื่อติดตามและจับกุมตัวผู้กระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายเป็นไปได้ยาก มีความยากลำบากในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อ

ดำเนินคดี¹ ทำให้การควบคุมอาชญากรรมโดยใช้กระบวนการยุติธรรมปกติไม่สามารถดำเนินการได้ โดยลำพัง จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมาตรการทางกฎหมายเป็นพิเศษ ตลอดจนความร่วมมือและการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศ²

ด้วยสาเหตุดังกล่าว ประเทศไทยจึงได้มีการกำหนดให้มีกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นในสังกัดกระทรวงยุติธรรม โดยมีเจตนารมณ์ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการแก้ไขความบกพร่องในกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากวิธีการสืบสวนและสอบสวนคดีอาชญากรรมทั่วไปยังมีความบกพร่องในการรวบรวมพยานหลักฐาน ประกอบกับระบบการสอบสวนตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใช้บังคับมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2477 โดยที่ยังไม่มีการปรับปรุง ขณะที่ปัจจุบันอาชญากรรมได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนารูปแบบการกระทำความผิดไปอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมที่มีความเชี่ยวชาญ มีการนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการประกอบอาชญากรรม ยากที่จะรวบรวมพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดกับอาชญากรเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการบัญญัติพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยกำหนดขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินคดีอาญากับอาชญากรรมลักษณะพิเศษ ซึ่งมีการเพิ่มเติมมาตรการในการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญานอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหลายประการ สำหรับมาตรการทางกฎหมายที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ได้แก่ การกำหนดช่องทางในการบูรณาการในการประสานการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 22 การให้อำนาจพนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจค้นเคหะสถานหรือสถานที่ใดๆ โดยไม่ต้องมีหมายค้นหรือคำสั่งศาลหรือจับโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งศาลของศาลตามมาตรา 24 การให้อำนาจพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเข้าถึงเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใดที่ถูกลักใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา 25

¹มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์, แผนกการศึกษาชุดวิชา 41716 กฎหมายอาญาและอาญาวิทยา ขั้นสูง (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555), หน้า 9-23.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 9-11.

การให้อำนาจจัดทำเอกสารหลักฐานในการเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใดตามมาตรา 27 และ กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการขอให้พนักงานอัยการร่วมสอบสวนในคดีพิเศษตามมาตรา 32 เป็นต้น³

เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษมีมาตรการในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษแตกต่างไปจากการสืบสวนและสอบสวนทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงมีอำนาจในการเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนสอบสวนตามมาตรา 31 ซึ่งบัญญัติให้ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกเงินทดรองจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง สำหรับค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินทดรองจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 พ.ศ. 2548 ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการสำหรับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษและข้าราชการหรือลูกจ้างที่ได้รับมอบหมาย ค่าใช้จ่ายสำหรับบุคคลอื่นนอกเหนือจากพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษและข้าราชการหรือลูกจ้างที่ได้รับมอบหมาย ค่าใช้จ่ายอื่นอันเนื่องมาจากกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการสอบสวน การใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือการดำเนินการอื่นที่ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ค่าใช้จ่ายเป็นเงินล่อซื้อและค่าใช้จ่ายอื่นอันจำเป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือพยานสำคัญหรือเพื่อสามารถเข้าถึงหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดตลอดจนผู้อยู่เบื้องหลังหรือเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีความจำเป็นและเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติการสืบสวน ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนสอบสวนนอกราชอาณาจักร และค่าใช้จ่ายสำหรับชดเชยความเสียหายต่อบุคคล ทรัพย์สินของบุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของหน่วยงานอื่นซึ่งเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษ

แม้ว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษจะได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีที่สูงมาก และยังมีอำนาจในการเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนสอบสวนตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 อย่างไรก็ตาม กรมสอบสวนคดีพิเศษยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณบางประการ กล่าวคือ บางปีงบประมาณมีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสืบสวนตามมาตรา 31 มากกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร เช่น ปีงบประมาณ 2554 ปีงบประมาณ 2555 และปีงบประมาณ 2556 ทำให้ต้องนำงบประมาณจาก

---

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 9-35 – 9-36.

ส่วนอื่นมาใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสอบสวนคดีพิเศษ และในบางปีงบประมาณ กรมสอบสวนคดีพิเศษได้มีการขอเบิกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม โดยกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ในส่วนของงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อนำงบประมาณดังกล่าวมาเป็นค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ เช่น ในปี 2553 กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 28,000,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ คดีพิเศษที่ 18/2553 เป็นต้น นอกจากนั้น หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานถูกดำเนินคดีอาญาและพนักงานอัยการไม่รับว่าความให้ ย่อมส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง และยังคงต้องใช้งบประมาณส่วนตัวสำหรับการดำเนินคดี

นอกจากนั้นหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ไม่มีบทบัญญัติในทำนองเดียวกับมาตรา 31 ที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการใช้งบประมาณในการสืบสวนสอบสวนเช่นเดียวกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ แต่หน่วยงานดังกล่าวได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องกองทุน ไม่ว่าจะเป็นกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งมีขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน ส่วนกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานที่มีมาตรการพิเศษเพื่อการสืบสวนสอบสวน แตกต่างจากคดีทั่วไปและจำเป็นต้องใช้งบประมาณมากในการดำเนินงานกลับไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องกองทุนไว้

ฉะนั้นหากมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษจะช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้การดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีความคล่องตัวมากขึ้น สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินมาสนับสนุนการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวน และดำเนินคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกองทุนอื่นของประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา กองทุนยุติธรรม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม

สุขภาพ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และกองทุนของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศแคนาดาเพื่อวิเคราะห์และกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษต่อไป

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีหน้าที่ในการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนโดยใช้มาตรการพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 อย่างไรก็ตาม กรมสอบสวนคดีพิเศษมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสืบสวนตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มากกว่างบประมาณที่ได้รับ และมีการของบประมาณเพิ่มเติมระหว่างปีงบประมาณ ทำให้การดำเนินงานขาดความคล่องตัว ฉะนั้นหากมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษขึ้น จะทำให้มีเงินสนับสนุนการป้องกันปราบปราม และสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 และแนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนต่างๆ ทั้งกองทุนของประเทศ ไทยและต่างประเทศ

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนต่างๆ ระหว่างกฎหมายของประเทศไทย และกฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งมีแนวคิด วัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเป็นแนวทางในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

1.3.3 เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมในการกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

1.3.4 เพื่อเสนอแนวทางสำหรับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาแนวคิดและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการกองทุนโดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายของประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา กองทุนยุติธรรม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีแนวคิด วัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ที่เป็นประโยชน์สำหรับการกำหนดแนวทางในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเหมาะสมในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ และเสนอแนวทางสำหรับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้วิธีการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยการค้นคว้าจากบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือ ตำรา บทความ วารสาร งานวิจัย และผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการกองทุน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ เพื่อหาข้อสรุปและเสนอแนวทางสำหรับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 และแนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนต่างๆ ทั้งกองทุนของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.6.2 ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนต่างๆ ระหว่างกฎหมายของประเทศไทย และกฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งมีแนวคิด วัตถุประสงค์และ

หลักเกณฑ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเป็นแนวทางในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการ
สอบสวนคดีพิเศษ

1.6.3 ทำให้ทราบความเหมาะสมในการกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งกองทุน
เพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

1.6.4 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบ มาเสนอแนวทางสำหรับการ
กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษและการบริหารจัดการกองทุน

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีมาตรการในการสืบสวนสอบสวนแตกต่างจากการสืบสวนสอบสวนทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องใช้งบประมาณมากในการดำเนินงาน ฉะนั้น หากมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามคดีพิเศษจึงควรศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษและการบริหารจัดการกองทุนเพื่อให้ทราบถึงแนวคิดเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษและทราบถึงความหมายและวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการกองทุนตามกฎหมายต่างๆ

ในบทนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษและการบริหารจัดการกองทุน โดยจำแนกได้ดังนี้ (1) แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมพิเศษ (2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลักษณะพิเศษ (3) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและหลักการสำคัญของพระราชบัญญัติกรมสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 (4) แนวความคิดในการริบทรัพย์และการจัดตั้งกองทุน และ (5) สภาพปัญหาและความจำเป็นในการจัดตั้งกองทุนเพื่อป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมลักษณะพิเศษ

อาชญากรรมลักษณะพิเศษมีพื้นฐานเริ่มต้นมาจากอาชญากรรมธรรมดา แต่ลักษณะของอาชญากรรมธรรมดาได้ถูกยกระดับความสำคัญเป็นอาชญากรรมพิเศษ เนื่องจากรูปแบบของการกระทำความผิด และผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศอย่างร้ายแรง สำหรับการศึกษานี้แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมลักษณะพิเศษผู้เขียนขอแยกแนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมลักษณะพิเศษออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ ความหมายของอาชญากรรมลักษณะพิเศษ และผลกระทบของอาชญากรรมลักษณะพิเศษ

2.1.1 ความหมายของอาชญากรรมลักษณะพิเศษ

อาชญากรรมลักษณะพิเศษ หมายถึง อาชญากรรมที่มีลักษณะสลับซับซ้อนและมีความละเอียดในการกระทำความผิด ยากแก่การศึกษาและควบคุม และยังส่งผลกระทบต่อระบบ

เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของประเทศอย่างร้ายแรง เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (White Collar Crime) องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) และอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) เป็นต้น ซึ่งอาชญากรรมลักษณะพิเศษเหล่านี้จะมีลักษณะการกระทำความผิดแตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป ฉะนั้นการควบคุมอาชญากรรมโดยใช้กระบวนการยุติธรรมปกติไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง จำเป็นต้องอาศัยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและมาตรการทางกฎหมายเป็นพิเศษ ตลอดจนความร่วมมือและการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศหรือระหว่างประเทศ¹

อาชญากรรมลักษณะพิเศษ ได้แก่ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ องค์กรอาชญากรรม และอาชญากรรมข้ามชาติ² ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) เป็นการกระทำความผิดทางอาญาที่ไม่ได้ใช้ความรุนแรง แต่ใช้กระบวนการทางเศรษฐกิจ การเงิน และการธนาคาร เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่เป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดโดยทุจริต ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจกับประเทศ³

Edwin H. Sutherland เป็นคนแรกที่ทำการศึกษาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยนำเสนอเพื่อให้ประชาชนตระหนักว่า คนชนชั้นสูงก็สามารถกระทำความผิดอาญาได้ มิใช่แต่เพียงคนชนชั้นล่างของสังคมที่ก่ออาชญากรรมได้⁴ นอกจากนั้นนักอาชญาวิทยาอีกท่านหนึ่งชื่อ Reckless ได้ให้ข้อสังเกตของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้กว้างขึ้น กล่าวคือ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจอยู่ในอาชญากรรมที่ต้องใช้เทคนิคขั้นสูงในการกระทำความผิด อาชญากรต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในอาชีพที่ตนถนัด ยิ่งไปกว่านั้นจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษต่างจากอาชญากรธรรมดา โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีภูมิหลังดี เฉลียวฉลาด สร้างความน่าเชื่อถือแก่บุคคลทั่วไปได้ง่าย สามารถใช้เทคนิคขั้นสูงซึ่งมี

¹มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช สาขาวิชานิติศาสตร์, แนวการศึกษาชุดวิชา 41716 กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา ขั้นสูง, หน้า 9-11.

²สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2549), หน้า 20-26.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 20.

⁴วีระพงษ์ บุญโยภาส, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2552), หน้า 43.

ประสิทธิภาพในการกระทำความผิด อาชญากรรมที่เกิดขึ้นไม่สร้างความเสียหายให้กับประชาชน มีวิธีการทำลายพยานหลักฐานอย่างเนบเนียน เป็นอาชญากรรมที่ได้ผลประโยชน์สูง⁵ ทั้งนี้สามารถ จำแนกลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้⁶ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1.1) การกระทำความผิดยากต่อการสังเกต เนื่องจากผู้กระทำความผิดสามารถ ปกปิดวิธีการกระทำความผิดได้ง่ายและเนบเนียน

(1.2) ผู้กระทำความผิดมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการกระทำความผิด และสามารถ ใช้เทคโนโลยีช่วยเหลือเพื่อกระทำความผิด

(1.3) ผู้กระทำความผิดมักจะมีฐานะทางสังคมที่ดี เป็นคนชนชั้นสูงของสังคม มี เกียรติในสังคม หรือหน่วยงานราชการระดับสูง

(1.4) ผู้ที่ร่วมกระทำความผิดมักมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์สูง และสามารถ ใช้เครื่องมือสมัยใหม่ มีประสิทธิภาพในการกระทำความผิด

(1.5) การกระทำความผิดมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย มีความลับซับซ้อน การ กระทำความผิดมีลักษณะเป็นกระบวนการ

(1.6) พฤติกรรมในการกระทำความผิดจะมีการแอบแฝงอยู่กับการประกอบธุรกิจ และจะเปิดเผยภาพลักษณ์ที่ดีของธุรกิจ แต่เบื้องหลังกลับมีการกระทำที่เลวร้ายและแสวงหา ผลประโยชน์

(1.7) ผลกระทบของการกระทำความผิดต่อสังคมไม่รุนแรง ไม่สร้างความเกรงกลัว และโกรธแค้นให้คนในสังคม

(1.8) การกระทำความผิดสร้างความเสียหายคิดเป็นมูลค่าสูงมากให้กับประชาชน และประเทศชาติ รวมถึงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ

---

⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 44.

⁶สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 22-23.

(1.9) การกระทำความผิดเกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

(2) องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) เป็นการกระทำความผิดทางอาญาที่มีการแบ่งหน้าที่เป็นระบบ มีผู้กระทำความผิดหลายคนและมีการกระทำความผิดเป็นอาชีพ มีการดำเนินงานในลักษณะที่ปกปิดเป็นความลับและสลับซับซ้อน เนื่องจากการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมให้ผลตอบแทนสูงแก่ผู้กระทำความผิด ผู้กระทำความผิดจึงสามารถใช้เงินเพื่อสร้างอิทธิพลเพื่อให้ตนหลุดพ้นจากการถูกดำเนินการตามกฎหมาย⁷ สำหรับโครงสร้างขององค์กรอาชญากรรมจะมีสายการบังคับบัญชาแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะของการกระทำความผิด แต่โดยทั่วไปโครงสร้างขององค์กรอาชญากรรมจะต้องแบ่งแยกหน้าที่กัน โดยมีหัวหน้าเป็นผู้สั่งการรับผิดชอบกิจการขององค์กรทั้งหมด มีระดับผู้ช่วยทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสารและรายงานให้หัวหน้าทราบ รวมทั้งมีหน้าที่รับคำสั่งและดำเนินการตามคำสั่ง มีระดับหัวหน้าชุดปฏิบัติการ ทำหน้าที่ระหว่างระดับสูงกับระดับต่ำ เพื่อป้องกันและปิดกั้นมิให้เจ้าหน้าที่สืบสวนไปถึงระดับสูงได้ และระดับปฏิบัติการจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติการตามคำสั่งระดับสูง องค์กรอาชญากรรมมีกฎระเบียบที่เข้มงวดมากโดยเฉพาะความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อองค์กร ส่งผลให้การสืบสวนสอบสวนเพื่อหาพยานหลักฐานมีความยากลำบาก⁸

ทั้งนี้ องค์กรอาชญากรรมสามารถจำแนกลักษณะได้⁹ ดังนี้

(2.1) องค์กรอาชญากรรมมีการจัดโครงสร้างการดำเนินงานเพื่อกระทำความผิด โดยมีการกำหนดระยะเวลาจากนั้น องค์กรอาชญากรรมยังมีรายได้มาจากการกระทำความผิด

(2.2) สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมจะร่วมกันในการกระทำความผิด

(2.3) การกระทำความผิดมักจะใช้กำลังประทุษร้ายหรือมีการขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย

⁷สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 23.

⁸เรื่องเดียวกัน, หน้า 24.

⁹Frank J. Marine, "The Threats Posed by Transnational Crimes and Organized Crime Groups," Resource Material Series 54(1999): pp.26-27.

(2.4) การกระทำความผิดมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการแบ่งแบ่งหน้าที่กัน และมีกฎระเบียบข้อบังคับภายในองค์กรที่เคร่งครัด และดำเนินการโดยปกปิดเป็นความลับ

(2.5) โครงสร้างขององค์กรมีการดำเนินงานลับซับซ้อน หัวหน้าขององค์กรอาชญากรรมไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดเองโดยตรง

(2.6) การกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมมักจะเข้าไปแทรกแซงการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อสร้างอิทธิพลให้กับองค์กรของตน

(2.7) การกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรม เช่น การค้ายาเสพติด การพนัน การกู้ยืมเงินนอกระบบ การฟอกเงิน เป็นต้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

(3) อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) เป็นการกระทำความผิดทางอาญาที่ไม่ได้จำกัดการกระทำความผิดเฉพาะในประเทศใดประเทศหนึ่ง และการกระทำความผิดทางอาญาที่แพร่หลายมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันประเทศต่างๆ สามารถติดต่อสื่อสาร คมนาคมถึงกันได้สะดวกรวดเร็ว โดยอาศัยความเจริญทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ ส่งผลให้มีการกระทำความผิดอาชญากรรมข้ามชาติได้สะดวกมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติ

สำหรับลักษณะของการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติในอดีตมักจะกระทำความผิดเพียงไม่กี่คน แต่ต่อมาได้พัฒนาการกระทำความผิดเป็นกระบวนการ การปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติกระทำได้ยากลำบาก เนื่องจากเป็นอาชญากรรมที่มีผู้กระทำความผิดเกี่ยวข้องกับเขตอำนาจศาลมากกว่าหนึ่งศาลขึ้นไป เงินที่ได้จากการกระทำความผิดมีมาก และมีการโยกย้ายอย่างมิดชิด เพราะมีเครือข่ายกว้างขวาง อีกทั้งเงินที่เกิดจากการกระทำความผิดกลับสร้างอิทธิพลส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมาย และยังส่งผลให้องค์กรอาชญากรรมแข็งแกร่งมากขึ้น และเงินดังกล่าวก็จะกลายเป็นต้นทุนในการกระทำความผิดครั้งต่อไป การบังคับใช้กฎหมายจึงทำได้ยาก ทำให้มีการหลบหนีจากการถูกดำเนินการตามกฎหมาย¹⁰

¹⁰สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 25-26.

ฉะนั้น สรุปได้ว่าอาชญากรรมลักษณะพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ องค์กรอาชญากรรม และอาชญากรรมข้ามชาติจะมีลักษณะการกระทำความผิดที่สลับซับซ้อน อาศัย ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการกระทำความผิด อาศัยเทคโนโลยีในการกระทำความผิด ยากต่อการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ความ มั่นคงของประเทศ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อาชญากรรมลักษณะพิเศษจึงแตกต่างจาก อาชญากรรมทั่วไป ไม่สามารถใช้กระบวนการยุติธรรมตามปกติดำเนินการได้ จำเป็นต้องอาศัย มาตรการทางกฎหมายเป็นพิเศษเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประเภทนี้

2.1.2 ผลกระทบของอาชญากรรมลักษณะพิเศษ

อาชญากรรมลักษณะพิเศษสร้างความเสียหายและส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง มากกว่าอาชญากรรมธรรมดา ผลกระทบประการแรก ได้แก่ การทำลายระบบนิติรัฐของประเทศนั้นๆ กล่าวคือ เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า กฎหมายและระบบการบังคับใช้กฎหมายของรัฐนั้นขาด ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่า รัฐไม่สามารถอำนวยความสะดวกและความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชนภายในรัฐได้อย่างเท่าเทียมกัน¹¹

สำหรับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การลงทุน ความ น่าเชื่อถือและชื่อเสียงของประเทศ ตลอดจนการดำเนินธุรกิจเนื่องจากอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สร้างความเสียหายมากมายมหาศาล ทั้งความเสียหายที่สามารถคำนวณเป็นเงินได้และความเสียหายที่ ไม่สามารถคำนวณเป็นเงินได้ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อให้นักลงทุนไม่มั่นใจถึง เสถียรภาพทางการเงิน รวมถึงทำลายความไว้วางใจในทางธุรกิจและศีลธรรมอันดีของสังคม ทำให้ผู้ ประกอบกิจการขาดความเชื่อมั่นในการประกอบกิจการกับประเทศที่มีชื่อเสียงด้านการทุจริต¹²

ส่วนองค์กรอาชญากรรมสร้างผลกระทบทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และ ความมั่นคงของชาติ ซึ่งผลกระทบด้านสังคม ได้แก่ การประกอบธุรกิจผิดกฎหมายก่อให้เกิด

¹¹มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์, แนวการศึกษาชุดวิชา 41716 กฎหมายอาญาและอาญาวิทยา ชั้นสูง, หน้า 9-21.

¹²วีระพงษ์ บุญโญภาส, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ, หน้า 70-71.

ผลกระทบต่อคนในวงกว้าง ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ทำลายทรัพยากรมนุษย์ เช่น การค้ายาเสพติด การค้าประเวณี ทำให้สังคมเสื่อมทราม เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม ประชาชนเกรงกลัวต่ออิทธิพลขององค์กรอาชญากรรม¹³ ส่วนผลกระทบด้านเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรมมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยเชิงบวกนั้น ทำให้เกิดการหมุนเวียนของเงินจำนวนมากเพราะเป็นเงินที่ได้มาโดยง่ายเป็นการสร้างรายได้ให้กับองค์กรอาชญากรรม แต่ผลกระทบในเชิงลบส่งผลต่อเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรง เช่น ผู้กระทำความผิดมักอาศัยช่วงภาวะเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัวทำการสะสมทุน โดยใช้กำลังเงินที่มีเข้ามาปั่นราคาหุ้นและราคาที่ดินให้สูงขึ้น สร้างผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวม กระทบต่อความไว้วางใจของนักลงทุน นอกจากนั้น ยังส่งผลกระทบด้านการเมือง¹⁴ กล่าวคือนักการเมืองจะพยายามหาเสียงเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาบริหารประเทศ เพื่อใช้อำนาจและอิทธิพลทางการเมืองแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ช่วยธุรกิจของตน ทำให้การเมืองในลักษณะนี้เป็นธุรกิจอย่างหนึ่งโดยมองว่าเงินที่นำมาซื้อเสียงคือเงินลงทุน หลังจากได้รับตำแหน่งแล้วก็เป็นการหาเงินคืนทุนและหากำไรจากธุรกิจการเมือง ส่งผลให้โครงสร้างทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไป มีการทุจริตในวงราชการสร้างความเสียหายมหาศาล¹⁵ และผลกระทบด้านความมั่นคงของชาติ

ฉะนั้น อาชญากรรมลักษณะพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจหรือองค์กรอาชญากรรมล้วนส่งผลกระทบด้านต่างๆ ทั้งผลกระทบทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจการลงทุน ด้านการเมือง และด้านความมั่นคงของชาติ จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยมาตรการทางกฎหมายเป็นพิเศษเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลักษณะพิเศษต่อไป

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลักษณะพิเศษ

อาชญากรรมลักษณะพิเศษมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการกระทำความผิดอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ทั้งในด้านพฤติกรรมในการกระทำความผิดที่มีการนำเทคนิควิธีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและขบวนการ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างประเทศ มีการกระทำความผิดที่สลับซับซ้อน แยกย่อย และละเอียดอ่อน

¹³วันชัย รุจนวงศ์, ผ่าองค์กรอาชญากรรม : มะเร็งร้ายของสังคม (กรุงเทพฯ: มติชน, 2548), หน้า 45-48.

¹⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 49-50.

¹⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 58-59.

นอกจากนี้ อาชญากรก็มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความชำนาญในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี ทำให้อาชญากรรมลักษณะพิเศษส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ขณะเดียวกันยังไม่สามารถดำเนินการจับตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้อีกจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดวิธีการป้องกันและปราบปรามไว้เป็นพิเศษ¹⁶ สำหรับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษจะทำการศึกษาวัตถุประสงค์ของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลักษณะพิเศษ และมาตรการทางกฎหมายที่บังคับใช้ต่ออาชญากรรมลักษณะพิเศษ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 วัตถุประสงค์ของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลักษณะพิเศษ

เนื่องจากอาชญากรรมลักษณะพิเศษส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความมั่นคงปลอดภัยของประเทศอย่างร้ายแรง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลักษณะพิเศษจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อลดและควบคุมมิให้อาชญากรรมลักษณะพิเศษเพิ่มขึ้นและสร้างความเสียหายต่อสังคมมากขึ้น ซึ่งวิธีการสำคัญในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลักษณะพิเศษคือการสืบสวนและสอบสวน แม้ว่ากระบวนการสืบสวนและสอบสวนจะแตกต่างกันทั้งในด้านวัตถุประสงค์และวิธีการ แต่ก็ต้องดำเนินการควบคู่กันไป ซึ่งการป้องกันและปราบปรามนั้นถือว่าเป็นทั้งมาตรการเชิงรุกและมาตรการเชิงรับ กล่าวคือ มาตรการเชิงรุก คือ การดำเนินการก่อนการกระทำ ความผิดทางอาญาเกิดขึ้นโดยใช้วิธีการสืบสวนเพื่อตัดวงจรการเกิดอาชญากรรมลักษณะพิเศษ ส่วนมาตรการเชิงรับ คือ การดำเนินการภายหลังมีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น การใช้ทั้งการสืบสวนและสอบสวนเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำความผิดตลอดจนรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดตามข้อกล่าวหาและนำตัวผู้กระทำความผิดมาสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อไป หากการดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

---

¹⁶มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์, แนวการศึกษาชุดวิชา 41716 กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง, หน้า 9-23.

ลักษณะพิเศษมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เป็นธรรม และเด็ดขาดแล้ว ก็จะสามารถลดปริมาณ อาชญากรรมลักษณะพิเศษและยับยั้งการสร้างเครือข่ายอาชญากรรมได้ต่อไป¹⁷

2.2.2 มาตรการทางกฎหมายที่บังคับใช้ต่ออาชญากรรมลักษณะพิเศษ

การคุกคามของอาชญากรรมลักษณะพิเศษมีผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม ทั้งภายในและระหว่างประเทศ จึงมีความจำเป็นที่ประเทศต่างๆต้องให้ความร่วมมือในการปราบปราม โดยการสร้างกลไกและมาตรการทางกฎหมายเพื่อสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานโดยวิธีพิเศษ ได้แก่ การดักฟัง (Wiretap) การใช้เจ้าหน้าที่อำพราง (Undercover) การจัดส่งภายใต้การควบคุม (Controlled delivery) การล่อให้กระทำความผิด (Entrapment) การเฝ้าติดตามโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Surveillance) โดยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการบังคับใช้กฎหมาย ลดความยุ่งยากในการพิสูจน์ความผิดให้ปราศจากข้อสงสัย ตลอดจนคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลตามกฎหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับกลไกและมาตรการทางกฎหมายที่จะบังคับใช้ต่ออาชญากรรมลักษณะพิเศษมีที่มาจากอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (United Nation Convention Against Transnational Organized Crime) ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมลงนามในอนุสัญญานี้ โดยอนุสัญญานี้ได้กำหนดมาตรฐานระดับสากลและความร่วมมือทางกฎหมาย เพื่อให้รัฐที่เป็นภาคีของอนุสัญญาฯ ได้ดำเนินการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ และรัฐที่จะเข้ามาเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ นี้ ยังมีพันธกรณีที่จะต้องทบทวนกฎหมายภายในประเทศ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมหรือบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่ให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000

สำหรับมาตรการสำคัญตามซึ่งกำหนดในอนุสัญญาฯ เพื่อให้ประเทศสมาชิกนำไปบัญญัติกฎหมายภายในประเทศของตนนั้น ได้กำหนดถ้อยคำและนิยามคำว่า “กลุ่มอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร” (Organized criminal group) “อาชญากรรมร้ายแรง” (Serious crime)

¹⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 9-25.

“ทรัพย์สินที่ได้จากอาชญากรรม” (Proceeds of crime) และบัญญัติให้การกระทำหรือการดำเนินการที่ผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนการกระทำอันมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือหรือสนับสนุนการดำเนินการขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ได้แก่ การฟอกเงิน การมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การฉ้อราษฎร์บังหลวง การมีส่วนร่วมของนิติบุคคลในองค์กรอาชญากรรม และการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม เป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของแต่ละประเทศหากยังไม่มีบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว¹⁸ นอกจากนี้อนุสัญญาฯ ข้อ 20 ยังได้กำหนดมาตรการภายในของประเทศสมาชิกเพื่อต่อต้านการประกอบกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมโดยใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษด้วย¹⁹ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (United Nation Convention Against Transnational Organized Crime) ข้อ 20 ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายของรัฐภาคีให้ใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนพิเศษ สำหรับความผิดที่อนุสัญญาได้กำหนดไว้ โดยอาจใช้วิธีการต่างๆ เช่น การจัดส่งภายใต้การควบคุม (Controlled Delivery) การใช้เจ้าหน้าที่อำพราง (Undercover) การเฝ้าติดตามโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Surveillance)

บทบัญญัติของอนุสัญญาข้อนี้กำหนดไว้²⁰ ดังนี้

(1) ให้รัฐภาคีใช้มาตรการที่เหมาะสมและจำเป็น เพื่อจะได้มีมาตรการจัดส่งภายใต้การควบคุมโดยกำหนดไว้ในกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้น และการใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนพิเศษอย่างอื่น เช่น การเฝ้าติดตามโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือการเฝ้าติดตามในลักษณะอื่นๆ และการปฏิบัติการลับ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นภายในดินแดนของตนเพื่อวัตถุประสงค์ในการต่อต้านอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) รัฐภาคีจะได้รับการสนับสนุนให้ทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่เหมาะสมเพื่อใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษในระดับระหว่างประเทศตามความตกลงหรือ

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9-29.

¹⁹ วันชัย รุจนวงศ์, ผ่าองค์กรอาชญากรรม : มะเร็งร้ายของสังคม, หน้า 90-96.

²⁰ อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 ข้อ 20

ข้อตกลงนั้น สอดคล้องกับหลักการความเท่าเทียมกันของอธิปไตยแห่งรัฐและต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัดตามข้อกำหนดของความตกลงหรือข้อตกลงนั้น

(3) ในกรณีที่ไม่มีความตกลงหรือการจัดการดังระบุไว้ในวรรค 2 ของข้อนี้ การตัดสินใจที่จะใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษดังกล่าวในระดับระหว่างประเทศจะต้องกระทำเป็นแต่ละกรณีไป และหากมีความจำเป็นอาจนำข้อตกลงและความเข้าใจระหว่างกันในเรื่องทางการเงินมาพิจารณาด้วย โดยคำนึงถึงเขตอำนาจของรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง

(4) วิธีการจัดส่งภายใต้การควบคุมในระดับระหว่างประเทศ รวมทั้งวิธีการต่างๆ ได้แก่ การห้ามและยอมให้สิ่งของที่ส่งผ่านไปยังคงสภาพเดิม หรือเคลื่อนย้ายหรือสับเปลี่ยนทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยินยอมของรัฐที่เกี่ยวข้อง

เดิมประเทศไทยมีเพียงกฎหมายที่บังคับใช้แก่ผู้ประกอบอาชญากรรมที่มีลักษณะการกระทำแบบปัจเจกบุคคลตามปกติธรรมดาทั่วไป แต่ภายหลังที่ประเทศไทยร่วมลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 ส่งผลดีต่อประเทศไทยเป็นอย่างมากในด้านกระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ต้องมีการปรับปรุงและยกร่างกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ ซึ่งทำให้กฎหมายภายในของประเทศไทยมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะบังคับแก่อาชญากรรมลักษณะพิเศษได้²¹

สรุปได้ว่าอาชญากรรมลักษณะพิเศษได้สร้างผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคม ทั้งภายในและระหว่างประเทศ จึงมีความจำเป็นที่ประเทศต่างๆ ต้องมีมาตรการพิเศษในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลักษณะพิเศษที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เป็นธรรม และเด็ดขาด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณอาชญากรรมลักษณะพิเศษและยับยั้งการสร้างเครือข่ายอาชญากรรมต่อไป ซึ่งมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานโดยวิธีพิเศษ ได้แก่ การดักฟัง (Wiretap) การใช้เจ้าหน้าที่อำพราง (Undercover) การจัดส่งภายใต้การควบคุม (Controlled delivery) การล่อให้กระทำความผิด (Entrapment) การเฝ้าติดตามโดยใช้

²¹มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์, แนวการศึกษาชุดวิชา 41716 กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง, หน้า 9-29.

เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Surveillance) มาตรการดังกล่าวนี้ประเทศต่างๆ ต้องให้ความร่วมมือโดยการสร้างกลไกและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลักษณะพิเศษ

2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและหลักการสำคัญของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

ในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและหลักการสำคัญของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 นี้ จะทำการศึกษาความเป็นมาและแนวคิดในการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษโครงสร้างของกรมสอบสวนคดีพิเศษ บทบาทและภารกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้ทราบถึงภาพรวมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ รวมทั้งลักษณะของคดีพิเศษอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ อำนาจในการเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ และการดำเนินของกรมสอบสวนคดีพิเศษเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 ความเป็นมาและแนวคิดในการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ

การจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสถานการณ์ของโลกในด้านเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการก่ออาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ แตกต่างจากอดีตที่อาชญากรรมมีลักษณะเป็นอาชญากรรมใช้ความรุนแรง นอกจากนั้นการก่ออาชญากรรมยังส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก การก่ออาชญากรรมในลักษณะนี้จะมีการใช้เทคโนโลยีคุณภาพสูงและอาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อปิดบังการกระทำ ความผิด มีอิทธิพลและเครือข่ายองค์กรโยงใยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ยากต่อการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงมีการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ ภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 โดยใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า Department of Special Investigation หรือ DSI ซึ่งมีบุคลากรที่มี

ความรู้ความชำนาญในด้านต่างๆ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และประเทศชาติ²²

2.3.2 โครงสร้างของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีการแบ่งหน่วยงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ²³ ดังต่อไปนี้

- (1) สำนักบริหารกลาง
- (2) กองกฎหมาย
- (3) สำนักกิจการต่างประเทศและคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศ
- (4) สำนักคดีการเงิน
- (5) สำนักคดีความมั่นคง
- (6) สำนักคดีคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม
- (7) สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา
- (8) สำนักคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ
- (9) สำนักคดีภาษีอากร
- (10) สำนักคดีอาญาพิเศษ 1
- (11) สำนักคดีอาญาพิเศษ 2
- (12) สำนักคดีอาญาพิเศษ 3
- (13) สำนักเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบ
- (14) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
- (15) สำนักปฏิบัติการคดีพิเศษภาค
- (16) สำนักปฏิบัติการคดีพิเศษภาค
- (17) สำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ

²²กรมสอบสวนคดีพิเศษ, "โครงสร้างและความเป็นมาของกรมสอบสวนคดีพิเศษ" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 12 ตุลาคม 2557. แหล่งที่มา: <http://www.dsi.go.th/view.aspx?tid=T0000008>

²³กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2554

นอกจากนั้น ในกรมสอบสวนคดีพิเศษยังมีกลุ่มตรวจสอบภายในเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานภายในและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดี โดยมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงินและการบัญชี และมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ในกรมสอบสวนคดีพิเศษมีกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เพื่อทำหน้าที่หลักในการพัฒนาการบริหารของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดี โดยมีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและเสนอแนะต่ออธิบดีในเรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์และระบบราชการภายในกรม ติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในกรม ติดตามและดำเนินการร่วมกับหน่วยงานกลางต่างๆ และหน่วยงานภายในกรมในเรื่องการพัฒนาระบบราชการ และดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น หรือสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

คณะกรรมการคดีพิเศษ หรือ กคพ.

การบัญญัติกฎหมายในประเทศไทย มักจะบัญญัติให้การดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบไปด้วยองค์กรด้านนโยบายและองค์กรด้านการปฏิบัติการ โดยองค์กรด้านนโยบายจะทำการตัดสินใจ มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติ ซึ่งองค์กรด้านนโยบายจะมีรูปแบบเป็นคณะกรรมการ ส่วนองค์กรด้านการปฏิบัติการจะมีอำนาจในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ รวมทั้งดูแลงานด้านธุรการและปฏิบัติงานอื่นตามที่องค์กรด้านนโยบายมอบหมาย²⁴ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ได้แบ่งออกเป็น 2 องค์กรตามลักษณะดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) เป็นองค์กรด้านนโยบายและการตัดสินใจ ส่วนกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นองค์กรด้านการปฏิบัติการ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ²⁵

²⁴สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 60-61.

²⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 65.

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นกลไกสำคัญต่อการดำเนินการตาม พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อควบคุมอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษ โดยกำหนดไว้ในหมวดที่ 2 ของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษมีพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ²⁶

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หมายถึง อธิบดี รองอธิบดี และบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มีอำนาจและหน้าที่สำหรับการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ²⁷

เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อช่วยเหลือการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ²⁸

2.3.3 บทบาทและภารกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีภารกิจที่เกี่ยวกับการป้องกัน การปราบปราม การสืบสวน และการสอบสวนคดีความผิดทางอาญาที่ต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยใช้วิธีการพิเศษตามพระราชบัญญัติกรมสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 สำหรับกรมสอบสวนคดีพิเศษมีบทบาทและภารกิจดังต่อไปนี้²⁹

- (1) ภารกิจในการดำเนินการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรม
- (2) ภารกิจในการพัฒนาระบบ รูปแบบ วิธีการ รวมถึงมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

²⁶สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 87.

²⁷พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 3

²⁸พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 3

²⁹สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 69-70.

(3) ภารกิจในการพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม และขวัญกำลังใจ

(4) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรม

นอกจากนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษยังมีอำนาจหน้าที่³⁰ ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินงานเลขานุการของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(2) ป้องกัน ปราบปราม สืบสวน และสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการคดีพิเศษประกาศกำหนดหรือตามมติของคณะกรรมการคดีพิเศษ ตลอดจนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นซึ่งเกี่ยวข้องความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษ

(3) ศึกษา รวบรวม จัดระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์สำหรับดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อป้องกัน ปราบปราม สืบสวน และสอบสวนคดีพิเศษ

(4) จัดให้มีการอบรม ศึกษา และปรับปรุงระบบงานการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ การพัฒนาทักษะและการประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของกรม และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะมิฐานะเป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษหรือไม่

(5) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

---

³⁰กรมสอบสวนคดีพิเศษ, "ภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมสอบสวนคดีพิเศษ" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 13 ตุลาคม 2557. แหล่งที่มา: <http://www.dsi.go.th/view.aspx?tid=T0000011>

(6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สรุปได้ว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษได้ถูกจัดตั้งขึ้นมา เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของการก่ออาชญากรรมที่แตกต่างจากอดีตที่อาชญากรรมมีลักษณะเป็นอาชญากรรมใช้ความรุนแรง แต่อาชญากรรมในปัจจุบันสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อปิดบังการกระทำผิด มีการใช้อิทธิพลและเครือข่ายองค์กรโยงโยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ยากต่อสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี จึงได้มีการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นมา และมีการแบ่งโครงสร้างของกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ โดยมีภารกิจในการป้องกันปราบปราม สืบสวน และสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ

2.3.4 ลักษณะของคดีพิเศษ

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ได้กำหนดลักษณะของคดีพิเศษไว้ในมาตรา 21 สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

คดีพิเศษประเภทแรก ได้แก่ คดีความผิดอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งมี 22 คดีความผิด และคดีความผิดอาญาที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยการเสนอแนะของ กคพ. ซึ่งคดีความผิดตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติหรือตามกฎกระทรวงดังกล่าวจะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด³¹ ดังต่อไปนี้

(ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ

³¹ ธาริต เพ็งดิษฐ์, พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (กรุงเทพฯ: ธรรมนิติ, 2550), หน้า 48-49.

(ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจ หรือการคลังของประเทศ

(ค) คดีความผิดอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม

(ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

(จ) คดีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา

อนึ่ง ลักษณะของคดีพิเศษดังกล่าวยังคงมีลักษณะเป็นนามธรรม จึงมีการกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดตามที่ กคพ. กำหนด เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

คดีพิเศษประเภทที่สอง ได้แก่ ความผิดอาญาอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 21 (1) ซึ่ง กคพ. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่กำหนดให้เป็นคดีพิเศษ จะเห็นได้ว่า คดีพิเศษประเภทที่สองนี้เป็นดุลพินิจของ กคพ. ในการกำหนดให้คดีใดเป็นคดีพิเศษ ไม่ว่าจะเป็คดีที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้วหรือยังไม่ได้มีการกระทำความผิดก็ตาม

ทั้งนี้ คดีพิเศษตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ได้แก่คดีความผิดอาญาดังต่อไปนี้

- (1) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน
- (2) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า
- (3) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์
- (4) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์
- (5) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเล่นแชร์

ของรัฐ

ราชอาณาจักร

- (6) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
- (7) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ
- (8) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม
- (9) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค
- (10) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า
- (11) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา
- (12) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร
- (13) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน
- (14) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย
- (15) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด
- (16) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- (17) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- (18) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์
- (19) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- (20) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (21) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร
- (22) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

นอกจากนี้ยังมีการกำหนดคดีความผิดอาญาไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดคดีพิเศษเพิ่มเติม ตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ได้แก่

- (1) คดีความผิดตามรัฐฎากร
- (2) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
- (3) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต
- (4) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
- (5) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ
- (6) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
- (7) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
- (8) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
- (9) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- (10) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- (11) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง
- (12) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย
- (13) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยา
- (14) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร

ตาราง 1 จำแนกประเภทคดีพิเศษตามลักษณะการกระทำความผิด³²

ประเภทคดี	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	รวม
คดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทาง ปัญญา	3	6	51	23	13	21	29	30	63	239
คดีเกี่ยวกับการเงิน การ ธนาคาร และภาษีอากร	8	30	21	23	25	15	12	29	34	197
คดีเกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	-	1	29	2	5	2	128	1	27	195
คดีเกี่ยวกับคุ้มครอง ผู้บริโภคและการกู้ยืม เงินที่เป็นการฉ้อโกง ประชาชน	2	4	9	10	17	9	9	16	29	105
ความผิดเกี่ยวกับการ ทุจริตในหน่วยงาน ราชการ	4	14	33	14	8	19	16	13	38	159
ความผิดเกี่ยวกับองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ	1	1	1	-	1	7	2	-	2	15
ความผิดเกี่ยวกับ เทคโนโลยี การสื่อสาร และคอมพิวเตอร์	1	1	1	-	2	2	5	2	4	18
ความผิดเกี่ยวกับความ มั่นคงของประเทศและ อื่นๆ	12	32	25	24	12	48	274	39	55	521

³²กรมสอบสวนคดีพิเศษ, รายงานประจำปี 2555 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2555), หน้า 57.

ประเภทคดี	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	รวม
รวม	31	89	170	96	83	123	476	130	252	1,449

2.3.5 อำนาจในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนที่มีลักษณะพิเศษกว่าการสืบสวนสอบสวนทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้แก่ อำนาจในการขอความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ หรืออำนาจในการค้นเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ โดยไม่ต้องมีหมายหรือคำสั่งศาลและจับโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งของศาล หรืออำนาจในการได้มาซึ่งข้อมูลเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ หรืออำนาจในการจัดทำเอกสารหลักฐานในการเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใด เป็นต้น ซึ่งอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการให้มีการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 22 และให้มีอำนาจในการขอความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 22/1

กฎหมายบัญญัติให้สามารถบูรณาการเพื่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษ³³ โดยกำหนดช่องทางเกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษ การดำเนินการตามหมายเรียกและหมายอาญา การจับ การควบคุม การขัง การค้น หรือการปล่อยชั่วคราว การสืบสวน การสอบสวน การเปรียบเทียบปรับ การส่งมอบคดีพิเศษ และการดำเนินการอื่นเกี่ยวกับคดีอาญาระหว่างหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญา นอกจากนั้น กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าพนักงานอื่นของรัฐ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ และเพื่อการดำเนินการร่วมกันระหว่าง

³³มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์, แนวการศึกษาชุดวิชา 41716 กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง, หน้า 9-35.

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษ³⁴

นอกจากนั้น กรมสอบสวนคดีพิเศษอาจขอให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความช่วยเหลือสนับสนุนหรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความเหมาะสม เพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดคดีพิเศษ³⁵

(2) กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการค้นเคหสถาน หรือสถานที่ใดๆ โดยไม่ต้องมีหมายหรือคำสั่งศาล และจับโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งของศาลตามมาตรา 24 (1) และ (2)

กฎหมายได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจนอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา³⁶ กล่าวคือ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจตรวจค้นในเคหสถาน หรือสถานที่ใด ๆ เมื่อมีเหตุสงสัยตามสมควรว่า มีบุคคลที่มีเหตุสงสัยว่ากระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษหลบซ่อนอยู่ หรือมีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ รวมทั้งมีเหตุอันควรเชื่อว่า ถ้าหากล่าช้ากว่าจะขอหมายค้นมาได้ ผู้นั้นจะหลบหนีไป หรือทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม³⁷ ทั้งนี้ อำนาจของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษกรณีนี้ต้องดำเนินการค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และก่อนการเข้าค้นให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษแสดงความบริสุทธิ์ และทำหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเพื่อรายงานเหตุผลและผลการตรวจค้น และให้ทำหนังสือบันทึกเหตุสงสัยตามสมควรและเหตุอันควรเชื่อที่ ทำให้สามารถเข้าค้นได้ให้ไว้แก่ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่ค้น นอกจากนี้ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษส่งมอบสำเนาหนังสือนั้นให้แก่ผู้ครอบครอง ในกรณีที่เคหสถานนั้นไม่มีผู้ครอบครองอยู่เท่าที่กระทำได้ในทันที และพนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นต้องเป็นข้าราชการพลเรือนตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 7 ขึ้นไปด้วย ในกรณีที่การเข้าค้นในเวลากลางคืน

³⁴พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 22

³⁵พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 22/1

³⁶จาริต เพ็งดิษฐ์, พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 60.

³⁷พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 (1)

ภายหลังพระอาทิตย์ตก³⁸ นอกจากนั้น พนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นต้องส่งสำเนาบันทึกเหตุสงสัยตามสมควรและเหตุอันควรเชื่อ และสำเนาบันทึกการตรวจค้นและบัญชีทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดต่อศาลจังหวัดที่มีอำนาจเหนือท้องที่ที่ทำการค้น หรือศาลอาญาในเขตกรุงเทพฯ ภายใน 48 ชั่วโมงหลังจากสิ้นสุดการตรวจค้น เพื่อเป็นหลักฐาน³⁹

อนึ่ง ในกรณีมีเหตุสงสัยตามสมควรว่ามีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจค้นตัวบุคคล หรือยานพาหนะ⁴⁰

(3) กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการขอข้อมูลเอกสารหลักฐานใดๆ ตามมาตรา 24 (3) และ (4)

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการขอข้อมูลเอกสารหลักฐานใดๆ โดยมีหนังสือเรียกหรือสอบถามให้สถาบันการเงิน ส่วนราชการ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานใดๆ มาเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณาในคดีพิเศษ นอกจากนั้น พนักงานสอบสวนคดีพิเศษยังมีอำนาจเรียกบุคคลใดๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสาร หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณาในคดีพิเศษ⁴¹

(4) กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการได้มาซึ่งข้อมูลเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ ตามมาตรา 25

การกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษ ผู้กระทำความผิดอาจใช้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดเพื่อใช้ในการกระทำความผิด โดยการส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร

³⁸พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 วรรคสาม

³⁹พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 วรรคสี่

⁴⁰พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 (2)

⁴¹พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 (3) และ (4)

คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน กฎหมายจึงกำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารหรือเอกสาร โดยให้อำนาจพนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้ซึ่งได้รับอนุมัติเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถส่งคำขอฝ่ายเดียวเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา⁴²

สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการเข้าถึงเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนั้น เป็นการดำเนินการที่กระทบต่อเสรีภาพในการสื่อสารของประชาชนและสิทธิส่วนบุคคล ดังนั้นกฎหมายจึงกำหนดหลักเกณฑ์ในการมีคำสั่งอนุญาต โดยให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นต่าง ๆ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาจึงจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้⁴³ ซึ่งคำสั่งอนุญาตของอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาจะสั่งอนุญาตได้ครั้งละไม่เกิน 90 วัน และสามารถกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติการใด ๆ ก็ได้ และเพื่อให้การดำเนินการของเจ้าพนักงานบรรลุผลให้ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี หากภายหลังที่มีคำสั่งอนุญาต ได้ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปซึ่งเหตุผลความจำเป็นโดยไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์ อาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตโดยอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาได้ตามที่เห็นสมควร⁴⁴

เมื่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการจนเสร็จสิ้นแล้วก็ให้รายงานต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ⁴⁵ สำหรับบรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มา ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 25 วรรคแรกเท่านั้น และให้ใช้ประโยชน์สำหรับสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีพิเศษเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียทั้งหมด โดยให้เป็นไปตามข้อบังคับที่ กคพ. กำหนด⁴⁶

⁴²พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 วรรคแรก

⁴³พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 วรรคสอง

⁴⁴พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 วรรคสาม

⁴⁵พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 วรรคสี่

⁴⁶พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 วรรคท้าย

เนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา 25 ดังกล่าวนี เป็นข้อมูลข่าวสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดคดีพิเศษเป็นสำคัญ⁴⁷ กฎหมายจึงห้ามมิให้บุคคลใดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มา เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 25 และเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาลเท่านั้น⁴⁸ อย่างไรก็ตาม หากมีผู้ฝ่าฝืนก็จะมีผลความผิดและต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา 39 ด้วย⁴⁹

(5) กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการจัดทำเอกสารหลักฐานในการเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มบุคคลตามมาตรา 27

การแฝงตัว คือ การอำพรางตัวหรือปลอมตัวของเจ้าหน้าที่โดยใช้วิธีการปิดบังตัวตนที่แท้จริง ไม่ว่าจะเป็นการใช้เอกสารการแสดงตนปลอม ได้แก่ การทำบัตรประจำตัวประชาชนปลอมหรือหนังสือเดินทางปลอม รวมถึงการแสดงสถานะ หรืออาชีพที่แตกต่างจากความจริง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถสืบทราบข้อมูลได้⁵⁰

กฎหมายให้อำนาจในการแฝงตัวซึ่งจะต้องกระทำโดยได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษหรือผู้ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้บุคคลใดมีอำนาจในการจัดทำเอกสาร หรือหลักฐานใดขึ้นมา หรือเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มบุคคลใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ⁵¹ นอกจากนี้ การจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใด หรือการเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มบุคคลใด กฎหมายยังถือว่าเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย⁵²

อย่างไรก็ตาม การที่บุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 27 ได้ปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือวัตถุประสงค์ของการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษนี้ โดยมีเจตนาเพื่อแสวงหา

⁴⁷สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 127.

⁴⁸พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 26

⁴⁹พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 39

⁵⁰สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 128-129.

⁵¹พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 27

⁵²พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 27 วรรคสอง

ประโยชน์อันมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ให้ถือว่าบุคคลนั้นไม่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 27 วรรคสองนอกจากนั้น บุคคลนั้นจะต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น⁵³

(6) อธิบัติกรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจตั้งที่ปรึกษาคดีพิเศษตามมาตรา 30

การสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษอาจมีความจำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แม้ว่าพนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะประกอบไปด้วยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญจากหลากหลายอาชีพ ได้แก่ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเงินและการบัญชี เป็นต้น แต่ถ้าหากมีความจำเป็นต้องใช้ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ อธิบัติกรมสอบสวนคดีพิเศษอาจแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้นเพื่อเป็นที่ปรึกษาคดีพิเศษได้ ทั้งนี้ ที่ปรึกษาคดีพิเศษสามารถรับค่าตอบแทนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงยุติธรรมโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง⁵⁴

(7) กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจให้การขอให้พนักงานอัยการร่วมสอบสวนในคดีพิเศษตามมาตรา 32

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามการกระทำความผิดคดีพิเศษ คณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) อาจให้ความเห็นขอให้คดีพิเศษคดีใดต้องมีพนักงานอัยการหรืออัยการทหารแล้วแต่กรณี ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ⁵⁵ ดังต่อไปนี้

(ก) มาร่วมให้คำแนะนำและตรวจสอบพยานหลักฐาน ตั้งแต่ขั้นเริ่มการสอบสวน

(ข) มาสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

อย่างไรก็ตาม การสอบสวนคดีพิเศษที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) (ค) หรือ (ง) ได้แก่ คดีความผิดอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือคดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่

⁵³พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 40

⁵⁴สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 132.

⁵⁵ธาริต เพ็งดิษฐ์, พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 66.

สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน จะต้องมีพนักงานอัยการหรืออัยการทหารมาร่วมกันสอบสวน กับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษทุกคดีแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ การสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือการมาร่วมให้คำแนะนำและตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่ชั้นเริ่มการสอบสวนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กคพ. กำหนด⁵⁶

(8) นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งตามกฎหมายให้หน่วยงานอื่นมาปฏิบัติหน้าที่ในกรมสอบสวนคดีพิเศษตามมาตรา 33

เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษคดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะ รัฐมนตรีอาจเสนอให้นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานอื่นมาปฏิบัติหน้าที่ในกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ เพื่อสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะนั้นได้⁵⁷

สรุปได้ว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนที่มีลักษณะพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นอำนาจในการขอความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ หรืออำนาจในการค้นเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ โดยไม่ต้องมีหมายหรือคำสั่งศาลและจับโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งของศาล หรืออำนาจในการได้มาซึ่งข้อมูลเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ หรืออำนาจในการจัดทำเอกสารหลักฐานในการเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใด เป็นต้น ฉะนั้น พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษจึงบัญญัติให้กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ ตามมาตรา 31 ซึ่งจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

2.3.6 อำนาจในการเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ

เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนที่มีลักษณะพิเศษดังที่ได้กล่าวมาแล้ว กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงมีอำนาจในการเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวน

⁵⁶สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547, หน้า 136-137.

⁵⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 139.

สอบสวนคดีพิเศษตามมาตรา 31 ซึ่งจะต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินตรงจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2548 มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ หมายความว่า ค่าใช้จ่ายอันเนื่องจากการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ และการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่เบิกจ่ายได้ตามระเบียบกระทรวงการคลังหรือระเบียบอื่น⁵⁸

(2) อัตราค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษให้อยู่ในดุลพินิจของอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย พิจารณาตามความจำเป็น เหมาะสมและประหยัดเพื่อประโยชน์ของทางราชการตามที่อธิบดีกำหนด ภายในวงเงินไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายระเบียบนี้⁵⁹

(3) ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษให้เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ⁶⁰

(4) เจ้าหน้าที่มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายตามระเบียบนี้นับแต่เมื่อเริ่มดำเนินการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ หรือเมื่อเริ่มดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง⁶¹

(5) กรณีค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษของหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งให้ความร่วมมือ สนับสนุนหรือช่วยเหลือการดำเนินงาน

⁵⁸ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินตรงจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2548 ข้อ 3

⁵⁹ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินตรงจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2548 ข้อ 6

⁶⁰ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินตรงจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2548 ข้อ 7

⁶¹ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินตรงจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2548 ข้อ 8

เกี่ยวกับคดีพิเศษตามที่กรมสอบสวนคดีพิเศษร้องขอ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้รับผิดชอบเป็นผู้เบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษให้กับหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวตามระเบียบนี้⁶²

(6) ให้อธิบดีเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการสั่งจ่ายเงินทดรองจ่าย เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ ภายในวงเงินครั้งละไม่เกิน 50 ล้านบาท กรณีเป็นการอนุมัติวงเงินนอกเหนือจากที่กำหนดดังกล่าว ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมโดยมีหลักฐานการจ่ายเงินตามระเบียบนี้ เพื่อให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ เว้นแต่กรณีที่เป็นความลับ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษตกลงเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อไป⁶³

(7) ค่าใช้จ่ายของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามบัญชีอัตราค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(7.1) ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการสำหรับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษและข้าราชการหรือลูกจ้างที่ได้รับมอบหมาย

(7.2) ค่าใช้จ่ายสำหรับบุคคลอื่นนอกเหนือจากบุคคลตามข้อ 1 ตัวอย่างเช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับแหล่งข่าวบุคคลและผู้ให้ข่าว ค่าใช้จ่ายสำหรับการได้มาซึ่งข้อมูลและหลักฐานที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ทางราชการและเป็นประโยชน์แก่คดี

(7.3) ค่าใช้จ่ายอื่นอันเนื่องมาจากกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวน การใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือการดำเนินการอื่นที่ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดี

⁶²ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินทดรองจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2548 ข้อ 9

⁶³ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินทดรองจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2548 ข้อ 11

พิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2547 ข้อ 9 ให้เบิกจ่ายในการปฏิบัติงานและ
ประสานงาน

(7.4) ค่าใช้จ่ายเป็นเงินล่อซื้อ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ อันจำเป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือ
พยานหลักฐานสำคัญ หรือเพื่อให้สามารถเข้าถึงหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดตลอดจนผู้อยู่เบื้องหลัง
หรือเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีความจำเป็นและเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติภารกิจ

(7.5) ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนสอบสวนนอกราชอาณาจักร

(7.6) ค่าใช้จ่ายสำหรับชดเชยความเสียหายต่อบุคคล ทรัพย์สินของบุคคลอื่น หรือ
ทรัพย์สินของหน่วยงานอื่นซึ่งเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษ

2.3.7 การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งริบ
ทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงกำหนดให้มีระเบียบ
กรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษา
หรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550 เพื่อดำเนินการจัดการกับทรัพย์สินที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยการนำ
ของกลางขายทอดตลาดนำของกลางไปใช้ประโยชน์ในราชการ หรือนำของกลางไปทำลาย ดังมี
รายละเอียดต่อไปนี้

การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลมีการ
กำหนดแนวทางปฏิบัติโดยให้เป็นไปตามระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการ
ดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550 ซึ่งการดำเนินการ
เกี่ยวกับของกลาง คือ การพิจารณาเสนอให้ขายทอดตลาดของกลางเพื่อนำเงินที่ได้จากการขาย
ทอดตลาดดังกล่าวส่งเข้าคลังแผ่นดิน หรือนำของกลางไปใช้ประโยชน์ หรือนำของกลางไปทำลาย ซึ่ง

การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลา 60 วันนับตั้งแต่วันที่อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง⁶⁴

เมื่อมีคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลในคดีถึงที่สุดให้รับของกลางแล้ว ให้ผู้บัญชาการสำนักคดีที่ยึดของกลางเสนอเรื่องผ่านผู้บัญชาการสำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ ขอให้อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษพิจารณาสั่งการว่าจะให้ดำเนินการเกี่ยวกับของกลางอย่างไรต่อไป โดยจัดทำบัญชีของกลางและข้อเสนอแนะว่าควรดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบอย่างไร⁶⁵

สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้คณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางประชุมเพื่อพิจารณาว่าสมควรจะดำเนินการเกี่ยวกับของกลางอย่างไรต่อไป ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดย (1) นำของกลางขายทอดตลาด (2) นำของกลางไปใช้ประโยชน์ในราชการ และ (3) นำของกลางไปทำลาย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) นำของกลางขายทอดตลาด

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรว่าให้ขายทอดตลาดของกลาง ให้เสนอความเห็นตามสายงานให้อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษพิจารณาสั่งการให้มีการขายทอดตลาด โดยให้ดำเนินการตามประกาศกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขายทอดตลาดของกลาง ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการนำของกลางออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. 2547 โดยอนุโลม เพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดส่งเข้าคลังแผ่นดิน⁶⁶

⁶⁴ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550, ข้อ 5

⁶⁵ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550, ข้อ 6

⁶⁶ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550, ข้อ 8.1

เมื่อดำเนินการขายทอดตลาดเสร็จสิ้นแล้วให้คณะกรรมการดำเนินการนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดส่งฝ่ายการเงินและพัสดุเพื่อเข้าคลังแผ่นดิน⁶⁷

(2) นำของกลางไปใช้ประโยชน์ในราชการ

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรว่าให้นำของกลางไปใช้ประโยชน์ในราชการ ให้เสนอความเห็นตามสายงานให้อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษพิจารณาสั่งการว่า ให้นำหน่วยงานราชการใดเตรียมการใช้ประโยชน์ของกลางส่วนใดเพื่อรอการอนุมัติจากกระทรวงการคลัง⁶⁸

เมื่อกระทรวงการคลังอนุมัติแล้ว หน่วยงานราชการที่เตรียมการใช้ประโยชน์ไว้จึงจะนำของกลางไปใช้ประโยชน์ได้⁶⁹

(3) นำของกลางไปทำลาย

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรว่าให้นำของกลางไปทำลาย ให้เสนอความเห็นตามสายงานให้อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษพิจารณาสั่งการ⁷⁰ ดังต่อไปนี้

- (ก) สถานที่และวิธีการทำลายของกลางที่เหมาะสม
- (ข) เชิญผู้แทนของหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับของกลาง และผู้แทนสื่อมวลชน มาร่วมเพื่อสังเกตการณ์ทำลายของคณะกรรมการต่อไป
- (ค) ให้มีการบันทึกภาพและวีดิทัศน์ทุกขั้นตอนการทำลายของกลางไว้

⁶⁷ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550, ข้อ 9.1

⁶⁸ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550, ข้อ 8.2

⁶⁹ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550, ข้อ 9.2

⁷⁰ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550, ข้อ 8.3

เมื่อดำเนินการขายทอดตลาดของกลาง หรือนำของกลางไปใช้ประโยชน์ หรือทำลายของกลางเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางให้อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษทราบ⁷¹

สรุปได้ว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษตั้งขึ้นมาเพื่อป้องกันและปราบปรามคดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะพิเศษ โดยมีคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และมีพนักงานคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษในการสืบสวนและสอบสวนคดีความผิดทางอาญาโดยใช้มาตรการทางกฎหมายที่แตกต่างไปจากการสืบสวนและสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น การค้นหรือการจับโดยไม่มีหมาย การแฝงตัว การขอให้พนักงานอัยการเข้ามาร่วมสอบสวน เป็นต้น ด้วยเหตุที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีมาตรการทางกฎหมายที่เป็นพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงมีอำนาจในการเบิกค่าใช้จ่าย ตามมาตรา 31 เพื่อนำมาสนับสนุนการดำเนินงาน นอกจากนั้น กรมสอบสวนคดีพิเศษยังกำหนดกำหนดให้มีระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550 เพื่อดำเนินการจัดการกับทรัพย์สินที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยการนำของกลางขายทอดตลาด นำของกลางไปใช้ประโยชน์ในราชการ หรือนำของกลางไปทำลาย ส่วนหัวข้อต่อไปจะกล่าวถึงแนวคิดในการริบทรัพย์สินและการจัดตั้งกองทุน เพื่อเสนอให้มีการดำเนินการกับทรัพย์สินโดยการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

2.4 แนวความคิดในการริบทรัพย์สินและแนวคิดการจัดตั้งกองทุน

ในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาถึงแนวคิดในการริบทรัพย์สินและแนวคิดในการจัดตั้งกองทุน ซึ่งการริบทรัพย์สินถือเป็นโทษทางอาญาอย่างหนึ่ง โดยจะศึกษาเรื่องความหมายของการริบทรัพย์สิน วัตถุประสงค์ของการริบทรัพย์สิน และลักษณะของการริบทรัพย์สิน ส่วนแนวคิดในการจัดตั้งกองทุนนั้นจะพิจารณาความหมายของกองทุน และวัตถุประสงค์ของกองทุนต่างๆ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

⁷¹ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550, ข้อ 9.4

2.4.1 แนวความคิดในการริบทรัพย์

การริบทรัพย์เป็นโทษที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ กล่าวคือ การริบทรัพย์จะเป็นการริบทรัพย์ทั้งหมดของผู้กระทำความผิดเพื่อให้ตกเป็นของรัฐทั้งสิ้น เรียกว่า ริบราชบาตร ซึ่งมีลักษณะเป็นโทษแท้ อย่างไรก็ตามโทษดังกล่าวเป็นโทษที่ส่งผลร้ายต่อครอบครัวของผู้กระทำความผิดมากเกินไป ต่อมากฎหมายจึงได้ยกเลิกเสีย และได้เปลี่ยนการริบทรัพย์เป็นริบเฉพาะทรัพย์ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด⁷² การริบทรัพย์อาจเป็นได้ทั้งการริบโดยเด็ดขาด หรือเป็นการริบที่อยู่ในดุลพินิจของศาลก็ได้⁷³

(1) ความหมายของการริบทรัพย์

การริบทรัพย์ หมายความว่า การที่รัฐพรากเอาทรัพย์จากบุคคลไปโดยไม่มีค่าตอบแทน เนื่องจากบุคคลนั้นได้กระทำความผิด การริบทรัพย์เป็นการเอาไปเฉพาะทรัพย์ที่มีความเกี่ยวพันกับการกระทำความผิด⁷⁴

(2) วัตถุประสงค์ของการริบทรัพย์สิน

การริบทรัพย์สินมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการตัดโอกาสไม่ให้ผู้กระทำความผิดได้รับประโยชน์ในทรัพย์สิน อันเป็นการป้องกันสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดที่ให้ผลตอบแทนสูง ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งผู้กระทำความผิดจะได้รับผลตอบแทนจำนวนมาก

การริบทรัพย์สินมีวัตถุประสงค์⁷⁵ ดังต่อไปนี้

⁷²จิตติ ดิงศภัทย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 (กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2536), หน้า 893.

⁷³เรื่องเดียวกัน, หน้า 894.

⁷⁴วันชัย รุจนวงศ์, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ (ระยะที่ 2) (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548), หน้า 52.

⁷⁵ณรงค์ โจทย์หาญ, กฎหมายอาญา : ว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2543), หน้า 81.

(ก) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการลงโทษ โดยการทดแทนความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้ก่อให้เกิดขึ้นเนื่องจากการริบทรัพย์สินที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดทำให้ผู้กระทำความผิดสูญเสียทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

(ข) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำความผิด เช่น การริบทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด เพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิดไม่ให้ผู้กระทำความผิดใช้ทรัพย์สินที่ถูกริบเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดอีก

(ค) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการควบคุมการมีอยู่ของทรัพย์สินบางประเภท ได้แก่ ทรัพย์สินที่ทำขึ้นหรือมีไว้เป็นความผิดตามกฎหมาย

(3) ลักษณะของการริบทรัพย์สิน

การริบทรัพย์สินสามารถแบ่งได้เป็น 3 กรณี ดังต่อไปนี้

(3.1) ทรัพย์สินที่ศาลจะต้องริบโดยเด็ดขาด ไม่ว่าจะเป็นผู้ใดก็ตามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32 ได้แก่ ทรัพย์สินที่ได้ทำหรือมีไว้เป็นความผิด หมายความว่า การทำหรือมีไว้เป็นความผิดในตัวเอง⁷⁶ ทรัพย์สินตามมาตรานี้ก็กฎหมายบังคับให้ริบเสมอโดยไม่มีข้อยกเว้น⁷⁷ ทรัพย์สินที่ศาลถูกบังคับให้ต้องริบเสมอมีดังนี้⁷⁸

ก) ทรัพย์สินที่ผู้ใดทำเป็นความผิด เช่น เงินตราปลอม เอกสารปลอม แสตมป์ปลอม เป็นต้น

ข) ทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิด คือทรัพย์สินที่ผู้ใดมีไว้ในครอบครองเป็นความผิด เช่น เฮโรอีน หรืออาวุธปืนไม่มีทะเบียน ซึ่งทรัพย์สินเหล่านี้ศาลต้องริบเสมอ แม้ศาลจะพิพากษายกฟ้องเพราะจำเลยมิใช่ผู้ที่มีทรัพย์สินนั้นก็ตาม

⁷⁶เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 1 (กรุงเทพฯ: พลสยาม พรินติ้ง, 2551), หน้า 873.

⁷⁷ณรงค์ ใจหาญ, กฎหมายอาญา : ว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย, หน้า 81.

⁷⁸เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 1, หน้า 873.

(3.2) ทรัพย์สินที่ศาลจะต้องริบ เว้นแต่เป็นของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 34 ได้แก่

ก) ทรัพย์สินที่ได้ให้ตามมาตรา 143 มาตรา 144 มาตรา 149 มาตรา 150 มาตรา 167 มาตรา 201 หรือมาตรา 202

ข) ทรัพย์สินที่ได้ให้เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

ทรัพย์สินทั้งสองประเภทดังกล่าวนี้จะต้องเป็นทรัพย์สินที่ได้ให้ไว้แล้ว แต่ถ้ายังไม่ได้ให้กันจริง หรือเพียงแต่สัญญาว่าจะให้ยังไม่ถือว่าอยู่ในข่ายที่จะถูกริบตามมาตรา นี้ อย่างไรก็ตาม การให้นำนั้นอาจไม่จำเป็นต้องส่งมอบให้โดยตรง แต่ส่งมอบให้โดยปริยายก็ได้

อนึ่ง ข้อยกเว้นตามมาตรา นี้ ได้แก่ กรณีที่ทรัพย์สินทั้งสองประเภทดังกล่าวเป็นทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่ไม่ได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ศาลจะริบไม่ได้ เนื่องจากโทษริบทรัพย์สินเป็นโทษเฉพาะตัวของผู้กระทำความผิด การจะริบทรัพย์สินของผู้อื่นที่ไม่ได้รู้เห็นเป็นใจกับการกระทำนั้นจึงกระทำไม่ได้⁷⁹

(3.3) ทรัพย์สินที่อยู่ในดุลพินิจของศาลว่าจะริบหรือไม่ก็ได้ เว้นแต่เป็นของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 ได้แก่

(3.3.1) ทรัพย์สินที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด

ก) ทรัพย์สินที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หมายถึง ทรัพย์สินซึ่งผู้กระทำความผิดได้ใช้เป็นเครื่องมือกระทำการอันเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิด⁸⁰ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง จะต้อง

⁷⁹ณรงค์ ใจหาญ, กฎหมายอาญา : ว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย, หน้า 83.

⁸⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 83.

เป็นทรัพย์สินที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดโดยตรงเท่านั้น⁸¹ เช่น ใช้ปืนยิงคน ใช้เครื่องพิมพ์ธนบัตรปลอม เป็นต้น

ข) ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หมายถึง ทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดได้จัดหา หรือเตรียม หรือพาไปเพื่อใช้ในการกระทำความผิด แต่ยังมีทันได้ใช้ในการกระทำความผิด ซึ่งทรัพย์สินนั้นจะต้องเป็นทรัพย์สินที่มีไว้สำหรับใช้ในการกระทำความผิดโดยตรง⁸² เช่น รูปรอยเครื่องหมายการค้าที่เตรียมไว้เพื่อติดกับกางเกง⁸³ หรือเงินตราซึ่งปกติมีไว้สำหรับชำระหนี้ แต่กลับเตรียมไว้เพื่อใช้จ้างฆ่าคน⁸⁴ เป็นต้น

ทรัพย์สินที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ต้องเป็นทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิดโดยเจตนา ฉะนั้น หากเป็นการกระทำโดยประมาทย่อมไม่ถือเป็นทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด เช่น รถยนต์ของผู้กระทำความผิดที่ได้ขับรถยนต์ผู้อื่นโดยประมาทถึงแก่ความตาย เป็นต้น⁸⁵

(3.3.2) ทรัพย์สินที่ได้มาโดยได้กระทำความผิด

ทรัพย์สินที่ได้มาโดยได้กระทำความผิดตามมาตรา 33 (2) หมายถึง ทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดได้มาจากการกระทำความผิดนั้นโดยตรงเท่านั้น หากทรัพย์สินนั้นถูกจำหน่าย จ่าย โอน ไปแล้วก่อนที่จะถูกดำเนินคดี แม้ว่าจะได้ทรัพย์สินอื่นมาแทนก็ไม่อยู่ในบังคับที่จะถูกริบ เพราะทรัพย์สินที่จำหน่ายไปไม่ใช่ของผู้กระทำความผิดแล้ว ส่วนทรัพย์สินที่ได้มาแทนก็ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดโดยตรง⁸⁶

การที่ศาลจะริบทรัพย์สินตามมาตรา 33 จะต้องเป็นกรณีที่มีการฟ้องจำเลยเป็นคดีและศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดจริง จึงจะสามารถริบทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือได้มาโดยการ

⁸¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 87.

⁸² เรื่องเดียวกัน, หน้า 83-84.

⁸³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 306-307/2505

⁸⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 699/2520

⁸⁵ ณรงค์ ใจหาญ, กฎหมายอาญา : ว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย, หน้า 84.

⁸⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 92.

กระทำความผิดได้ เพราะการริบทรัพย์ถือเป็นโทษประการหนึ่งซึ่งจะลงโทษได้ก็ต่อเมื่อมีการกระทำ ความผิด⁸⁷ ฉะนั้น หากศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดตามที่โจทก์ฟ้อง ศาลก็ไม่อาจริบของ กลางได้⁸⁸ สำหรับการริบทรัพย์สิ้นตามมาตรา 33 นี้เป็นดุลพินิจของศาล แม้ศาลจะเห็นว่าเป็นทรัพย์ที่ ได้ใช้ มีไว้เพื่อใช้ หรือ ได้มาโดยการกระทำความผิด ศาลมีดุลพินิจที่จะสั่งริบหรือไม่ก็ได้⁸⁹

(4) ผลของการริบทรัพย์

ผลของการริบทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 35 เมื่อศาลได้มีคำ พิพากษาให้ริบทรัพย์สิ้น ส่งผลให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิ้นของเจ้าของเดิมสิ้นสุดลง โดยผลของคำ พิพากษาของศาล และตกเป็นของแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม คำพิพากษาให้ริบทรัพย์นั้นไม่จำเป็นต้องเป็น คำพิพากษาถึงที่สุด นอกจากนั้น ศาลมีอำนาจสั่งให้ทรัพย์สิ้นนั้นใช้ไม่ได้ หรือทำลายทรัพย์สิ้นนั้นก็ ได้⁹⁰

2.4.2 แนวความคิดในการจัดตั้งกองทุน

(1) ความหมายของกองทุน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของคำว่า “กองทุน” ว่า หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่เอามารวมเป็นก้อนเดียวกันเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ส่วน Black’s Law Dictionary ได้ให้ความหมายของคำว่า “กองทุน” ไว้ว่าเงินหรือ ทรัพย์สินที่มีการจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ

⁸⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า93.

⁸⁸คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 121/2541

⁸⁹เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 1, หน้า 875.

⁹⁰ณรงค์ โจทย์, กฎหมายอาญา : ว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย, หน้า94.

นอกจากนั้น พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 บัญญัติว่า ทุนหมุนเวียน หมายความว่า ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้⁹¹ และการจ่ายเงิน เป็นทุนหรือเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อการใดๆ ให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย⁹²

ฉะนั้น ทุนหมุนเวียน หมายถึง กองทุนหรือทุนหมุนเวียน เงินทุนหรือเงินทุน หมุนเวียน ซึ่งเป็นเงินนอกงบประมาณประเภทหนึ่งที่ตั้งตามความจำเป็นของหน่วยงานรัฐหรือตาม นโยบายของรัฐบาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491⁹³

(2) หลักการจัดตั้งกองทุน

การจัดตั้งกองทุน สามารถทำได้เฉพาะกรณีที่ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการโดยการปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อ ช่วยเหลือเพื่อการครองชีพหรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และไม่สามารถใช้วิธีการตามระเบียบของ ทางราชการได้ ซึ่งการดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าวจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และ ต้องก่อให้เกิดรายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานกลับเข้าสมทบเป็นแหล่งรายรับของกองทุน โดยไม่ได้มา จากเงินงบประมาณแผ่นดินแต่เพียงอย่างเดียว และได้รับอนุญาตให้นำเงินรายรับนั้นมาสมทบไว้เพื่อ ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องส่งให้คลังแผ่นดิน⁹⁴

ลักษณะเบื้องต้นของการขอจัดตั้งกองทุน⁹⁵ ประกอบด้วย

1. การดำเนินการต้องไม่ซ้ำซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว หรือไม่ ซ้ำซ้อนกับหน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐอื่น หรือมีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกับการปฏิบัติงาน ตามภารกิจปกติของส่วนราชการ

⁹¹พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 มาตรา 3

⁹²พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 มาตรา 12

⁹³สำนักกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง กรมตรวจการคลัง, กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุน หมุนเวียนของทางราชการ (กรุงเทพฯ: กรมบัญชีกลาง, 2554), หน้า 1.

⁹⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 2

⁹⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 2

2. การดำเนินการต้องไม่เป็นการแข่งขันกับภาคเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้

3. กองทุนที่จัดตั้งต้องไม่มีลักษณะที่กำหนดให้ใช้จ่ายเฉพาะดอกผลโดยขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นทุนประเดิมและเงินสมทบ เพื่อนำไปฝากสถาบันการเงินเพื่อให้ได้ดอกผลมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของกองทุน

4. กองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็น

ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุน⁹⁶ ได้แก่

1. กองทุนที่จัดตั้งขึ้นแล้วต้องได้รับการประเมินผลการดำเนินงานโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

2. กระทรวงการคลังจะยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้ถ้าหากกองทุนนั้นไม่มีความจำเป็นตามวัตถุประสงค์หรือหยุดดำเนินงานโดยไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด หรือรวมทุนหมุนเวียนในกรณีที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังก่อตั้งหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2543

3. กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนำเงินทุนหมุนเวียนที่ฝากไว้กับสถาบันการเงินมาฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หรือให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินหากทุนหมุนเวียนนั้นมีเงินคงเหลือเกินความจำเป็น

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ให้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง และสำนักงานงบประมาณด้วย

⁹⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 3

5. กองทุนที่จัดตั้งขึ้นแล้วต้องจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินที่ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน และให้นำรายงานส่งให้กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อนำเสนอภาพรวมต่อคณะรัฐมนตรีและรายงานให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบต่อไป

6. กองทุนที่จัดตั้งขึ้นแล้วต้องบันทึกข้อมูลและจัดทำรายงานสารสนเทศที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบและแนวทางที่กรมบัญชีกลางกำหนด เช่น การดำเนินงานในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการเงินนอกงบประมาณ (CFO) เป็นต้น

ระบบ GFMIS เป็นระบบฐานข้อมูลการเงินการคลังภาครัฐของประเทศ โดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องการเบิกจ่ายเงินทั้งในงบประมาณและนอกงบประมาณไปให้กรมบัญชีกลาง ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการจัดทำรายงานการเงินการคลังและบัญชี⁹⁷

กระบวนการจัดตั้งกองทุน แบ่งเป็น 3 ส่วนสำคัญ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะจัดตั้งกองทุน จะต้องพิจารณาถึงความจำเป็นตามหลักการในการจัดตั้งกองทุน และต้องคำนึงถึงความพร้อมที่จะดำเนินการภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุนที่ได้จัดตั้งขึ้น ในด้านโครงสร้างการกำกับดูแลและบริหารภายใน การกำหนดวิธีการ ระเบียบหลักเกณฑ์และข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดการควบคุม ติดตามและประเมินผลการดำเนินการอย่างชัดเจน⁹⁸

⁹⁷ อรุณ พิลสุวรรณ สบายรูป, กฎหมายการคลัง (กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), หน้า 233-235.

⁹⁸ สำนักกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ, หน้า 3

ส่วนที่ 1 การเสนอขอจัดตั้งกองทุน⁹⁹

1. หน่วยงานของรัฐสามารถเสนอขอจัดตั้งกองทุนได้ 2 แนวทาง กล่าวคือ แนวทางที่หนึ่ง เสนอขอจัดตั้งกองทุนภายใต้ร่างพระราชบัญญัติเฉพาะ และแนวทางที่สองเป็นการเสนอขอจัดตั้งกองทุนภายใต้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

2. การเสนอขอจัดตั้งกองทุนทั้งสองแนวทาง จำเป็นต้องจัดทำข้อมูลรายละเอียดตามแนวปฏิบัติการจัดตั้งกองทุน ส่งให้กรมบัญชีกลาง เพื่อตรวจสอบรายละเอียดความครบถ้วนของข้อมูลตามที่กำหนดในคู่มือการจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นก่อนดำเนินการต่อไป

3. กรมบัญชีกลางนำเสนอผลการพิจารณาของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาจัดตั้งกองทุน พร้อมทั้งแจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐทราบ

ส่วนที่ 2 การนำเสนอคณะรัฐมนตรี¹⁰⁰

1. นำเสนอความเห็นของคณะกรรมการประกอบการจัดตั้งกองทุนต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบหลักการการจัดตั้งกองทุน

2. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรี และแจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐที่ขอจัดตั้งกองทุนดำเนินการต่อไป

3. กรณีคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการ ให้จัดส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

⁹⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 4

¹⁰⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 4

ส่วนที่ 3 การดำเนินการหลังจากจัดตั้งกองทุน¹⁰¹

1. ให้องค์กรของรัฐดำเนินการจัดทำร่างระเบียบการบริหารกองทุน และระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เสนอให้ผู้มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเริ่มดำเนินการ

2. เมื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีผลบังคับใช้แล้ว ให้องค์กรของรัฐเจ้าสังกัดแจ้งกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พร้อมทั้งขออนุมัติเปิดบัญชีเงินฝากกองทุนกับกระทรวงการคลัง เมื่อสำนักงานประมาณอนุมัติเงินประจำงวดแล้วหรือเงินจากแหล่งอื่นๆ ที่กำหนดให้เป็นรายรับของกองทุน ให้องค์กรของรัฐเบิกเงินดังกล่าวส่งเข้าสู่บัญชีกองทุนเพื่อเก็บรักษาไว้ที่กระทรวงการคลังต่อไป

(3) การจัดแบ่งประเภทของกองทุน

กองทุนที่จัดตั้งขึ้นในหน่วยงานของรัฐ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ตามความจำเป็นและภารกิจของหน่วยงานนั้นๆ โดยที่กรมบัญชีกลางได้จำแนกประเภทของกองทุนดังต่อไปนี้

ตาราง 2 จำแนกประเภทของกองทุน

ประเภท	วัตถุประสงค์
กองทุนเพื่อการกู้ยืม	เพื่อนำเงินทุนมาปล่อยให้กู้ยืม โดยอาจคิดดอกเบี้ยหรือไม่คิดดอกเบี้ยจากบุคคลที่มาขอกู้ยืม ได้แก่ บุคคลในส่วนราชการ กระทรวง ภาคเอกชน เกษตรกร และประชาชนทั่วไป โดยจะทยอยใช้คืนในภายหลัง
กองทุนเพื่อการจำหน่ายและการผลิต	เพื่อซื้อหรือผลิตสินค้าต่างๆ เพื่อจำหน่ายให้แก่หน่วยงานราชการ องค์กรเฉพาะกิจต่างๆ รวมทั้งภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป

¹⁰¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 5

ประเภท	วัตถุประสงค์
กองทุนเพื่อการบริหาร	เพื่อให้บริการในรูปแบบต่างๆ แก่หน่วยของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป โดยอาจมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียม การให้บริการ
กองทุนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	เพื่อให้เงินทดแทน ช่วยเหลือ สงเคราะห์แก่ประชาชน โดยรวม โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่ด้อยโอกาสหรือประสบปัญหาความยากลำบาก ให้ได้รับประโยชน์จากภาครัฐอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ การช่วยเหลือบางกลุ่มเป้าหมายอาจมีส่วนร่วมในการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน
กองทุนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม	เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของภาครัฐและประชาชนส่วนรวม โดยไม่มุ่งหวังกำไร

2.5 สภาพปัญหาและความจำเป็นในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ

2.5.1 งบประมาณและค่าใช้จ่ายของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีภาระหน้าที่ในการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวน และดำเนินคดีพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งงบประมาณของกรมสอบสวนคดีพิเศษมาจาก 3 แหล่งสำคัญ ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และเงินราชการลับ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

สำหรับเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประกอบไปด้วยงบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น

1. งบบุคลากร ได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้างประจำ และค่าตอบแทนพนักงานราชการ
2. งบดำเนินงาน ได้แก่ ค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค สำหรับค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและวัสดุ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ ค่าใช้จ่ายในการ

สัมมนาและฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ค่าใช้จ่ายในการพัฒนายุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมที่เป็นคดีพิเศษ ค่าใช้จ่ายในการประเมินผลและพิทักษ์คุณธรรมข้าราชการกรมสอบสวน คดีพิเศษ ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นต้น

3. งบลงทุน ได้แก่ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

4. งบรายจ่ายอื่น เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน เงินราชการลับ ค่าใช้จ่ายในการสร้างเครือข่ายดีเอสไอในการเฝ้าระวัง อาชญากรรมพิเศษ

ตาราง 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปี

ปีงบประมาณ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
2547	610.125
2548	614.419
2549	718.040
2550	687.849
2551	687.849
2552	720.203
2553	685.034
2554	728.014
2555	1,038.942
2556	1,117.215
2557	1,122.542

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

สังเกตได้ว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีสูงมาก อย่างไรก็ตาม ในบางปีงบประมาณ กรมสอบสวนคดีพิเศษได้มีการขอเบิกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ได้แก่ ในปีพ.ศ. 2553 กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 28,000,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ คดีพิเศษที่ 18/2553 ซึ่งเป็นการกระทำความผิดทางอาญากรณีการก่อการร้าย การชู้บังคับรัฐบาลกระทำการใดๆ การทำร้ายประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการกระทำต่ออาวุธยุทโธปกรณ์ของทางราชการอันเกี่ยวกับการชุมนุมที่มีขอบด้วยกฎหมายในช่วงปลายปีพ.ศ. 2552 เป็นต้นไปในราชอาณาจักร รวมถึงความผิดที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวพันกัน

ปีพ.ศ. 2553 กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 32,600,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ คดีพิเศษที่ 18/2553 เพิ่มเติม และคดีพิเศษที่ 101/2553 ซึ่งเป็นการกระทำความผิดทางอาญา กรณีกล่าวหากลุ่มบุคคลกระทำการหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี และรัชทายาท อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา

ปีพ.ศ. 2557 กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 15,480,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุม ระหว่างวันที่ 22 มกราคม ถึงวันที่ 18 มีนาคม 2557 และระหว่างวันที่ 19 มีนาคม ถึงวันที่ 30 เมษายน 2557

สำหรับเงินราชการลับ ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับในแต่ละปีงบประมาณ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 4 เงินราชการลับ

ปีงบประมาณ	เงินราชการลับ
2550	30,000,000
2551	30,000,000

ปีงบประมาณ	เงินราชการลับ
2552	30,000,000
2553	18,000,000
2554	18,000,000
2555	35,000,000
2556	35,000,000
2557	35,000,000

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ส่วนงบประมาณตามมาตรา 31 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษมีมาตรการในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษแตกต่างไปจากการสืบสวนและสอบสวนทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงมีอำนาจในการเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนสอบสวนตามมาตรา 31 ซึ่งบัญญัติให้ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกเงินตรงจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ตาราง 5 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามมาตรา 31 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ

ปีงบประมาณ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามมาตรา 31 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ
2547	26.368
2548	26.368
2549	20.000
2550	20.000
2551	20.000
2552	25.000
2553	23.000
2554	25.000

ปีงบประมาณ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามมาตรา 31 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ
2555	35.000
2556	35.000
2557	40.000

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินทดรองจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 พ.ศ.2548 ได้แก่

1. ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการสำหรับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษและข้าราชการหรือลูกจ้างที่ได้รับมอบหมาย
2. ค่าใช้จ่ายสำหรับบุคคลอื่นนอกเหนือจากบุคคลตามข้อ 1 ตัวอย่างเช่นค่าใช้จ่ายสำหรับแหล่งข่าวบุคคลและผู้ให้ข่าว ค่าใช้จ่ายสำหรับการได้มาซึ่งข้อมูลและหลักฐานที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ทางราชการและเป็นประโยชน์แก่คดี
3. ค่าใช้จ่ายอื่นอันเนื่องมาจากกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนการใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือการดำเนินการอื่นที่ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2547 ข้อ 9 ให้เบิกจ่ายในการปฏิบัติงานและประสานงาน
4. ค่าใช้จ่ายเป็นเงินล่อซื้อ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ อันจำเป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือพยานหลักฐานสำคัญ หรือเพื่อให้สามารถเข้าถึงหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดตลอดจนผู้อยู่เบื้องหลังหรือเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีความจำเป็นและเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติการกิจ
5. ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนสอบสวนนอกราชอาณาจักร

6. ค่าใช้จ่ายสำหรับชดเชยความเสียหายต่อบุคคล ทรัพย์สินของบุคคลอื่น หรือ ทรัพย์สินของหน่วยงานอื่นซึ่งเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษ

ตาราง 6 บัญชีอัตราค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ

ลำดับที่	รายการ	อัตราไม่เกิน (บาท)
1.	<p>ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการสำหรับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษและข้าราชการหรือลูกจ้างที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>1.1 ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบข้อเท็จจริง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับการแสวงหาข้อเท็จจริงอันเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติงานภาคสนาม เช่น การสำรวจสถานที่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่ายานพาหนะ) หรือสถานที่ลับ เพื่อใช้ในการประชุมพบปะ แห่ลงข่าว หรือจัดทำข้อมูลซึ่งมีความจำเป็นต้องรักษาความลับ ค่าพัฒนาสัมพันธหรือประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลแหล่งข่าว ค่าติดต่อสื่อสาร ค่าใช้จ่ายที่มอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการ ตลอดจนการสร้างเรื่องอำนวยการที่จำเป็นต่อภารกิจ ค่าใช้จ่ายในการสำเนาเอกสาร และค่าวัสดุของใช้สิ้นเปลืองซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง เป็นต้น รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องในการดำเนินการดังกล่าว</p>	100,000/ ครั้ง
	<p>1.2 ค่าใช้จ่ายในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่</p> <p>1.2.1 ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษที่มีความจำเป็นจะต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนโดยใช้มาตรการพิเศษตามมาตรา 22 ถึงมาตรา 25 มาตรา 27 ถึงมาตรา 30 และมาตรา 32 ถึงมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสอบพยาน ค่าใช้จ่ายในการนำพยานมาสอบสวนและเบิกความต่อศาล ซึ่งไม่สามารถเบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน สามี ภริยา บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับ</p>	2,000,000/ ครั้ง

ลำดับที่	รายการ	อัตราไม่เกิน (บาท)
	<p>พยานในคดีอาญา พ.ศ. 2547 การรวบรวมพยานหลักฐาน การตรวจสอบหาพยาน การตรวจพิสูจน์หลักฐาน การดำเนินการจับ การค้น การควบคุม การขัง การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การเก็บรักษาของกลาง รวมถึงการเข้าสถานที่เพื่อการเก็บรักษาของกลาง การจัดการของกลางตลอดจนการเก็บรักษาอาวุธ เครื่องกระสุนปืน รวมถึงอุปกรณ์พิเศษที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อความมั่นคงและปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนคดีพิเศษให้เบิกจ่ายได้</p>	
	<p>1.2.2 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการภาคสนามสำหรับชุดปฏิบัติการตามความเหมาะสม หรือกรณีจำเป็นเร่งด่วนด้านการรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สิน หรือการปฏิบัติที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของคดี และเกิดประโยชน์ต่อทางราชการอย่างแท้จริง เช่น การเดินทางไปเพื่อสอบปากคำพยาน หรือแหล่งข่าว ค่าที่พักหรือสถานที่ลับเพื่อใช้ในการประชุมกับแหล่งข่าว หรือการจัดทำข้อมูลซึ่งมีความจำเป็นต้องรักษาความลับ ค่าพัฒนาความสัมพันธ์หรือประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลแหล่งข่าว ค่าติดต่อสื่อสาร ค่าใช้จ่ายที่มอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดขึ้น การให้บุคคลใดเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใด การเฝ้าจุด ติดตาม สะกดรอย การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การบันทึกภาพเป้าหมาย ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการสร้างเรื่องอำพรางและสิ่งยืนยันทั้งบุคคล เอกสาร และสถานที่ ค่าตรวจสอบสถานที่ และค่าเก็บรักษาสถานที่เกิดเหตุ ตลอดจนค่าตรวจสอบเอกสาร และข้อมูลต่างๆ และการปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือการปฏิบัติอื่นที่พิจารณาแล้วเห็นว่าน่าจะมีผลสัมฤทธิ์ต่อคดี ให้เบิกจ่ายได้</p>	1,000,000/ ครั้ง

ลำดับที่	รายการ	อัตราไม่เกิน (บาท)
2.	<p>ค่าใช้จ่ายสำหรับบุคคลอื่นนอกเหนือจากบุคคลในข้อ 1.</p> <p>2.1 ค่าใช้จ่ายสำหรับแหล่งข่าวบุคคลและผู้ให้ข่าว</p> <p>2.2 ค่าใช้จ่ายสำหรับการได้มาซึ่งข้อมูลหลักฐานที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ และเป็นประโยชน์ต่อคดี</p> <p>2.3 ค่าใช้จ่ายสำหรับพยาน (เฉพาะที่ไม่สามารถเบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายพยาน สามี ภริยา บุพการี ผู้สืบสันดานของพยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2547)</p> <p>2.4 ค่าใช้จ่ายสำหรับเป็นค่าอาหารอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้ต้องหาซึ่งอยู่ระหว่างการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่</p> <p>2.5 ค่ารักษาพยาบาลผู้ต้องหาหรือพยานที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามความจำเป็นเร่งด่วน</p> <p>2.6 ค่าใช้จ่ายสำหรับทนาย เว้นแต่ที่สามารถเบิกจ่ายได้ตามกฎหมายหรือระเบียบอื่น และบุคคลที่ผู้ต้องหาหรือพยานร้องขอในการเข้าร่วมรับฟังการสอบสวน</p>	<p>20,000/ คน/ครั้ง</p> <p>100,000/ คน/ครั้ง</p> <p>50,000/ คน/ครั้ง</p> <p>5,000/คน/ เดือน</p> <p>100,000/ คน/ครั้ง</p> <p>50,000/ ครั้ง</p>
3.	<p>ค่าใช้จ่ายอื่นอันเนื่องมาจากกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวน การใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือการดำเนินการอื่นที่ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2547 ข้อ 9 ให้เบิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและประสานงานได้ ดังนี้</p> <p>3.1 ค่าใช้จ่ายอันเกิดขึ้นในกรณีที่มีความจำเป็นในเรื่องการจับ การค้น การขัง การปล่อยชั่วคราว การเปรียบเทียบปรับ การตรวจสถานที่เกิดเหตุ</p>	<p>2,000,000/ ครั้ง</p>

ลำดับที่	รายการ	อัตราไม่เกิน (บาท)
	การตรวจพิสูจน์หลักฐานหรือการตรวจสอบพยานหลักฐาน การเก็บรักษาหรือการจัดการของกลาง การสืบสวนหรือการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการคดีพิเศษ และไม่สามารถดำเนินการเองได้โดยลำพัง ให้เบิกจ่ายได้	
	<p>3.2 ค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานของรัฐได้ให้ความร่วมมือในการสนับสนุน แลกเปลี่ยนข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองดูแล รวมถึงการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารโดยตรง หรือการเชื่อมข้อมูลข่าวสาร หรือความร่วมมือในการสนับสนุนอื่นใดเพื่อใช้ในการสืบสวนสอบสวน หรือป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษตามที่ได้รับการร้องขอจากกรมสอบสวนคดีพิเศษเบิกจ่ายได้</p> <p>3.3 ค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนการดำเนินการที่เกี่ยวกับคดีพิเศษในเรื่องการสนธิกำลัง บุคลากร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ อาวุธยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ และการดำเนินการอื่นใดตามที่กรมสอบสวนคดีพิเศษร้องขอให้เบิกจ่ายได้</p>	200,000/ ครั้ง
4.	ค่าใช้จ่ายเป็นเงินล่อซื้อ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ อันจำเป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือพยานสำคัญ หรือเพื่อให้สามารถเข้าถึงหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิด ตลอดจนผู้อยู่เบื้องหลัง หรือเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีความจำเป็นและเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติการ	10,000,00 0/ครั้ง
5.	ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนสอบสวนนอกราชอาณาจักร	1,000,000/ ครั้ง
6.	ค่าใช้จ่ายสำหรับชดเชยความเสียหายต่อบุคคล ทรัพย์สินของบุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของหน่วยงานอื่น ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษ	1,000,000/ ครั้ง

เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนสอบสวนตามมาตรา 31 ซึ่งบัญญัติให้ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิก

เงินอุดหนุนให้ไปตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง
นั้น กรมสอบสวนได้มีการใช้จ่ายจริงเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 7 ค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสอบสวนคดีพิเศษตามมาตรา 31

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ

ปีงบประมาณ	งบประมาณที่ได้รับ จัดสรร	ค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการ สอบสวนทั้งหมด
2547	26.368	18.000
2548	26.368	18.000
2549	20.000	21.250
2550	20.000	22.250
2551	20.000	21.220
2552	25.000	28.000
2553	23.000	38.000
2554	25.000	25.900
2555	35.000	41.873
2556	35.000	67.692
2557	40.000	31.627

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

สังเกตได้ว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษได้งบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อสืบสวนสอบสวนตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ที่สูงมาก อย่างไรก็ตาม บางปีงบประมาณมีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสืบสวนมากกว่างบประมาณที่ได้รับ เช่น ปีงบประมาณ 2554 ปีงบประมาณ 2555 และปีงบประมาณ 2556 ทำให้ต้องนำงบประมาณจากส่วนอื่นมาใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสอบสวนคดีพิเศษ

นอกจากนี้ หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานถูกดำเนินคดีอาญาและพนักงานอัยการไม่รับว่าความให้ ย่อมส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง และยังคงต้องใช้งบประมาณส่วนตัวสำหรับการดำเนินคดี ฉะนั้น ถ้าหากมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษขึ้น ย่อมนำเงินจากกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษมาสนับสนุนส่วนที่ขาดดังกล่าวได้

2.5.2 ปัญหาเงินสินบนรางวัลของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

เงินสินบน คือ เงินที่จ่ายให้แก่ประชาชนหรือบุคคลทั่วไป ที่เป็นผู้แจ้งเบาะแส หรือแจ้งความเพื่อนำจับบุคคลที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ส่วนเงินรางวัล คือ เงินที่จ่ายให้แก่เจ้าพนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ดำเนินการสืบสวน หรือจับกุมการกระทำความผิดตามกฎหมาย¹⁰² การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลมีปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายของทางราชการและหน่วยงานต่างๆ

หลักเกณฑ์การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลตามกฎหมายอาจมีความแตกต่างกันแล้วแต่บทบัญญัติของกฎหมาย การจ่ายเงินรางวัลให้จ่ายจากเงินที่ได้จากการขายของกลางซึ่งโดยทั่วไป ศาลสั่งริบเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ในกรณีที่ศาลมิได้สั่งริบของกลางหรือของกลางที่ศาลสั่งริบนั้น ไม่อาจขายได้ ให้จ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล¹⁰³

การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่ มักมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือเพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการให้บรรลุผล รัฐบาลจึงได้จัดให้มีเงินสินบนและเงินรางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจแก่บรรดาเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามนโยบายหรือกฎหมายในเรื่องนั้น เช่น การแก้ปัญหายาเสพติด การแก้ปัญหาละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และการแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

¹⁰² ประธาน วัฒนวาณิชย์และคณะวิจัย, วิเคราะห์การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555), หน้า 1.

¹⁰³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

ข้อดีของการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้¹⁰⁴

1. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่วนราชการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความกระตือรือร้นในการจับกุมผู้กระทำความผิด แทนการเรียกรับผลประโยชน์ที่มีขอบด้วยกฎหมาย
2. เพื่อส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อชดเชยค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ที่มีรายได้น้อย
4. สร้างแรงจูงใจให้แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อมิให้ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเรียกรับเงินสินบนหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นที่มีขอบด้วยกฎหมาย และสร้างความกระตือรือร้นในการจับกุม เนื่องจากมีเงินรางวัลที่ใกล้เคียงกัน และมีศักดิ์ศรีมากกว่า ต้องเสี่ยงต่อการกระทำความผิด

5. เพื่อตอบแทนภาระงานที่มีลักษณะพิเศษ เช่น งานที่มีความเสี่ยงอันตราย

ข้อเสียของการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัล

การกำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิรับเงินรางวัลก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในระบบราชการ กล่าวคือ เกิดความไม่เสมอภาคระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน เนื่องจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่มีการกำหนดให้มีเงินรางวัลจะมีสิทธิรับเงินรางวัลเป็นค่าตอบแทนพิเศษจากการปฏิบัติหน้าที่ แต่ในขณะที่หน่วยงานอื่นซึ่งทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในลักษณะคล้ายคลึงกัน ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้มีการจ่ายเงินรางวัล ย่อมทำให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวไม่มีสิทธิรับเงินรางวัล

นอกจากนั้น ยังเกิดความไม่เสมอภาคระหว่างเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานเดียวกัน กล่าวคือ กรณีที่มีการกำหนดไว้โดยเฉพาะให้ผู้มีสิทธิรับเงินรางวัลจำกัดได้แก่เจ้าหน้าที่ผู้จับกุม แต่ในการดำเนินการเพื่อให้มีการจับกุมนั้นยังมีเจ้าหน้าที่อื่นร่วมดำเนินการด้วย แต่กฎหมาย

¹⁰⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 178 – 179.

ไม่ได้บัญญัติให้มีสิทธิรับเงินรางวัล ทำให้เจ้าหน้าที่ซึ่งดำเนินการร่วมกันเพื่อให้มีการจับกุมในหน่วยงานเดียวกัน มีทั้งที่มีสิทธิรับเงินรางวัลและไม่มีสิทธิรับเงินรางวัล¹⁰⁵

2. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจ่ายเงินรางวัล

2.1 เกิดการเลือกปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย

กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้มีการจ่ายเงินรางวัลให้แก่เจ้าหน้าที่อันเนื่องมาจากการบังคับใช้กฎหมาย หากการบังคับใช้กฎหมายนั้นทำให้ได้มาซึ่งเงินรางวัลจำนวนมาก ย่อมเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งบังคับใช้กฎหมายที่ได้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงกว่า จนละเลยการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีเงินสินบนและรางวัลตอบแทน การเลือกปฏิบัติเช่นนี้ ทำให้ขาดความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนั้น เจ้าหน้าที่ที่จะต้องบังคับใช้กฎหมายโดยสุจริต ปราศจากอคติ และใช้ดุลพินิจอย่างเหมาะสม ฉะนั้นเมื่อมีการให้เงินรางวัลเป็นประโยชน์ล่อใจอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายเบี่ยงเบนไปจากสิ่งที่ควรกระทำ¹⁰⁶

2.2 เป็นการทำลายระบบคุณธรรมในการบริหารราชการ

การจ่ายเงินรางวัลไม่มีการกำหนดอัตราขั้นสูงไว้ การจ่ายเงินรางวัลจึงมีลักษณะจับมากได้มาก จับน้อยได้น้อย ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายในลักษณะที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีผลประโยชน์ได้เสียโดยตรงกับการปฏิบัติหน้าที่ ย่อมทำให้ตัดสินใจยากในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติ ทำให้เกิดปัญหาการเลือกปฏิบัติ ปัญหาผลประโยชน์ต่างตอบแทน และเอื้อประโยชน์ในหน่วยงานราชการ¹⁰⁷

3. ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนซึ่งเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย¹⁰⁸

3.1 เกิดความไม่เสมอภาคกันในการบังคับใช้กฎหมาย

¹⁰⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 181 – 182.

¹⁰⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 185.

¹⁰⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 186-187.

¹⁰⁸เรื่องเดียวกัน, หน้า 190 – 191.

เนื่องจากการที่เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายหลายฉบับ แต่เลือกบังคับใช้กฎหมายเฉพาะที่มีสิทธิได้รับเงินรางวัลเพียงอย่างเดียว หรือเลือกที่จะบังคับใช้กฎหมายเป็นลำดับแรก ดังนั้น ผู้ที่อยู่ในบังคับของกฎหมายที่มีการจ่ายเงินรางวัลจึงเป็นผู้ที่ถูกบังคับใช้กฎหมายนั้นมากกว่าผู้อื่น¹⁰⁹

3.2 ประชาชนถูกบังคับใช้กฎหมายโดยดุลพินิจที่ไม่เป็นธรรม

ในการบังคับใช้กฎหมายที่มีการจ่ายเงินรางวัล เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายถือเป็นผู้มีประโยชน์ทับซ้อน ระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม เนื่องจากการกำหนดค่าปรับอาจมีผลต่อการได้รับเงินรางวัลมากหรือน้อย เพราะฉะนั้น ในบางกรณีจึงปรากฏข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงการใช้อดุลพินิจในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของตนเองมากกว่าการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและยุติธรรม เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ย่อมหลีกเลี่ยงการใช้อดุลพินิจได้ยาก และการตรวจสอบดุลพินิจของผู้บังคับใช้กฎหมายเป็นปัญหาสำคัญในกระบวนการยุติธรรม ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการใช้อดุลพินิจของผู้บังคับใช้กฎหมาย¹¹⁰

การจ่ายรางวัลที่กรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับ

1. คดีความผิดเกี่ยวกับศุลกากร

คดีความผิดเกี่ยวกับศุลกากรกำหนดให้อำนาจอธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ตามพระราชบัญญัติศุลกากรมาตรา 102 ตรี โดยได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี ได้แก่ความผิดดังต่อไปนี้¹¹¹

(1) ความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร หรือของต้องห้ามต้องจำกัดในการนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ให้หักจ่ายเป็นเงินสินบนและเงินรางวัลร้อยละ 55

¹⁰⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 190.

¹¹⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 191.

¹¹¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 113-114.

จากเงินค่าขายของกลาง แต่กรณีที่มีได้รับของกลางหรือของกลางไม่อาจจำหน่ายได้ ให้หักจากค่าปรับ ส่วนรายได้ที่มีผู้แจ้งความนำจับให้หักเป็นเงินรางวัลร้อยละ 30

(2) ความผิดฐานสำแดงเท็จ ให้หักจ่ายเป็นเงินสินบนและรางวัลร้อยละ 55 จากเงินค่าปรับ สำหรับในรายที่ไม่มีผู้แจ้งความนำจับ ให้หักจ่ายเป็นเงินรางวัลร้อยละ 30

(3) กรณีที่มีการตรวจเก็บอากรขาด และเจ้าหน้าที่ผู้สำรวจเงินอากรตรวจพบเป็นผลให้เรียกอากรเพิ่มได้ ให้จ่ายรางวัลร้อยละ 10 ของเงินอากรที่กรมศุลกากรเรียกเก็บเพิ่มเติมได้

2. คดีความผิดเกี่ยวกับการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

คดีความผิดเกี่ยวกับการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน บัญญัติให้กรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 4 หรือมาตรา 5 ให้ผู้แจ้งเบาะแสการกระทำความผิดมีสิทธิได้รับเงินสินบนและให้เจ้าพนักงานผู้ตรวจค้นหรือจับกุมผู้กระทำความผิดมีสิทธิได้รับเงินรางวัล โดยให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลสั่งจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลจากค่าปรับที่ผู้กระทำความผิดได้ชำระต่อศาลเมื่อคดีถึงที่สุด ซึ่งการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลให้จ่ายเป็นจำนวนรวมกันแล้วร้อยละยี่สิบห้าของค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล¹¹²

3. คดีความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

คดีความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้บัญญัติให้กรณีศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษผู้ใดตามมาตรา 241 หรือมาตรา 243 ให้พนักงานอัยการมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้จ่ายเงินสินบนให้แก่ผู้นำจับหรือผู้ที่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิด และเงินรางวัลให้แก่ผู้จับจากเงินค่าปรับที่ผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้นำมาชำระต่อศาลไม่เกินร้อยละสามสิบของจำนวนเงินค่าปรับนั้น และให้จ่ายเงินได้เมื่อคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดแล้ว

ในกรณีที่มีการเปรียบเทียบในความผิดตามมาตรา 241 หรือมาตรา 243 ให้สำนักงานมีอำนาจร้องขอต่อคณะกรรมการเปรียบเทียบให้จ่ายเงินสินบนให้แก่ผู้ที่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับ

¹¹²พระราชกำหนดการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 มาตรา 11/1

การกระทำความผิด จากเงินค่าปรับที่ผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้ชำระตามคำสั่งคณะกรรมการเปรียบเทียบไม่เกินร้อยละสามสิบของจำนวนเงินค่าปรับนั้น

ให้คณะกรรมการกำกับตลาดทุนมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ได้

บุคคลซึ่งไม่มีสิทธิได้รับเงินสินบนและเงินรางวัลตามมาตรานี้ ได้แก่ กรรมการ ก.ล.ต. กรรมการกำกับตลาดทุน เลขาธิการ และพนักงานของสำนักงาน และกรรมการ ผู้จัดการ และพนักงานตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์¹¹³

4. คดีความผิดเกี่ยวกับแร่

คดีความผิดเกี่ยวกับแร่ได้บัญญัติให้กรณีความผิดตามมาตรา 132 ทวิ มาตรา 132 ตริ มาตรา 133 ตริ มาตรา 135 มาตรา 142 มาตรา 143 มาตรา 145 มาตรา 147 มาตรา 148 มาตรา 148 ทวิ มาตรา 152 มาตรา 152 ทวิ หรือมาตรา 152 ตริ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้นำจับและเงินรางวัลแก่ผู้จับตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในอัตรารวมกันไม่เกินร้อยละห้าสิบห้าของจำนวนเงินค่าขายของกลางหรือเงินค่าปรับแล้วแต่กรณี ในการกำหนดอัตราเงินสินบนหรือเงินรางวัล รัฐมนตรีจะกำหนดให้จ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลสำหรับกรณีที่ปรากฏตัวผู้ต้องหาและหรือมีผู้กระทำความผิดที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ได้รับโทษทางอาญา มากกว่าการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวผู้ต้องหาและหรือไม่มีผู้กระทำความผิดที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้

สำหรับเงินสินบนและเงินรางวัลนั้น ให้อธิบดีจ่ายจากเงินขายของกลางที่ศาลสั่งริบหรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาลในกรณีที่ศาลมิได้สั่งริบของกลาง หรือของกลางไม่อาจจำหน่ายได้ หรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่มีการเปรียบเทียบในกรณีที่คดีเป็นอันระงับโดยการเปรียบเทียบปรับหรือจ่ายจากเงินขายของกลางที่ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 15 เบญจ และในกรณีที่คดีเป็นอันระงับ

¹¹³พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 315/1

โดยการเปรียบเทียบปรับ อธิบดีอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเปรียบเทียบเป็นผู้สั่งจ่าย โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ก็ได้¹¹⁴

5. คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

ระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน พ.ศ. 2556 ได้บัญญัติให้นำเงินค่าปรับที่ได้รับจากศาลยุติธรรม จ่ายเป็นเงินสินบนรางวัล และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ดังนี้¹¹⁵

1. จำนวนสามในสี่ส่วน ให้นำไปจ่ายเป็นเงินสินบนหนึ่งส่วนและเงินรางวัลสองส่วน ในกรณีที่ไม่ต้องจ่ายเงินสินบนให้รวมจ่ายเป็นเงินรางวัลทั้งสามส่วน

2. จำนวนที่เหลืออีกหนึ่งส่วนให้นำไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า อาชญากรรมลักษณะพิเศษเป็นอาชญากรรมมีการกระทำที่สลับซับซ้อน อาศัยทักษะความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการกระทำความผิด อาศัยเทคโนโลยีในการกระทำความผิด ยากต่อการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด ส่งผลกระทบมากต่อระบบเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อาชญากรรมลักษณะพิเศษจึงแตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป ไม่สามารถใช้กระบวนการยุติธรรมตามปกติดำเนินการได้ จำเป็นต้องอาศัยมาตรการทางกฎหมายเป็นพิเศษเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประเภทนี้

กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงได้ถูกจัดตั้งขึ้นมาตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของการก่ออาชญากรรมที่แตกต่างจากอดีตที่อาชญากรรมมีลักษณะเป็นอาชญากรรมใช้ความรุนแรง แต่อาชญากรรมในปัจจุบันสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อปิดบังการกระทำความผิด มีการใช้อิทธิพลและเครือข่ายองค์กรโยงใยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ยากต่อสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี จึงได้มีการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ

¹¹⁴พระราชบัญญัติฯ พ.ศ. 2510 มาตรา 155

¹¹⁵ระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน พ.ศ. 2556 ข้อ 14

ขึ้นมา และมีการแบ่งโครงสร้างของกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ โดยมีภารกิจในการป้องกันปราบปราม สืบสวน และสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนที่มีลักษณะพิเศษกว่าการสืบสวนสอบสวนทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้แก่ อำนาจในการขอความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ หรืออำนาจในการค้นเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ โดยไม่ต้องมีหมายหรือคำสั่งศาล และจับโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งของศาล หรืออำนาจในการได้มาซึ่งข้อมูลเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ หรืออำนาจในการจัดทำเอกสารหลักฐานในการเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใด เป็นต้น

เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนที่มีลักษณะพิเศษดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สูงมากในแต่ละปีงบประมาณ และยังมีอำนาจในการเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนสอบสวนตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 อย่างไรก็ตาม กรมสอบสวนคดีพิเศษยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณบางประการ กล่าวคือ บางปีงบประมาณมีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสืบสวนตามมาตรา 31 มากกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร เช่น ปีงบประมาณ 2554 ได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวน 25 ล้านบาท แต่มีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสอบสวนจำนวน 25.9 ล้านบาท หรือปีงบประมาณ 2555 ได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวน 35 ล้านบาท แต่มีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสอบสวนประมาณ 41 ล้านบาท เป็นต้น ทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องนำงบประมาณจากส่วนอื่นมาใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสอบสวนคดีพิเศษ และในบางปีงบประมาณ กรมสอบสวนคดีพิเศษได้มีการขอเบิกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม โดยกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ในส่วนของงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อนำงบประมาณดังกล่าวมาเป็นค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ เช่น ในปีพ.ศ. 2553 กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 28,000,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ คดีพิเศษที่ 18/2553 ซึ่งเป็นการกระทำความผิดทางอาญากรณีการก่อการร้าย การชู้บังคับบรัฐบาลกระทำการใดๆ การทำร้ายประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการกระทำต่ออาวุธยุทธภัณฑ์ของทางราชการอันเกี่ยวกับการชุมนุมที่มีขอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น นอกจากนี้ หากเจ้าหน้าที่

ผู้ปฏิบัติงานถูกดำเนินคดีอาญาและพนักงานอัยการไม่รับว่าความให้ ย่อมส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง และยังต้องใช้งบประมาณส่วนตัวสำหรับการดำเนินคดี

ฉะนั้น ถ้าหากมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ จะช่วยให้มีเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในกรณีที่ขาดงบประมาณ เพื่อสนับสนุนในการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยจะทำการศึกษาการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกองทุนอื่นของประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา กองทุนยุติธรรม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และกองทุนของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศแคนาดา เพื่อวิเคราะห์และกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษต่อไป

บทที่ 3

การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยการจัดตั้งกองทุนตามกฎหมาย ต่างประเทศและประเทศไทย

ในบทนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยการจัดตั้งกองทุนตามกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาตามกฎหมาย The Comprehensive Crime Control Act 1984 ประเทศออสเตรเลียตามกฎหมาย Proceeds of Crime Act 2002 และประเทศแคนาดาตามกฎหมาย Seized Property Management Act 1993 และกองทุนของประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาบัญญัติตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 กองทุนยุติธรรมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553 กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 โดยจะทำการศึกษาในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ทรัพย์สินของกองทุน ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน การบริหารจัดการกองทุน และการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

3.1 การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยการจัดตั้งกองทุนตามกฎหมายต่างประเทศ

3.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

กรมสอบสวนคดีพิเศษของประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นโดยรับอิทธิพลและแนวความคิดมาจากสำนักงานสอบสวนกลางของสหรัฐอเมริกา (The Federal Bureau of Investigation หรือ FBI) อย่างไรก็ตามกรมสอบสวนคดีพิเศษของไทยมีความแตกต่างกับสำนักงานสอบสวนกลางของสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ โครงสร้างของการบริหารงานยุติธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา มีทั้งรัฐบาล

กลางและแต่ละมลรัฐ ทำให้ต้องมีสำนักงานสอบสวนกลางเพื่อดำเนินการสอบสวนคดีอาญาที่เกิดขึ้นหลายท้องที่ แตกต่างจากโครงสร้างการบริหารงานยุติธรรมของประเทศไทยที่อยู่กับส่วนกลาง ไม่ได้แบ่งแยกออกเป็นระดับจังหวัด

แม้ว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษของประเทศไทยจะแตกต่างกับสำนักงานสอบสวนกลางของสหรัฐอเมริกา แต่ก็ได้อิทธิพลและแนวความคิดมาจากสำนักงานสอบสวนกลางของสหรัฐอเมริกา ในการสอบสวนเพื่อปราบปรามอาชญากรรมที่มีความสำคัญให้มีประสิทธิภาพ สำหรับกรณีการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น สำนักงานสอบสวนกลางมีการนำส่งเงินหรือทรัพย์สินเข้าสู่กองทุนริบทรัพย์สินกระทรวงยุติธรรม ดังนั้นจึงควรศึกษาการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดโดยการจัดตั้งกองทุนของประเทศสหรัฐ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสำนักงานสอบสวนกลาง(The Federal Bureau of Investigation หรือ FBI)

ประเทศสหรัฐอเมริกามีการแบ่งออกเป็นมลรัฐ จำนวน 50 มลรัฐ ซึ่งแต่ละมลรัฐต่างมีระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นของตัวเอง ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ระบบการบริหารงานยุติธรรมแบ่งออกเป็น 2 ระบบ ได้แก่ ระบบการบริหารงานยุติธรรมของแต่ละมลรัฐ และระบบการบริหารงานยุติธรรมของรัฐบาลกลาง โดยแต่ละมลรัฐต่างมีกฎหมายอาญาเพื่อใช้บังคับภายในมลรัฐและมีเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์¹ ส่วนรัฐบาลกลางก็จะบัญญัติกฎหมายเพื่อรักษาอำนาจอธิปไตย และรักษาความมั่นคงของประเทศเป็นหลัก นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมแยกออกมาตั้งแต่ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์²

เดิมสำนักงานสอบสวนกลางของสหรัฐอเมริกาเป็นอำนาจหน้าที่ของตำรวจ โดยตำรวจของสหรัฐอเมริการแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ตำรวจสหรัฐ ตำรวจมลรัฐ และตำรวจท้องถิ่น สำหรับหน่วยงานที่ทำหน้าที่เสมือนสำนักงานสอบสวนกลาง ได้แก่ ตำรวจสหรัฐหรือตำรวจรัฐบาลกลาง ซึ่งตำรวจรัฐบาลกลางได้จัดตั้งขึ้นมาในปี ค.ศ.1789 ซึ่งระยะแรกได้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนิน

¹สุรพล ไตรเวทย์, การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน,2549), หน้า 14.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

คดีอาญาเฉพาะอย่าง โดยส่วนมากเป็นการลักลอบค้าสินค้าเถื่อน เช่น สุราเถื่อน และต่อมาสำนักงานสอบสวนกลางหรือ The Federal Bureau of Investigation ได้จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1906 อยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานสอบสวนกลางเป็นหน่วยงานด้านความมั่นคง มีภารกิจในการสืบสวนและบังคับใช้กฎหมาย โดยมีอำนาจและหน้าที่สืบสวนสอบสวนอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษตามที่ได้รับมอบหมายและร่วมดำเนินการกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น ได้แก่ การตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ และการฝึกอบรม นอกจากนี้สำนักงานสอบสวนกลางยังทำหน้าที่รวบรวม แบ่งปัน และวิเคราะห์การสืบสวนสอบสวน เพื่อสนับสนุนงานสืบสวนสอบสวนทั้งของหน่วยงานตนเองและหน่วยงานอื่น และเพื่อป้องกันความมั่นคงของสหรัฐอเมริกา³

ถือได้ว่าสำนักงานสอบสวนกลางเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายที่ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวนคดีความผิดทางอาญาที่สลับซับซ้อน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมาก โดยถือว่าสำนักงานสอบสวนกลางเป็นหน่วยงานสำคัญในการปราบปรามอาชญากรรม มีการจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1908 โดยอัยการสูงสุด (Attorney General) คือ Charles J. Bonaparte สังกัดกระทรวงยุติธรรม⁴

สำหรับภารกิจของสำนักงานสอบสวนกลาง ได้แก่ การป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายต่อสหรัฐอเมริกาและภัยคุกคามจากต่างประเทศ และสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายอาญา และเป็นผู้นำและอำนวยความสะดวกทางอาญาทั้งในระดับรัฐบาลกลาง ระดับมลรัฐ ระดับท้องถิ่น และระดับนานาชาติ ทั้งนี้การดำเนินงานอยู่ภายใต้ประโยชน์สาธารณะและรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา⁵

กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา

การริบทรัพย์สินโดยหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา มีหลายเหตุผลประการ กล่าวคือ เพื่อเป็นการตัดเส้นทางทางการเงินซึ่งสนับสนุนการ

³The Federal Bureau of Investigation, "Frequently Asked Questions," [Online] Accessed: 7 January 2015. Available from: <http://www.fbi.gov/about-us/faqs>

⁴The Federal Bureau of Investigation, "A Brief History of the FBI," [Online] Accessed: 7 January 2015. Available from: <http://www.fbi.gov/about-us/history/brief-history>

⁵The Federal Bureau of Investigation, "Frequently Asked Questions."

ประกอบอาชญากรรม เพื่อให้หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายพึ่งพาตนเองได้ และเป็นนโยบาย เพื่อติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด⁶

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติกฎหมาย The Comprehensive Crime Control Act 1984 ขึ้นในค.ศ. 1984 ซึ่งบัญญัติอนุญาตให้นำทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดส่งเข้าสู่ กองทุนริบทรัพย์สิน⁷ โดยมีการจัดตั้งกองทุนภายใต้ชื่อว่า กองทุนริบทรัพย์สินกระทรวงยุติธรรม หรือ Department of Justice Asset Forfeiture Fund

กฎหมาย The Comprehensive Crime Control Act 1984 บัญญัติอนุญาตให้ หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายร่วมกันส่งทรัพย์สินที่ยึดหรือริบเข้าสู่กองทุน⁸ ซึ่งกองทุนริบ ทรัพย์สินที่บริหารโดยกระทรวงยุติธรรมมีบทบาทสำคัญในหารจัดวางและกำจัดการธุรกิจผิดกฎหมาย จัดการกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ลดปริมาณอาชญากรรม และเยียวยาความเสียหาย แก่เหยื่ออาชญากรรม⁹

สำหรับกองทุนริบทรัพย์สินกระทรวงยุติธรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการบังคับ ใช้กฎหมายเพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในลักษณะองค์กร โดยการใช้มาตรการริบ ทรัพย์สินทางแพ่งและทางอาญา¹⁰ เพื่อเป็นการป้องกันและลดปริมาณอาชญากรรมในลักษณะของ องค์กรอาชญากรรมโดยการใช้มาตรการริบทรัพย์สินเพื่อเป็นการลงโทษ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็ความผิด เกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การฉ้อโกงเงิน และอาชญากรรมอื่น¹¹ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

⁶Eric Bluemenson and Eva Nilsen, "Policing for Profit: The Drug War's Hidden Economic Agenda," *University of Chicago Law Review* 65(1998): p.35.

⁷Barclay Johnson, "Restoring Civility – the Civil Asset Forfeiture Reform Act 2000: Baby Step Towards a More Civilized Forfeiture System," *Indiana Law Review* 66(1990): p.1296.

⁸Guy Stessens, *Money Laundering: A New International Law Enforcement Model* (Cambridge: Cambridge University Press, 2000), p. 77.

⁹Department of Justice, *National Asset Forfeiture Strategic Plan 2008-2012* (Washington DC: Department of Justice, 2008), p. 5.

¹⁰Title 28 United States Code, section 524 (c)

¹¹Department of Justice, *Audit of the Assets Forfeiture Fund and Seizes Asset Deposit Fund Annual Financial Statements Fiscal Year 2013* (United States Department of Justice, 2014), p. 3.

ก) ทรัพย์สินของกองทุน

กองทุนริบทรัพย์สินกระทรวงยุติธรรม (Department of Justice Asset Forfeiture Fund) ได้ทรัพย์สินมาจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1. เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการริบทรัพย์สินของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้บังคับของกระทรวงยุติธรรม เว้นแต่เงินหรือทรัพย์สินที่มีกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในอำนาจของ รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย¹²

อนึ่ง หน่วยงานที่เข้าร่วมกับกองทุนริบทรัพย์สินกระทรวงยุติธรรม¹³ ได้แก่

- แผนการริบทรัพย์สินและการฟอกเงิน (Asset Forfeiture and Money Laundering Section) ซึ่งเป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ดำเนินงาน ประสานงานเพื่อยึดทรัพย์สินทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งให้การอบรมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- สำนักงานควบคุมแอลกอฮอล์ ยาสูบ อาวุธปืนและวัตถุระเบิด (Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives) บังคับใช้กฎหมายของรัฐบาลกลางเกี่ยวกับแอลกอฮอล์ ยาสูบ อาวุธ และวัตถุระเบิด ทั้งในระดับรัฐบาลกลาง มลรัฐ และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายระดับท้องถิ่น หน่วยงานนี้มีอำนาจยึดและริบอาวุธ เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด แอลกอฮอล์ ยาสูบ เงินสด ยานพาหนะ และอสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (Drug Enforcement Administration) เป็นหน่วยงานหลักในการสอบสวนเพื่อต่อต้านขบวนการค้ายาเสพติด มีการบังคับใช้กฎหมายที่เห็นผลชัดเจนโดยการยึดและริบทรัพย์สิน

¹²Title 28 United State Code, section 524 (c) (4) (A)

¹³Department of Justice, "Participants and Roles " [Online] Accessed: 12 October 2014. Available from: <http://www.justice.gov/jmd/afp/05participants>

- สำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สอบสวนการกระทำความผิดทางอาญา มีอำนาจริบทรัพย์สินเพื่อกำจัดองค์การอาชญากรรม หน่วยงานนี้ประสบความสำเร็จในการริบทรัพย์สินในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การกระทำความผิดในลักษณะองค์การอาชญากรรม การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อาชญากรรมร้ายแรง และการก่อการร้าย

- สำนักงานบังคับคดีอาญาและบังคับใช้กฎหมาย (United States Marshals Service) เป็นหน่วยงานที่รวบรวมทรัพย์สินที่ถูกริบ โดยมีอำนาจจัดการทรัพย์สินที่เกิดจากการยึดหรือริบทรัพย์สิน

- สำนักงานอัยการสูงสุด (United States Attorneys' Offices) รับผิดชอบเรื่องการฟ้องร้องคดี ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินที่ใช้หรือได้มาเนื่องจากการกระทำความผิด

สำหรับหน่วยงานที่กล่าวมาข้างต้นจะนำเงินหรือทรัพย์สินที่ยึดหรือริบมาจากแต่ละมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อส่งเข้าสู่กองทุน ซึ่งทรัพย์สินที่นำส่งเข้าสู่กองทุน ได้แก่ เงินตราสาร สंहาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์¹⁴

2. เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับการจัดสรรมาจากรัฐบาลกลาง ซึ่งเกิดจากการริบทรัพย์สินตามกฎหมายของรัฐบาลกลาง มลรัฐ หรือกฎหมายของต่างประเทศ¹⁵

3. เงินหรือทรัพย์สินที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโอนให้กองทุนตามกฎหมาย¹⁶

4. เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จัดเก็บตามคำสั่งการใช้เงินทดแทนตามกฎหมาย The Controlled Substances Act มาตรา 423 (q) paragraph (2) และตามคำสั่งฟื้นฟูตามกฎหมาย

¹⁴Department of Justice, "Summary of Justice Assets Placed into Official Use by Federal Agencies by Typefiscal Year 2 0 1 3 ," [Online] Accessed: 1 2 October 2 0 1 4 . Available from: www.justice.gov/jmd/afp/02fundreport/2013affr/report3.htm

¹⁵Title 28 United State Code, section 524 (c) (4) (B)

¹⁶Title 28 United State Code, section 524 (c) (4) (C)

The Controlled Substances Act มาตรา 423 (q) paragraph (1) หรือ (3) สำหรับกรณีความเสียหายที่เกิดต่อประเทศสหรัฐอเมริกา¹⁷

กองทุนริบทรัพย์สินกระทรวงยุติธรรมสามารถริบทรัพย์สิน ทั้งเงินหรือทรัพย์สิน ไม่ว่าจะเป็นสิ่งห้ามทรัพย์หรือสิ่งห้ามทรัพย์ และถูกส่งมาจากมลรัฐต่างๆในประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเข้าสู่กองทุนริบทรัพย์สินกระทรวงยุติธรรม สำหรับปี ค.ศ. 2013 รวมเป็นเงิน 2,084,563,742 เหรียญสหรัฐ¹⁸ โดยสำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation) ริบทรัพย์สินได้ 500,253 เหรียญสหรัฐ

ข) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนริบทรัพย์สินกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ อัยการสูงสุด ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายและใช้ดุลพินิจในการบริหารจัดการกองทุน รวมทั้งกำหนดให้นำเงินกองทุนไปใช้เพื่อชำระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการริบทรัพย์สิน เช่น การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การดูแลรักษาทรัพย์สิน การจำหน่ายทรัพย์สิน หรือค่าใช้จ่ายสำหรับจ้างเอกชน นอกจากนี้ยังสามารถนำเงินของกองทุนเพื่อใช้เป็นทุนสำหรับค่าใช้จ่ายเพื่อการดำเนินการสืบสวนโดยทั่วไป¹⁹

ค) การบริหารจัดการกองทุน

การบริหารจัดการกองทุนริบทรัพย์สินของกระทรวงยุติธรรม สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ประโยชน์ได้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ค่าใช้จ่ายในการยึด อายัด ดูแลรักษา ขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินอันอยู่ภายใต้การยึด หรืออายัด หรือการริบทรัพย์สินตามกฎหมายที่บังคับใช้โดยกระทรวงยุติธรรม หรือค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต่อการดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งค่าใช้จ่ายเพื่อชดเชยให้แก่หน่วยงานของรัฐบาลกลาง

¹⁷Title 28 United State Code, section 524 (c) (4) (D)

¹⁸Department of Justice, "Summary of Forfeited Property by Disposition Method and Property Type Fiscal Year 2013," [Online] Accessed: 3 December 2014. Available from: <http://www.justice.gov/jmd/afp/02fundreport/2013affr/report5.htm>

¹⁹Title 28 United State Code, section 524 (c)

หน่วยงานของมลรัฐ หรือหน่วยงานของท้องถิ่น สำหรับค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานนั้นๆ ได้จ่ายไปเพื่อดำเนินการดังกล่าว²⁰

2. ค่าใช้จ่ายสำหรับว่าจ้างเอกชนให้เข้ามาบริหารจัดการทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ หรือผลตอบแทนสูงสุดแก่กองทุน²¹

3. ค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวนที่นำไปสู่การยึดทรัพย์สิน เพื่อชดเชยให้แก่หน่วยงานของรัฐบาลกลางที่เข้าร่วมในกองทุน²²

4. ค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาของกระทรวงยุติธรรมเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการยึดหรือริบทรัพย์สิน²³

5. ค่าใช้จ่ายตามที่ยกการสูงสุดกำหนด ในกรณีเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นหรือเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในกระบวนการยึดและการริบทรัพย์สิน เพื่อใช้ในการจัดซื้อหรือเช่าอุปกรณ์ การฝึกอบรม การเก็บรักษา หรือทำลายวัตถุควบคุม รวมทั้งการจ้างเอกชนเพื่อดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์ทรัพย์สินและการจัดทำบัญชีทรัพย์สินที่ริบ²⁴

6. ค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นรางวัลสำหรับผู้ให้ข้อมูลหรือความช่วยเหลือที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือการฟอกเงิน²⁵ รวมทั้ง ผู้ให้ข้อมูลหรือความช่วยเหลือที่นำไปสู่การริบทรัพย์สินทางแพ่งหรือทางอาญา²⁶

²⁰Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (A) and section 524 (c) (1) (A) (i) (III)

²¹Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (A) (i)

²²Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (A) (ii)

²³Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (A) (iii)

²⁴Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (A) (iv)

²⁵Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (B)

²⁶Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (C)

7. ค่าใช้จ่ายเพื่อการปลดจำนอง หรือสิทธิอื่นเหนือทรัพย์สินที่ถูกยึดตามกฎหมายที่บังคับใช้โดยกระทรวงยุติธรรม โดยขึ้นอยู่กับดุลพินิจของอัยการสูงสุดที่จะพิจารณา รวมทั้งการจ้างทนายความและบุคลากรอื่นที่มีความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมายที่ดินของรัฐเท่าที่จำเป็น²⁷

8. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการคืนหรือบรรเทาการริบทรัพย์สินตามกฎหมายที่บังคับใช้โดยกระทรวงยุติธรรม²⁸

9. ค่าใช้จ่ายของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำจัดวัตถุอันตราย หรือวัตถุปนเปื้อนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตแอมเฟตามีน หรือเมทแอมเฟตามีนโดยผิดกฎหมาย²⁹

10. ค่าใช้จ่ายของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายสำหรับจัดสรรยานพาหนะ เรือ หรือเครื่องบินที่เป็นของรัฐ หรือที่เข้ามาเพื่อใช้ในราชการ โดยหน่วยงานของรัฐบาลกลางที่เข้าร่วมในกองทุน รวมทั้งค่าใช้จ่ายของหน่วยงานของมลรัฐหรือท้องถิ่นที่เข้าร่วมในการปฏิบัติการดังกล่าว ตลอดจนค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการยึดหรือการริบทรัพย์สิน³⁰

11. ค่าใช้จ่ายสำหรับการแสวงหาพยานหลักฐาน ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือการฟอกเงิน³¹

12. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีที่ดินของมลรัฐและท้องถิ่นสำหรับอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกริบ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่มีการละเมิดจนนำไปสู่การริบทรัพย์สินไปจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งให้ริบทรัพย์สิน³²

²⁷Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (D)

²⁸Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (E) (i)

²⁹Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (E) (ii)

³⁰Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (F)

³¹Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (G)

³²Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (H)

13. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าล่วงเวลา ค่าเดินทาง ค่าเชื้อเพลิง ค่าฝึกอบรม ค่าอุปกรณ์ หรือค่าใช้จ่ายอื่นในทำนองเดียวกัน³³

ส่วนการหาผลประโยชน์สำหรับกองทุนบริบททรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ทรัพย์สินทั้งหมดของกองทุนบริบททรัพย์สินซึ่งยังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของ กองทุนบริบททรัพย์สินในปัจจุบัน อาจนำไปจัดหาผลประโยชน์ได้โดยการฝากไว้ในบัญชีหรือนำไปลงทุน ในกิจการที่ได้รับการประกันจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา และผลประโยชน์ที่ได้รับทั้งหมดจากการจัดหา ผลประโยชน์ให้จัดส่งเข้าสู่กองทุนบริบททรัพย์สินต่อไป³⁴

ง) การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

กฎหมายกำหนดให้อัยการสูงสุดต้องเสนอรายงานต่อสภาองเกรสและประกาศต่อ สาธารณะภายใน 4 เดือน หลังจากสิ้นสุดปีงบประมาณในแต่ละปี ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องมี รายละเอียดดังนี้³⁵

1. รายงานรายรับทั้งหมดของกองทุน
2. รายงานค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกองทุน โดยแบ่งแยกประเภทค่าใช้จ่ายและ หน่วยงานที่ได้รับ
3. รายงานแจกแจงจำนวน มูลค่า ประเภท ของทรัพย์สินที่ส่งให้ใช้ในราชการ สำหรับหน่วยงานของรัฐบาลกลางตามแต่ละหน่วยงานที่ได้รับ
4. รายงานแจกแจงจำนวน มูลค่า ประเภท ของทรัพย์สินที่ถูกโอนแก่หน่วยงานของ มลรัฐหรือท้องถิ่นตามแต่ละหน่วยงานที่ได้รับ

³³Title 28 United States Code, section 524 (c) (1) (I)

³⁴Title 28 United States Code, section 524 (c) (5)

³⁵Title 28 United States Code, section 524 (c) (5)

5. รายงานตามประเภทของการจำหน่าย โดยแจกแจงจำนวน มูลค่า ประเภท ของทรัพย์สินที่ถูกจำหน่ายภายในปีนั้น

6. รายงานทรัพย์สินคงคลังสิ้นปีที่อยู่ภายใต้การยึด ไม่ว่าจะเป็ชนิดของทรัพย์สิน มูลค่าโดยประมาณของทรัพย์สิน

7. รายงานบัญชีทรัพย์สินคงคลังสิ้นปีที่ยังไม่ได้รับไว้ ซึ่งมูลค่าไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาทหรือสหรัฐ

3.1.2 ประเทศออสเตรเลีย

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ Australia Federal Police หรือ AFP

Australia Federal Police ได้ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1979 ตามกฎหมาย Australia Federal Police Act 1979 สำหรับ AFP มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายอาญาภายในประเทศ และป้องกันประเทศจากอาชญากรรมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่ง AFP บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด ฉ้อโกงภาษี รวมทั้งองค์กรอาชญากรรม ได้แก่ การฟอกเงิน การค้ำมนุษย์ และการทุจริตคอร์รัปชัน

Australia Federal Police อยู่ภายใต้สังกัดของกระทรวงยุติธรรม โดยกระทรวงยุติธรรมเป็นองค์กรที่กำหนดนโยบายแก่ Australia Federal Police โดยมีนโยบายที่จะควบคุมการฉ้อโกง เฉพาะอย่างยิ่งรับผิดชอบการสอบสวนคดีที่มีความสลับซับซ้อนหรือร้ายแรง ซึ่งปัจจุบัน Australia Federal Police มีนโยบายที่จะมุ่งเน้น ดังต่อไปนี้

1. ต่อต้านและสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม การฉ้อโกงต่อรัฐ การฟอกเงิน รวมถึงการสกัดกั้นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องหรือได้มาจากการกระทำความผิด

2. สอบสวนภารกิจพิเศษซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐบาล

3. ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการปราบปรามยาเสพติดให้เกิดประสิทธิผล

4. พัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อจัดการกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ๆ โดยเฉพาะการสอบสวนอาชญากรรมประเภทอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในทุกรูปแบบ อาชญากรรมข้ามชาติ และอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและการสื่อสาร รวมถึงการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนั้น นโยบายของรัฐบาลตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมายังมุ่งเน้นให้ AFP ให้ความสำคัญดังต่อไปนี้

1. ต่อด้านและสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่ทำในลักษณะองค์กร
2. ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันการลักลอบเข้าเมืองให้เกิดประสิทธิผล

ภารกิจของ Australia Federal Police ในการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนและบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ปัจจุบัน Australia Federal Police ดำเนินงานร่วมกับตำรวจของรัฐบาล และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายนานาชาติ โดยทั่วไป Australia Federal Police ดำเนินงานร่วมกันกับ AUSTRAC และศุลกากร นอกจากนี้ Australia Federal Police ยังสนับสนุนการดำเนินงานของ the Australian Bureau of Criminal Intelligence และ the Australasian Centre for Policing Research และ the Australian Institute of Police Management ยิ่งไปกว่านั้น Australia Federal Police ได้มีศูนย์สำหรับตำรวจสากล (Interpol) ซึ่งศูนย์นี้ดำเนินงานร่วมกับสมาชิกของตำรวจสากลกว่า 180 ประเทศ³⁶

กองทุนทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียได้บัญญัติกฎหมาย Proceeds of Crime Act 2002 ขึ้น โดยกฎหมายดังกล่าวได้มีบทบัญญัติเพื่อจัดตั้งกองทุนทรัพย์สิน (Confiscated assets account) ขึ้น และในปี ค.ศ. 2011 ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานทรัพย์สินทางอาญา (the Criminal Assets Confiscation Taskforce หรือ CACT) เพื่อดำเนินการระบุและติดตามทรัพย์สินทางอาญา โดยมี

³⁶Australia Institute of Criminology, The Worldwide Fight against Transnational Organised Crime : Australia (Canberra: Australian Institute of Criminology, 2004), pp. 21-23.

Australia Federal Police (AFP) เป็นผู้ดำเนินการดำเนินงานและมีหน่วยงาน Australian Crime Commission (ACC) กับ Australian Taxation Office (ATO) ร่วมดำเนินงานด้วย เพื่อตรวจจับผลประโยชน์จากการก่ออาชญากรรมและทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมร้ายแรงและองค์กรอาชญากรรม³⁷

สำหรับกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลียมีการจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินที่ริบมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการป้องกันอาชญากรรม การบังคับใช้กฎหมาย การฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และการเปียงเบนผู้ที่เกี่ยวข้องจากการใช้ยาเสพติดออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก³⁸ ซึ่งกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลียสามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมโดยการป้องกันอาชญากรรม หรือสนับสนุนหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย³⁹ รายละเอียดของกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศไทยมีดังต่อไปนี้

ก) ทรัพย์สินของกองทุน

กองทุนริบทรัพย์สินได้ทรัพย์สินมาจากแหล่งต่างๆ ดังต่อไปนี้⁴⁰

1. เงินหรือทรัพย์สินที่ถูกริบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ยึดหรือจากการยึดทรัพย์สินตามคำสั่งริบทรัพย์สิน

1.2 เงินที่เจ้าของทรัพย์สินจ่ายให้แก่รัฐเพื่อซื้อคืนทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ในทรัพย์สินที่ถูกยึด

³⁷Australia Federal Police, "Proceeds of Crime," [Online] Accessed: 3 December 2014. Available from: <http://www.afp.gov.au/policing/proceeds-of-crime.aspx>

³⁸Proceeds of Crimes Act 2002, Section 298 (2)

³⁹Nicolas Ryder, *Money Laundering – an Endless Cycle? : A Comparative Analysis of the Anti-Money Laundering Policies in the United States of America, the United Kingdom, Australia and Canada* (New York: Routledge, 2012), p. 126.

⁴⁰Proceeds of Crime Act 2002, section 296

1.3 เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ยึดหรือจากการยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงภายหลังจากการหักค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายทรัพย์สิน

1.4 เงินที่จ่ายแก่รัฐเพื่อซื้อคืนผลประโยชน์ของเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกยึดจากการกระทำความผิดร้ายแรง

1.5 เงินที่ต้องชำระให้แก่รัฐตามคำสั่งลงโทษเป็นเงิน

1.6 เงินที่ต้องชำระแก่รัฐตามคำสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตามมาตรา 167 (1)

1.7 เงินที่ต้องชำระให้แก่รัฐตามคำสั่งเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ

1.8 เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ยึดจากความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติภายหลังจากการหักค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย หรือค่าปรับอื่นๆ

1.9 เงินที่เหลือตามมาตรา 284 (1) (c) ซึ่งมากกว่าจำนวนที่ลงโทษตามคำสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือคำสั่งเกี่ยวกับความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ ตามมาตรา 284 (2) (a)

1.10 เงินเกี่ยวกับกระทำความผิดระหว่างประเทศ หรือการกระทำความผิดระหว่างประเทศที่ร้ายแรงต่อรัฐ โดยมีคำสั่งระหว่างประเทศและคำสั่งลงโทษที่เป็นเงินระหว่างประเทศกับบุคคล

1.11 เงินจากการจำหน่ายทรัพย์สินในควบคุม เนื่องจากมีคำสั่งควบคุมระหว่างประเทศ และคำสั่งลงโทษที่เป็นเงินระหว่างประเทศกับบุคคลซึ่งกระทำความผิดระหว่างประเทศ หรือการกระทำความผิดระหว่างประเทศที่ร้ายแรงต่อรัฐ

1.12 เงินหรือทรัพย์สินจากการจำหน่าย ซึ่งถูกส่งมอบแก่ Official Trustee

- 1.13 เงินที่ยึดตามกฎหมายศุลกากร
  - 1.14 ทรัพย์สินที่ยึดตามกฎหมายศุลกากร
  - 1.15 เงินที่ต้องชำระแก่รัฐตามคำสั่งลงโทษ ในกรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
  - 1.16 เงินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
  - 1.17 เงินหรือทรัพย์สินที่เหลือจากการขายทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
2. เงินที่รัฐต่างประเทศชำระให้ภายใต้สนธิสัญญา หรือข้อตกลงความร่วมมือเกี่ยวกับอาชญากรรม
  3. เงินที่ชำระให้ตามคำสั่งลงโทษเกี่ยวกับทรัพย์สินต่อรัฐต่างประเทศ
  4. เงินที่ได้รับจากคำสั่งริบทรัพย์สินระหว่างรัฐ ในพื้นที่นอกการปกครอง
  5. เงินส่วนแบ่งของรัฐ ตามโครงการค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ประกอบด้วยเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาของรัฐหรือเขตปกครองตนเอง
  6. เงินอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในข้อ 2. ซึ่งเป็นเงินที่รัฐต่างประเทศที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับความช่วยเหลือกับประเทศออสเตรเลีย ในเรื่องเกี่ยวกับการติดตามเอาเงินหรือทรัพย์สินคืน ที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม
  7. เงินที่ชำระให้รัฐตามมาตรา 93 (3) และเงินใดๆ ที่ได้รับคืนมาจากรัฐตามมาตรา 302 A

สำหรับทรัพย์สินที่หน่วยงานริบทรัพย์สินทางอาญา (the Criminal Assets Confiscation Taskforce หรือ CACT) สามารถริบได้ในแต่ละปี ตลอดระยะเวลา 3 ปี สรุปผลได้ดังนี้ ได้แก่ ในปีงบประมาณ 2010/2011 สามารถริบทรัพย์สินได้ 41.1 ล้านเหรียญสหรัฐ ปีงบประมาณ

2011/2012 สามารถริบทรัพย์สินได้ 97.4 ล้านเหรียญสหรัฐ และปีงบประมาณ 2012/2013 สามารถริบทรัพย์สินได้ 62.5 ล้านเหรียญสหรัฐ⁴¹

ข) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของประเทศออสเตรเลีย เป็นผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนริบทรัพย์สิน โดยมีอำนาจอนุมัติค่าใช้จ่ายในแต่ละปีงบประมาณ⁴²

สำหรับค่าใช้จ่ายที่รัฐมนตรีสามารถอนุมัติได้นั้น จะต้องเป็นค่าใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้⁴³

1. ค่าใช้จ่ายสำหรับมาตรการป้องกันอาชญากรรม
2. ค่าใช้จ่ายสำหรับการบังคับใช้กฎหมาย
3. ค่าใช้จ่ายสำหรับมาตรการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
4. ค่าใช้จ่ายสำหรับมาตรการเบี่ยงเบนโทษของการเบี่ยงเบนผู้ที่เกี่ยวข้องจากการใช้ยาเสพติดออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก

ค) การบริหารจัดการกองทุน

การบริหารจัดการกองทุนริบทรัพย์สิน สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ประโยชน์ได้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้⁴⁴

---

⁴¹Criminal Assets Confiscation Taskforce, "Taking the Profit out of Crime," [Online] Accessed: 3 December 2014. Available from: <http://www.afp.gov.au/~media/afp/pdf/c/criminal-assets-confiscation-taskforce-brochure.ashx>

⁴²Proceeds of Crime Act 2002, section 298 (1)

⁴³Proceeds of Crime Act 2002, section 298 (2)

⁴⁴Proceeds of Crime Act 2002, section 297

1. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายแก่รัฐ เขตปกครองตนเอง รัฐต่างชาติ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นชอบ
2. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายใดๆ ซึ่งรัฐมนตรีอนุมัติตามมาตรา 298
3. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายที่รัฐมนตรีเห็นว่าจำเป็นเพื่อให้บรรลุหน้าที่ของรัฐตามคำสั่งยึดทรัพย์สินต่างประเทศ หรือคำสั่งตามกฎหมาย The International War Crimes Tribunals Act 1995 มาตรา 45 หรือคำสั่งลงโทษเกี่ยวกับทรัพย์สินต่อรัฐต่างชาติ
4. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายแก่รัฐหรือเขตปกครองตนเอง ตามกฎหมาย The Mutual Assistance Act ภายใต้สนธิสัญญาหรือข้อตกลงความร่วมมือเกี่ยวกับอาชญากรรม
5. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้จัดการทรัพย์สิน สำหรับทดแทนเงินที่ได้จ่ายให้แก่ Official Trustee ในกรณีที่ผู้จัดการทรัพย์สินไม่สามารถติดตามเอาคืนกลับมาได้
6. เพื่อเป็นค่าบริหารจัดการรายปีของผู้จัดการทรัพย์สินตามกฎหมาย
7. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ที่รัฐต้องปฏิบัติตามมาตรา 55 (2) (a) มาตรา 72 มาตรา 73 (2) (d) มาตรา 77 มาตรา 94 A มาตรา 102 (d) (ii) และมาตรา 179 L
8. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ภายใต้การจัดการตามมาตรา 88 (1) (b) หรือ 289 (2)
9. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ ตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจรับผิดชอบ
10. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับความช่วยเหลือทางกฎหมาย ตามบทบัญญัติในหมวด 4-2

ส่วนการจัดหาผลประโยชน์สำหรับกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลียนั้นสามารถนำทรัพย์สินที่ถูกริบไปจำหน่ายได้และนำเงินจากการขายทรัพย์สินดังกล่าวส่งเข้าสู่กองทุน⁴⁵ แต่ไม่ปรากฏว่ามีการบัญญัติกฎหมายให้สามารถนำทรัพย์สินของกองทุนไปลงทุนอื่นใดได้

ง) การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

กฎหมาย Proceeds of Crime Act บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีหน้าที่จัดทำบัญชีและเก็บบันทึกบัญชีของกองทุนริบทรัพย์สินทุกๆ สิ้นปีงบประมาณ ซึ่งจะต้องจัดทำภายใน 6 เดือนภายหลังจากสิ้นปีงบประมาณ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังต้องส่งบัญชีดังกล่าวให้ผู้ตรวจสอบบัญชีเพื่อตรวจสอบการจ่ายเงินของกองทุน และผู้ตรวจสอบบัญชีจะทำรายงานเสนอรัฐมนตรีต่อไป

3.1.3 ประเทศแคนาดา

ประเทศแคนาดาได้บัญญัติกฎหมาย Seized Property Management Act 1993 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการริบทรัพย์สิน⁴⁶ โดยกฎหมายดังกล่าวบัญญัติถึงการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกริบ ซึ่งทรัพย์สินนั้นจะต้องถูกริบตามกฎหมายอาญา หรือตามหมวด 4 แห่งกฎหมาย The Controlled Drugs and Substances Act หรือตามกฎหมาย The Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Act กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศแคนาดามีการจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้อำนาจรัฐมนตรีในการบริหารจัดการโดยการให้ความช่วยเหลือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายควบคุมยาเสพติดและสารตั้งต้น (The Controlled Drugs and Substances Act) หรือตามกฎหมายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานฟอกเงินและเงินทุนของการก่อการร้าย(The

⁴⁵Sylvia Grono, "Civil Forfeiture – the Australia Experience," in *Civil Forfeiture of Criminal Property – Legal Measures for Targeting the Proceeds of Crime* (Cheltenham: Edward Elgar, 2009), p. 125.

⁴⁶Nicolas Ryder, *Money laundering – an endless cycle? : a comparative analysis of the anti-money laundering policies in the United States of America, the United Kingdom, Australia and Canada*, p.152.

Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Act)⁴⁷ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก) ทรัพย์สินของกองทุน

ทรัพย์สินที่รัฐมนตรีอำนาจการบริหารจัดการ⁴⁸ ได้แก่

1. ทรัพย์สินที่ถูกริบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83.13 มาตรา 462.32 มาตรา 462.33 หรือ มาตรา 487 หรือตามกฎหมายควบคุมยาเสพติดและสารตั้งต้น (The Controlled Drugs and Substances Act) มาตรา 11 และมาตรา 14 ซึ่งมีการยื่นคำขอโดยอัยการสูงสุดและให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้จัดการทรัพย์สินดังกล่าว

สำหรับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83.13 ได้แก่ การยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานก่อการร้ายโดยศาลมีคำสั่ง ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 462.32 และ มาตรา 462.33 ได้แก่ การยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรง

2. ทรัพย์สินที่ถูกริบให้ตกเป็นของรัฐ ตามมาตรา 14 (5) และยึดทรัพย์สิน ตามมาตรา 18 (1) เกี่ยวกับเงินหรือตราสารที่ต้องสงสัย หรือรับชำระเงิน ตามมาตรา 18 (2) ตามกฎหมายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานฟอกเงินและเงินทุนของการก่อการร้าย (The Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Act)

3. ทรัพย์สินอื่นใดตามคำสั่งการจัดการทรัพย์สิน

ข) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงงานและสนับสนุนรัฐบาล (Minister of Public Works and Government Services) เป็นผู้รับผิดชอบทรัพย์สินที่ถูกริบ โดยมีอำนาจบริหารจัดการ หรือครอบครองควบคุมทรัพย์สินดังกล่าว ตลอดจนจำหน่ายทรัพย์สินเหล่านั้น⁴⁹ และยังมีอำนาจในการ

⁴⁷Seized property management act1993, section 3

⁴⁸Seized property management act1993, section 4 (1)

⁴⁹Seized property management act1993, section 4 (3)

เรียกทรัพย์สินที่มีค่าสิ่งรับซึ่งอยู่ภายใต้การครอบครองของบุคคลอื่นให้นำมาส่งมอบไว้ในความครอบครองของรัฐมนตรี เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในทางการสืบสวนคดีหรือเป็นพยานหลักฐานในชั้นศาล⁵⁰

ค) การบริหารจัดการกองทุน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงงานและสนับสนุนรัฐบาล (Minister of Public Works and Government Services) มีอำนาจดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้⁵¹

1. สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายในการยึดทรัพย์สินตามความผิดที่ได้กำหนดไว้ และทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด
2. พิจารณาออกเงินค่าใช้จ่ายเพื่อบริหารจัดการบำรุงรักษาทรัพย์สินหรือดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน
3. บริหารจัดการ จำหน่ายทรัพย์สินที่ยึดให้ตกเป็นของแผ่นดิน ตามกฎหมาย The Financial Administration Act
4. การจำหน่ายทรัพย์สินที่ยึด พร้อมนำเงินส่วนแบ่งจากการจำหน่ายมาแบ่งปันให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. จัดการบริหารเงินจากการชำระตามโทษปรับ และแบ่งปันให้แก่หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตามข้อตกลงหรือระเบียบที่กำหนด
6. รับโอนเงินจากรัฐบาลต่างประเทศทั้งหมดที่ต้องยึดตามกฎหมายซึ่งมีคำขอโดยอัยการสูงสุด และแบ่งปันเงินดังกล่าวตามระเบียบที่กำหนด
7. ติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น

⁵⁰Seized property management act1993, section 5

⁵¹Seized property management act1993, section 9

8. กระทำการอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกฎหมายฉบับนี้

ส่วนการดำเนินการกับเงินภายหลังจากจำหน่ายทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด จะมีการจัดตั้งบัญชี the Seized Property Working Capital Account เพื่อนำไปใช้สำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการภายใต้ความรับผิดชอบของรัฐมนตรี⁵² และมีบัญชีชื่อ the Seized Property Proceeds Account เพื่อเก็บรักษาเงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด เงินจากการรับชำระค่าปรับ เงินจากรัฐบาลต่างประเทศตามข้อตกลงที่ทำไว้จะนำส่งเข้าบัญชีนี้⁵³ อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏว่ามีกรณีการบัญชีถึงการจัดหาผลประโยชน์หรือนำเงินไปลงทุน ซึ่งแตกต่างจากกองทุนทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา

ง) การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่จะต้องสรุปข้อกำหนดและการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหนึ่งปีหลังจากได้รับแต่งตั้งจากสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ยังต้องเสนอรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร ในเรื่องการรับรองเกี่ยวกับการดำเนินงานที่จะทำต่อไปในอนาคต และการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นตามที่คณะกรรมการประสงค์ที่จะดำเนินการ⁵⁴

สังเกตได้ว่ากองทุนของประเทศต่างๆ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาตามกฎหมาย The Comprehensive Crime Control Act 1984 ประเทศออสเตรเลียตามกฎหมาย Proceeds of Crime Act 2002 และประเทศแคนาดาตามกฎหมาย Seized Property Management Act 1993 จะเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นภายในกระทรวง ซึ่งแตกต่างจากกองทุนอื่นในประเทศไทยที่อยู่ภายในหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา กองทุนยุติธรรม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและ

⁵²Seized property management act1993, section 12

⁵³Seized property management act1993, section 13

⁵⁴Seized property management act1993, section 20 (2)

สร้างสรรค์ ฉะนั้น จึงต้องศึกษาการดำเนินงานของกองทุนอื่นในประเทศไทยต่อไป เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบและเป็นตัวอย่างในการจัดตั้งกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามคดีพิเศษ

3.2 การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดโดยการจัดตั้งกองทุนตามกฎหมายของประเทศไทย

กองทุนตามกฎหมายของประเทศไทยที่จะทำการศึกษา ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา กองทุนยุติธรรม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน⁵⁵ การจัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้น เนื่องจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นหน่วยงานที่ต้องมีการปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ต้องใช้ความรู้ความสามารถในการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี ต้องมีความคล่องตัว มีการดำเนินการทางลับ มีความเสี่ยงภัย ตลอดจนต้องมีการประสานงานกับต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนประจำปีไม่เพียงพอ และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นต้องจัดตั้งกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นและกำหนดวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อให้การใช้จ่ายเงินของกองทุนเป็นไปด้วยความโปร่งใส⁵⁶

ก) ทรัพย์สินของกองทุน

กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้ทรัพย์สินมาจากแหล่งต่างๆ ดังนี้⁵⁷

⁵⁵พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 59/1

⁵⁶สำนักกฎหมาย สำนักเลขาธิการวุฒิสภา, เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการวุฒิสภา, 2550), หน้า 36-37.

⁵⁷พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, มาตรา 59/2

1. ทรัพย์สินที่นำส่งเข้ากองทุนตามมาตรา 51

ทรัพย์สินที่นำส่งเข้ากองทุนตามมาตรา 51 ได้แก่ ทรัพย์สินที่พนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน⁵⁸ และในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเป็นเงิน ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งเข้ากองทุนครึ่งหนึ่งและอีกครึ่งหนึ่งส่งให้กระทรวงการคลัง และหากเป็นทรัพย์สินอื่นให้ดำเนินการตามระเบียบที่คณะกรรมการรัฐมนตรีกำหนด

2. ทรัพย์สินที่เก็บรักษาโดยไม่มีการขอรับคืนตามมาตรา 49 และมาตรา 51/1

ทรัพย์สินที่เก็บรักษาโดยไม่มีการขอรับคืนตามมาตรา 49 ได้แก่ ทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว มีกำหนดไม่เกิน 90 วัน และเลขาธิการได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน⁵⁹ แต่พนักงานอัยการเห็นว่าไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดิน จึงส่งเรื่องคืนมาให้เลขาธิการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินวินิจฉัยชี้ขาด เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้นยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในกำหนด 30 วันนับแต่ได้รับเรื่องจากเลขาธิการ และถ้าไม่มีผู้ใดมาขอรับทรัพย์สินดังกล่าวคืนภายใน 2 ปีนับแต่วันที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้นยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในกำหนดระยะเวลา ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการนำทรัพย์สินนั้นส่งเข้ากองทุน

อย่างไรก็ตาม หากมีผู้ขอรับทรัพย์สินคืนตามกฎหมายอื่นซึ่งสามารถทำได้แม้เกินกว่ากำหนด 2 ปี ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินคืนทรัพย์สินแก่ผู้มาขอรับทรัพย์สิน

⁵⁸สีหนาท ประยูรรัตน์, คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (กรุงเทพฯ: นิติสนเทศ, 2542), หน้า 164.

⁵⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 153.

คืน ถ้าหากไม่สามารถคืนทรัพย์สินได้ ให้คืนเงินจากกองทุน และหากไม่มีผู้มาขอรับคืนเมื่อล่วงพ้น 20 ปี ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของกองทุน

ส่วนทรัพย์สินที่เก็บรักษาโดยไม่มีการขอรับคืน ตามมาตรา 51/1 ได้แก่ ทรัพย์สินซึ่งศาลเห็นว่า ตามคำร้องไม่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดและศาลได้มีคำสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้น และเมื่อไม่มีผู้ใดมาขอรับคืนทรัพย์สินภายใน 2 ปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนำทรัพย์สินนั้นเข้ากองทุน แต่ถ้ามีผู้มาขอรับคืนโดยอาศัยสิทธิขอรับคืนตามกฎหมายอื่นซึ่งให้อำนาจขอรับคืนได้ไม่เกิน 2 ปี ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งคืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้มาขอรับคืน แต่ถ้าไม่สามารถส่งคืนทรัพย์สินได้ ให้คืนเงินจากกองทุนแทนการคืนทรัพย์สิน และถ้าไม่มีผู้มาขอรับคืนเมื่อพ้นกำหนด 20 ปี ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของกองทุน

3. ทรัพย์สินที่มีผู้ให้

4. ทรัพย์สินที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐไทยหรือต่างประเทศ

5. ผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินตามข้อ 1. ข้อ 2. ข้อ 3. และข้อ 4.

สำหรับทรัพย์สินของกองทุนตามมาตรา 59/2 ดังกล่าวนี ให้เป็นของกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน⁶⁰ สำหรับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินของกองทุน และการเก็บรักษาทรัพย์สิน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง⁶¹ ซึ่งปัจจุบันมีระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556

ข) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

อำนาจหน้าที่ในการบริหาร การจัดการ การจัดหาผลประโยชน์ การจำหน่ายทรัพย์สินและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการ

⁶⁰พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, มาตรา 59/3

⁶¹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, มาตรา 59/4

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556⁶² โดยผู้ที่มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำหรับคณะกรรมการกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ประกอบด้วย เลขานุการ ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ รองเลขานุการซึ่งเลขานุการได้มอบหมายจำนวน 1 คน ทำหน้าที่เป็นรองประธานกรรมการ และมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจำนวนไม่เกิน 2 คนทำหน้าที่เป็นกรรมการ⁶³

นอกจากนั้น ให้ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการทรัพย์สิน ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขานุการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการอีกจำนวนไม่เกิน 2 คน⁶⁴

คณะกรรมการกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจหน้าที่⁶⁵ ดังต่อไปนี้

1. เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุน
2. กำกับ ควบคุม และบริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบนี้

⁶²พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, มาตรา 59/5

⁶³ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556, ข้อ 5

⁶⁴ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556, ข้อ 5 วรรคสอง

⁶⁵ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556, ข้อ 9

3. กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และข้อบังคับในการปฏิบัติงานในกองทุน
4. พิจารณารายงานผลการดำเนินงานประจำปีของกองทุน รายงานงบดุล และรายงานการจ่ายเงินของกองทุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้วตามที่สำนักงานเสนอ
5. พิจารณากำหนดอัตราตำแหน่งและอัตราค่าจ้างพนักงานกองทุน
6. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือหรือพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร
7. ดำเนินการด้านการเงินการคลังตามแนวทางของรัฐ
8. ปฏิบัติงานอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

ค) การบริหารจัดการกองทุน

ค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนอื่นใดซึ่งจำเป็นต้องจ่ายแก่หน่วยงานบุคคลภายนอก พนักงานเจ้าหน้าที่ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ช่วยเหลือหรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นให้จ่ายจากกองทุน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง⁶⁶

การใช้จ่ายเงินกองทุนต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์⁶⁷ ดังต่อไปนี้

1. สนับสนุนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แก่ การสืบสวนสอบสวน การดำเนินคดี การตรวจค้น การยึดหรืออายัด การบริหารจัดการทรัพย์สิน การแจ้งเบาะแส การคุ้มครองพยาน หรือการอื่นใด รวมทั้งการช่วยเหลือหน่วยงานอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในการดำเนินการนั้น

⁶⁶พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, มาตรา 59/6

⁶⁷ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556, ข้อ 13

2. ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ในเรื่องการเผยแพร่ และการให้ข้อมูลข่าวสาร การประชุมหรือการจัดการศึกษาอบรม การร่วมมือทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ และการดำเนินการเพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

3. ดำเนินกิจการอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การจ่ายเงินจากกองทุนให้จ่ายได้ในกรณี⁶⁸ ดังต่อไปนี้

1. ค่าใช้จ่ายในการให้คืนเป็นเงินจากกองทุนที่ไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินแก่ผู้มาขอรับคืนตามมาตรา 49 หรือมาตรา 51/1

2. ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานและการจัดการเกี่ยวกับกองทุนที่กำหนดไว้ในระเบียบ

3. ค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนอื่นซึ่งจำเป็นต้องจ่ายแก่หน่วยงาน บุคคลภายนอก พนักงานเจ้าหน้าที่ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ช่วยเหลือหรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้การดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

4. ค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นค่าจ้างและสวัสดิการของพนักงานกองทุน

5. ค่าใช้จ่ายอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามข้อ 13

⁶⁸ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556, ข้อ 14

สำหรับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ่ายเงินกองทุนดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ อย่างไรก็ตาม หากมีกรณีที่ไม่สามารถถือปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง⁶⁹

บุคคลที่มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินกองทุน⁷⁰ ได้แก่

1. กรณีวงเงินไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการกองทุนอนุมัติ
2. กรณีวงเงินเกินห้าหมื่นบาทแต่ไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ให้ประธานกรรมการกองทุนอนุมัติ

3. กรณีวงเงินเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ให้คณะกรรมการกองทุนอนุมัติ

การจัดการหรือการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนให้ดำเนินการ⁷¹ ดังต่อไปนี้

1. ในกรณีที่เงินของกองทุนเหลืออยู่เป็นจำนวนมากเกินความจำเป็นที่ต้องจ่ายตามปกติให้นำไปจัดหาผลประโยชน์โดยซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย หรือนำฝากประจำตามระยะเวลาและในวงเงินที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

2. ในกรณีที่เป็นทรัพย์สินกองทุนให้นำระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินที่ถูยึดหรืออายัด พ.ศ. 2543 ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด และการนำทรัพย์สินไปใช้เพื่อประโยชน์

⁶⁹ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556, ข้อ 15

⁷⁰ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556, ข้อ 16

⁷¹ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556, ข้อ 21

ของทางราชการ พ.ศ. 2543 และระเบียบอื่นใดซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้ออกไว้ โดยเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดมาใช้บังคับโดยอนุโลม

3. ลงทุนอื่น โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุนและต้องได้รับความเห็นชอบ จากกระทรวงการคลัง

ง) การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนสามารถดำเนินการได้ภายในหกเดือนนับ จากวันสิ้นปีงบประมาณ ให้เลขาธิการเสนอขอบทมูลและรายงานการจ่ายเงินของกองทุนในปีที่ล่วง มาแล้ว ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองต่อคณะกรรมการกองทุนและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม⁷²

โดยสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะต้องดำเนินการ⁷³ ดังต่อไปนี้

ในแต่ละปีงบประมาณ ให้สำนักงานจัดทำประมาณการรายรับและรายจ่ายประจำปี ของกองทุน เสนอต่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณา ก่อนนำเสนอขออนุมัติกระทรวงการคลังภายใน ระยะเวลาที่กระทรวงการคลังกำหนด

การจัดทำบัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีสำหรับหน่วยงาน ภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยการปิดบัญชีให้ดำเนินการปีละครั้ง โดยถือปีงบประมาณเป็น รอบปีบัญชี และให้จัดทำงบการเงินส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและแสดงความเห็น ภายใน 90 วันนับแต่วันสิ้นงวดบัญชี เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองแล้วให้ส่งงบ การเงินดังกล่าวให้กรมบัญชีกลางทราบและรายงานให้คณะกรรมการกองทุน คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมทราบและประกาศในราชกิจจา นุเบกษาต่อไป

⁷²พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, มาตรา 59/7

⁷³ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2556, ข้อ 22

นอกจากนี้ให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการดำเนินงาน การเงิน การบัญชี และการพัสดุของกองทุน แล้วรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการกองทุนและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้งก่อนส่งกรมบัญชีกลาง

ในปีงบประมาณ 2556 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ดำเนินการบริหารจัดการกองทุน จำนวน 87 รายการ มูลค่าทรัพย์สิน 107,120,876.85 บาท โดยเริ่มเปิดบัญชีเงินฝากคลังชื่อบัญชี “กองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน” เพื่อฝากและถอนเงินนอกงบประมาณตามระบบ GFMS จากกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2555 รวมทรัพย์สินที่กองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนำฝากกระทรวงการคลัง ตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2555 – 30 กันยายน 2556 มีจำนวนทั้งสิ้น 87 รายการ มูลค่ารวมทั้งสิ้น 107,120,876.85 บาท⁷⁴

3.2.2 กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จัดตั้งขึ้นในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด⁷⁵

ก) ทรัพย์สินของกองทุน

กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประกอบด้วยทรัพย์สินดังมีรายละเอียดต่อไปนี้⁷⁶

1. ทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามมาตรา 31 และมาตรา 32

ทรัพย์สินตามมาตรา 31 ได้แก่ ทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้รับตามมาตรา 29 และมาตรา 30 กล่าวคือ ทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้รับตามมาตรา 29 ได้แก่ ทรัพย์สินที่พนักงานอัยการได้

⁷⁴สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, รายงานประจำปี 2556 (กรุงเทพฯ: อีเกิ้ล เปเปอร์, 2557), หน้า 46.

⁷⁵พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 34

⁷⁶พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 35

ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลไต่สวน ถ้าคดีมีมูลว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าว เว้นแต่จะมีบุคคลซึ่งอ้างว่าตนเป็นเจ้าของทรัพย์สิน โดยยื่นคำร้องขอคืนก่อนคดีถึงที่สุดและแสดงให้เห็นว่า ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริงและทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือตนเป็นผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์และได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ

ส่วนทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้ริบตามมาตรา 30 ได้แก่ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักรกล ยานพาหนะ หรือทรัพย์สินอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือใช้เป็นอุปกรณ์เพื่อได้ผลในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ริบเสียทั้งสิ้น แม้จะมีกรณีที่มีผู้ต้องถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ก็ตาม โดยให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าว และเมื่อศาลสั่งรับคำร้องแล้ว ให้ศาลมีคำสั่งประกาศในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายแพร่หลายในท้องถิ่นเป็นเวลา 2 วันติดต่อกัน เพื่อให้บุคคลที่อาจอ้างว่าตนเป็นเจ้าของทรัพย์สินมายื่นคำร้องขอเข้ามาในคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ไม่ว่าจะคดีดังกล่าวจะมีผู้ที่อาจเชื่อได้ว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม สำหรับค่าใช้จ่ายในการประกาศให้จ่ายจากเงินของกองทุนส่วนกรณีที่ไม่มิผู้ใดอ้างว่าเป็นเจ้าของก่อนที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือในกรณีที่มิบุคคลที่เป็นเจ้าของ แต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดและจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ให้ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าว เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา 30 วันนับแต่วันที่เริ่มประกาศในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายแพร่หลายในท้องถิ่นเป็นเวลา 2 วันติดต่อกัน และในกรณีนี้ไม่นำมาตรา 36 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

2. ทรัพย์สินที่มีผู้ให้

3. ทรัพย์สินที่ได้รับจากรัฐบาล

4. ผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามมาตรา 31 และมาตรา 32 ทรัพย์สินที่มีผู้ให้และทรัพย์สินที่ได้รับจากรัฐบาล

ทรัพย์สินทั้ง 4 ประการดังกล่าวให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยให้เป็นของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน⁷⁷

เมื่อทรัพย์สินใดตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้⁷⁸

1. ให้ผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นำทรัพย์สินพร้อมทั้งหนังสือนำส่งจำนวน 2 ชุดส่งมอบให้แก่ ผู้อำนวยการกองตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด หรือพนักงานกองทุนซึ่งผู้อำนวยการกองตรวจสอบทรัพย์สินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ตรวจรับทรัพย์สิน

2. ให้ผู้ตรวจรับทรัพย์สินดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ดำเนินการสำรวจทรัพย์สินและบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวน ประเภท และมูลค่าของทรัพย์สินนั้น นอกจากนั้นอาจมีรายละเอียดอื่นตามที่เห็นสมควรก็ได้ และดำเนินการรายงานและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการกองทุนว่าสมควรดำเนินการแก่ทรัพย์สินนั้นต่อไปอย่างไร

2.2 ตรวจสอบทรัพย์สินให้ถูกต้องตามรายละเอียดในหนังสือนำส่ง แล้วให้ผู้นำส่งและผู้ตรวจรับทรัพย์สินลงนามกำกับไว้เป็นหลักฐาน และเก็บรักษาหนังสือนำส่งไว้เป็นหลักฐานฝ่ายละหนึ่งชุด หากทรัพย์สินนั้นไม่ครบถ้วนหรือชำรุดเสียหาย ให้บันทึกไว้โดยชัดเจน

3. เมื่อตรวจรับทรัพย์สินแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้⁷⁹

3.1 ถ้าเป็นเงิน ให้นำส่งผู้รับเงินทันที โดยจะต้องนำส่งไม่ช้ากว่าวันทำการวันแรกที่สามารถนำส่งได้

⁷⁷พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 36

⁷⁸ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 5

⁷⁹ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 6

3.2 ถ้าทรัพย์สินเป็นสังหาริมทรัพย์ ให้นำเก็บรักษาไว้ที่สถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินของกองทุน หรือจะฝากไว้ที่สถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินของสำนักงานตามระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยการเก็บรักษาทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดก็ได้

3.3 ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ จะมอบให้บุคคลซึ่งได้ดูแลรักษาทรัพย์สินในระหว่างการยึดหรืออายัดดูแลรักษาต่อไป หรือจะจ้างบุคคลอื่นให้ดูแลรักษาทรัพย์สิน หรือจะจ้างบุคคลอื่นให้ดูแลรักษาทรัพย์สิน หรือเข้าสถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไปพลางก่อนในระหว่างที่คณะกรรมการกองทุนยังไม่มีมติเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นก็ได้

ข) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

ผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ คณะอนุกรรมการกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งคณะอนุกรรมการกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประกอบด้วย เลขาธิการเป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมตำรวจ ผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนไม่เกิน 2 คน เป็นอนุกรรมการ และผู้อำนวยการกองตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติดเป็นอนุกรรมการและเลขาธิการ นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการอาจแต่งตั้งข้าราชการคนหนึ่งหรือหลายคนจากสำนักงานเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้⁸⁰

สำหรับคณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้⁸¹

1. อำนาจในการพิจารณาเพื่ออนุมัติจ่ายเงินกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามระเบียบนี้
2. อำนาจในการควบคุมดูแลเกี่ยวกับการรับ การจ่าย และการเก็บรักษาเงิน

⁸⁰ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 8

⁸¹ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 9

3. อำนาจในการควบคุมดูแลเกี่ยวกับการจัดการและจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน

4. อำนาจในการวางระเบียบตามที่ได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการ สำหรับกำหนดหลักเกณฑ์ ได้แก่

4.1 การนำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ประโยชน์

4.2 การจำหน่ายทรัพย์สินของกองทุน

4.3 การจ่ายเงินหรือทรัพย์สิน สำหรับสนับสนุนหรือช่วยเหลือบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือได้รับความเดือดร้อนจากการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

4.4 การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัล

5. อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

สำหรับการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินจากกองทุนครั้งหนึ่ง ถ้ามีกรณีที่ต้องจ่ายเงินที่มีจำนวนหรือมูลค่าเกิน 5 ล้านบาท จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการเสียก่อน

ค) การบริหารจัดการกองทุน

การบริหารจัดการกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสามารถใช้จ่ายเงินกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้ในกรณีดังต่อไปนี้⁸²

1. เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด

⁸²ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 10

2. เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนการฝึกอบรม การศึกษา หรือสัมมนาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด

3. เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนการให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติดโดยวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

4. เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนการให้บริการหรือจัดกิจกรรมเพื่อก่อประโยชน์สำหรับป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด

5. เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือช่วยเหลือหรือสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด

6. เพื่อประโยชน์สำหรับกิจกรรมอื่นที่จำเป็นตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ส่วนการจ่ายเงินของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้เป็นไปตามจำนวนที่คณะอนุกรรมการกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดพิจารณาและอนุมัติ ในกรณีดังต่อไปนี้⁸³

1. ค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามที่คณะอนุกรรมการกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกำหนดหลักเกณฑ์

2. ค่าใช้จ่ายสำหรับการตรวจสอบทรัพย์สิน การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน

3. ค่าใช้จ่ายสำหรับการเก็บรักษาทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด

⁸³ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 12

4. ค่าใช้จ่ายสำหรับการประเมินราคาทรัพย์สินตามมาตรา 23 และค่าใช้จ่ายสำหรับการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามมาตรา 24

5. ค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามมาตรา 24

6. เงินสินบนและเงินรางวัล

7. ค่าใช้จ่ายอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

สำหรับการจ่ายเงินในกรณีอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ ให้คณะกรรมการกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทำได้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

สำหรับการเก็บรักษาทรัพย์สินของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสามารถดำเนินการได้ดังนี้⁸⁴

1. สำหรับกรณีที่ทรัพย์สินของกองทุนเป็นเงินให้นำฝากไว้กับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ

2. สำหรับกรณีที่ทรัพย์สินของกองทุนเป็นทรัพย์สินอื่นที่ไม่ใช่เงิน ให้เก็บรักษาไว้ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยการเก็บรักษาทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด

นอกจากนั้น คณะกรรมการกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอาจนำเงินของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปดำเนินการเพื่อจัดหาผลประโยชน์ได้ดังต่อไปนี้⁸⁵

1. ซื้อพันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ หรือตั๋วเงินคลัง
2. ลงทุนอื่นใด โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการและได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

⁸⁴ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 15

⁸⁵ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 16

ส่วนทรัพย์สินอื่นคณะกรรมการกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสามารถนำไปจัดหาผลประโยชน์ได้โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนำทรัพย์สินที่เก็บรักษาไว้ในระหว่างการยึดหรืออายัดไปจัดหาผลประโยชน์ และถ้าหากมีกรณีที่น่าเป็นห่วงและสมควรออกเหนือจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้กระทำได้ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ⁸⁶

ง) การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสามารถดำเนินการได้โดยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเสนอขงบุคคลและรายงานการรับจ่ายเงินของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วภายใน 90 วันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน เพื่อรายงานคณะกรรมการและส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองและดำเนินการต่อไป⁸⁷ โดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองต่อรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ภายใน 6 เดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน⁸⁸ และให้สำนักงานจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของกองทุนและรายงานคณะกรรมการกองทุนอย่างน้อยทุก 6 เดือน เว้นแต่คณะกรรมการกองทุนจะเห็นควรกำหนดเป็นอย่างอื่น⁸⁹

นอกจากนั้น หากคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเงินกองทุนมีมากพอสมควร และเมื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนแล้วยังมีเงินเหลืออีกเป็นจำนวนมาก คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ส่งเงินกองทุนจำนวนหนึ่งเข้าคลังเป็นรายได้แผ่นดินก็ได้⁹⁰

⁸⁶ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 17

⁸⁷ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 24

⁸⁸พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 39

⁸⁹ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2536 ข้อ 25

⁹⁰พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 39 วรรคสอง

3.2.3 กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จัดตั้งขึ้นในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับบริหารจัดการกองทุน⁹¹

ก) ทรัพย์สินของกองทุน

กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ประกอบด้วยทรัพย์สินดังมีรายละเอียดต่อไปนี้⁹²

1. เงินทุนประเดิมที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล
2. เงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
3. เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากผู้บริจาคหรืออุทิศให้
4. เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
5. ผลประโยชน์และดอกผลที่เกิดขึ้นจากกองทุน
6. เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินของกองทุนหรือที่ได้รับจากการจัดการรายได้
7. ค่าปรับตามที่กระทรวงการคลังอนุญาต ให้นำไปใช้ได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน
8. เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น

⁹¹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 42

⁹²พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 42

สำหรับเงินและดอกผลที่กองทุนได้รับดังกล่าว ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเพื่อเป็นรายได้แผ่นดิน⁹³

ข) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

ผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ประกอบไปด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการจำนวน 3 คน ในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนจำนวน 2 คน ซึ่งจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับงานด้านพัฒนาสังคม สังคมสงเคราะห์ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือด้านการเงิน ทำหน้าที่เป็นกรรมการ และให้รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย ให้ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ⁹⁴

สำหรับคณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้⁹⁵

1. พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุนเพื่อใช้จ่ายในกิจการดังต่อไปนี้⁹⁶

1.1 ช่วยเหลือผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เกี่ยวกับที่พักอาหาร การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางด้านร่างกายและจิตใจ การฝึกอบรม การให้การศึกษา การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังภูมิลำเนาหรือประเทศเดิมของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยจะต้อง

⁹³พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 43

⁹⁴พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 45

⁹⁵พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 47

⁹⁶พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 44

คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณี วัฒนธรรมของผู้เสียหาย⁹⁷

1.2 การคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหายระหว่างที่อยู่ในความดูแล ไม่ว่าจะผู้เสียหายนั้นจะพำนักอยู่ที่ใด ทั้งก่อน ขณะ หรือภายหลังการดำเนินคดี โดยจะต้องคำนึงถึง ความปลอดภัยของบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายด้วย⁹⁸

1.3 การช่วยเหลือในต่างประเทศให้เดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักร หรือถิ่นที่อยู่ตามมาตรา 39

1.4 การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์กำหนด

1.5 การบริหารกองทุน

2. บริหารกองทุนเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

3. รายงานสถานะการเงินและการจัดการกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่ คณะกรรมการกำหนด

ค) การบริหารจัดการกองทุน

การบริหารจัดการกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง⁹⁹ ซึ่งมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

⁹⁷พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 33

⁹⁸พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 36

⁹⁹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 48

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2552 ได้บัญญัติให้เปิดบัญชีกองทุนไว้ที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ภายได้ชื่อว่า บัญชีกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์¹⁰⁰

สำหรับการจัดหาผลประโยชน์สามารถนำเงินกองทุนไปหาผลประโยชน์ ได้ดังนี้

1. ผากไว้กับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ
2. ซื้อพันธบัตรรัฐบาล
3. ซื้อตราสารการเงินอื่นโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
4. ดำเนินการอื่นใด โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์กำหนด

ตามที่กระทรวงการคลังเห็นชอบ

ง) การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์สามารถดำเนินการได้โดยให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ จำนวน 5 คน ได้แก่ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเงิน ด้านการสังคมสงเคราะห์ และด้านการประเมินผล ด้านละ 1 คน และให้รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวง ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ¹⁰¹

¹⁰⁰ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2552 ข้อ 6

¹⁰¹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 49

สำหรับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้แก่¹⁰²

1. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
2. รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ
3. เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผล

สำหรับการจัดทำงบดุลและบัญชี ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จัดทำงบดุลและบัญชีแล้วส่งไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบและรับรองภายใน 120 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ภายใน 150 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ โดยให้รัฐมนตรีเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบและจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป¹⁰³

3.2.4 กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา

กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา ได้จัดตั้งขึ้นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา¹⁰⁴ เนื่องจากงบประมาณของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานในภารกิจสืบสวนสอบสวนไม่เต็มประสิทธิภาพ¹⁰⁵

¹⁰²พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 50

¹⁰³พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 51

¹⁰⁴พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 112

¹⁰⁵สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, คู่มือการปฏิบัติกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2555), หน้า 170.

ก) ทรัพย์สินของกองทุน

ทรัพย์สินของกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา ประกอบด้วยทรัพย์สินดังมีรายละเอียดต่อไปนี้¹⁰⁶

1. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
2. เงินและทรัพย์สินที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือมูลนิธิ
3. ดอกผลที่เกิดจากกองทุน
4. ค่าเปรียบเทียบในคดีอาญาซึ่งเป็นอำนาจของข้าราชการตำรวจ และเงินค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก เฉพาะส่วนที่จะต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ ให้นำไปสมทบเข้ากองทุนได้ตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด¹⁰⁷

ข) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

ผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา ได้แก่ คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา ประกอบด้วย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ส่วนกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจำนวน 2 คน และให้ประธานกรรมการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจทำหน้าที่เป็นเลขานุการจำนวน 1 คน และผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 2 คน¹⁰⁸

¹⁰⁶พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 113

¹⁰⁷พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 113 วรรคสอง

¹⁰⁸พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 115

สำหรับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา¹⁰⁹ ได้แก่

1. อำนาจในการบริหารกองทุนเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และตามนโยบายที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ
2. อำนาจในการออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจเนื่องจากการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา
3. จัดวางระบบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานที่คณะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานประมาณและผู้แทนกรมบัญชีกลางเสนอแนะ
4. อำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับ เก็บรักษา และจ่ายเงินของกองทุน
5. อำนาจในการออกระเบียบกำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน
6. อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย
7. อำนาจในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งในการบริหารกองทุน
8. หน้าที่ในการรายงานสถานะการเงินและบริหารกองทุนต่อสำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ

ค) การบริหารจัดการกองทุน

การบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้
คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญามีอำนาจในการกำหนดเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุน และอนุมัติการจัดสรรเงินกองทุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย

¹⁰⁹พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 116

สำหรับสนับสนุนงานสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา สำหรับการจัดสรรเงินให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาเสนอบัญชีจัดสรรเงินตามเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาเพื่อพิจารณาอนุมัติอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง¹¹⁰

สำหรับหลักเกณฑ์การจ่ายเงินนั้น ให้เงินที่ได้รับการจัดสรรมาจากคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา และคณะอนุกรรมการจัดสรรนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ดังต่อไปนี้¹¹¹

1. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ โดยจะต้องเป็นค่าใช้จ่ายตามที่เกิดขึ้นจริง และไม่สามารถเบิกจากเงินงบประมาณได้

2. ค่าตอบแทนบุคคลซึ่งให้ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อการสืบสวน ติดตาม จับกุม หรือสอบสวนคดีอาญา โดยให้จ่ายชาวละไม่เกิน 5,000 บาท เว้นแต่ชาวใดซึ่งเป็นชาวที่ได้มาด้วยความยากลำบาก เสี่ยงภัย และต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานเป็นเวลานาน ให้จ่ายชาวละไม่เกิน 20,000 บาท โดยให้พิจารณาถึงลักษณะชาวที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน นอกจากนั้นต้องไม่เป็นการเบิกจ่ายค่าชาวที่ซ้ำซ้อนกัน

3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุนและรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งทำให้หลักฐานในคดีมีคุณค่ามากขึ้น

ส่วนการรายงานผลการจัดสรรหรือการใช้จ่ายนั้น ให้หัวหน้าหน่วยจัดสรรหรือหัวหน้าบริหารเงินกองทุนรายงานผลการจัดสรรหรือการใช้จ่ายเงินและผลการปฏิบัติงานแล้วแต่กรณีต่อผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดประจำทุกเดือน¹¹² และให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดของหน่วยบริหาร

¹¹⁰ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. 2552 ข้อ 7

¹¹¹ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. 2552 ข้อ 14

¹¹²ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. 2552 ข้อ 15

เงินกองทุนติดตามตรวจสอบผลการใช้จ่ายเงินและผลการปฏิบัติงานด้านคดีต่างๆ แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดทราบตามลำดับชั้นจนถึงกองบัญชาการ และให้กองบัญชาการต้นสังกัดรวบรวมผลการดำเนินการ เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงาน เสนอสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำทุกเดือน โดยจะต้องรายงานผลการจัดสรร รายงานการใช้จ่ายเงิน และรายงานการวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงาน¹¹³

ง) การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาจัดทำงบการเงินและบัญชีเพื่อส่งให้แก่ผู้สอบบัญชีทำการตรวจสอบภายใน 120 วันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินทุกปี และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาทุกรอบปี และให้ทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงการคลัง¹¹⁴

3.2.5 กองทุนยุติธรรม

กองทุนยุติธรรมจัดตั้งขึ้นในกระทรวงยุติธรรม โดยได้รับการสนับสนุนจากเงินงบประมาณครั้งแรกตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2549 โดยมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในด้านกฎหมาย การฟ้องร้องคดี การดำเนินคดี หรือการบังคับคดี เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนซึ่งได้รับความเดือดร้อน หรือไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ รวมทั้งบุคคลซึ่งกระทำการใดๆ เพื่อคุ้มครอง หรือรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม¹¹⁵

¹¹³ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. 2552 ข้อ 16

¹¹⁴พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 117

¹¹⁵ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553 ข้อ 5

ก) ทรัพย์สินของกองทุน

กองทุนยุติธรรม ประกอบด้วยทรัพย์สินดังมีรายละเอียดต่อไปนี้¹¹⁶

1. เงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรรโดยรัฐบาลจากงบประมาณแผ่นดิน
2. เงินอุดหนุน และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ ซึ่งจะต้องไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของกองทุนหรือเจือปนของกองทุน
3. เงินอื่นที่กองทุนได้รับโดยชอบไม่ว่ากรณีใด
4. ดอกผลหรือผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน

ข) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

ผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการกองทุนยุติธรรม ได้แก่ คณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นรองประธานกรรมการ และให้รองปลัดกระทรวงยุติธรรม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านบริหารความยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ อธิบดีกรมบังคับคดี ผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งจำนวน 3 คน ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญเพื่อให้การบริหารกองทุนยุติธรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ¹¹⁷

¹¹⁶ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553 ข้อ 7

¹¹⁷ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553 ข้อ 9

สำหรับคณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรมมีอำนาจ ดังต่อไปนี้¹¹⁸

1. อำนาจในการกำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการ เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการกองทุน
2. อำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการสนับสนุนเงิน หรือค่าใช้จ่ายของกองทุน
3. อำนาจในการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลซึ่งมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกองทุน
4. อำนาจในการพิจารณาเกี่ยวกับการจ่ายเงิน สนับสนุนเงิน หรือค่าใช้จ่าย ในกรณี ที่เห็นสมควรให้คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาด
5. อำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยคำขอรับการสนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายจากกองทุนยุติธรรม รวมทั้งคำร้องขอความเป็นธรรม หรือคำร้องอุทธรณ์
6. อำนาจในการอนุมัติค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินการหรือบริหารกองทุนยุติธรรม และ ค่าใช้จ่ายอื่นใดเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
7. อำนาจในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของกองทุนยุติธรรม
8. อำนาจในการกำหนดระเบียบปฏิบัติ หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตาม ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรมนี้
9. อำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลเพื่อพิจารณาวินิจฉัยคำ ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนยุติธรรม หรือดำเนินการอื่นใดตามความจำเป็น

---

¹¹⁸ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553 ข้อ 12

ค) การบริหารจัดการกองทุน

การบริหารจัดการกองทุนยุติธรรมเกี่ยวกับการรักษาเงิน การจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553

สำหรับการเก็บรักษาเงิน ให้กองคลังเปิดบัญชีเงินฝากไว้ที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เรียกว่า บัญชีกองทุนยุติธรรม และเพื่อความคล่องตัวในการบริหารงาน สามารถเปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจเพื่อใช้จ่ายตามแผนงานประจำปีได้ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามคณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง¹¹⁹ และให้กองคลังนำเงินงบประมาณทั้งหมดที่ได้รับฝากเข้าบัญชีเงินฝากดังกล่าว ส่วนเงินที่ได้รับอุดหนุนจากภาคเอกชน เงินบริจาค หรือเงินอื่นที่กองทุนได้รับให้นำฝากเข้าบัญชีเงินฝากดังกล่าว ภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่ได้รับเงิน และหากได้รับเงินในวันเดียวกันเกินกว่า 10,000 บาทให้นำฝากเข้าบัญชีดังกล่าวภายในวันที่รับเงิน หรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป¹²⁰

ส่วนการใช้จ่ายเงินกองทุนให้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุนยุติธรรม ในกรณีดังต่อไปนี้¹²¹

1. เงินหรือค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนตามที่คณะกรรมการอนุมัติ
2. ค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และผู้ช่วยเหลืองาน โดยให้จ่ายในอัตราที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

¹¹⁹ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553
ข้อ 7

¹²⁰ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553
ข้อ 8

¹²¹ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553
ข้อ 10

3.ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหรือบริหารกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินการ ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

ง) การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนยุติธรรมสามารถดำเนินการได้โดยการ จัดทำบัญชีและงบการเงินของกองทุนยุติธรรมให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ และส่งงบการเงินดังกล่าวให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อตรวจสอบและรับรอง และให้ส่ง สำเนางบการเงินของกองทุนยุติธรรมเสนอคณะกรรมการและกรมบัญชีกลางทราบ และเมื่อสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบและรับรองงบการเงินของกองทุนยุติธรรมแล้ว ให้เสนอต่อ คณะกรรมการและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมทราบ พร้อมทั้งส่งสำเนาให้กรมบัญชีกลางและ สำนักงบประมาณทราบต่อไป¹²²

3.2.6 กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการ สร้างเสริมสุขภาพให้แก่ประชาชนตามนโยบายสุขภาพแห่งชาติ สร้างความตระหนักถึงความเสี่ยง เนื่องจากพฤติกรรมการบริโภค สนับสนุนการรณรงค์ให้ลดการบริโภคสิ่งที่ทำลายสุขภาพและให้ ประชาชนทราบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ศึกษาวิจัยหรือสนับสนุนการศึกษาวิจัย ฝึกอบรม หรือจัดการ ประชุมเกี่ยวกับการสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พัฒนาให้ชุมชนมีการสร้างเสริมสุขภาพ และ สนับสนุนการรณรงค์สร้างเสริมสุขภาพโดยใช้กิจกรรมต่างๆ ในลักษณะที่เป็นสื่อเพื่อประชาชนมี สุขภาพแข็งแรง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และลดการบริโภคสิ่งที่ทำลายสุขภาพ¹²³

ก) ทรัพย์สินของกองทุน

กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้¹²⁴

¹²²ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553

ข้อ 14

¹²³พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 5

¹²⁴พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 6

1. เงินบำรุงกองทุนที่จัดเก็บจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในอัตราร้อยละ 2 ของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

2. เงินและทรัพย์สินที่ได้รับและโอนมาจากสำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2543

3. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

4. เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

5. ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการ

6. ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของกองทุน

ข) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ประกอบไปด้วย นายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ทำหน้าที่เป็นรองประธาน และกรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข และผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การพัฒนาชุมชน การสื่อสารมวลชน การศึกษา การกีฬา ศิลปวัฒนธรรม กฎหมาย หรือการบริการ จำนวน 8 คน¹²⁵

¹²⁵พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 17

ค) การบริหารจัดการกองทุน

คณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกองทุนให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้¹²⁶ ได้แก่

1. กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของกองทุน
2. ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของสำนักงาน
3. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินที่จะให้การสนับสนุนกิจกรรมด้านต่างๆ
4. ระดมจัดหาทุน
5. ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนออกกระเปียบหรือข้อบังคับของกองทุน
6. เสนอรายงานประจำปีและความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
7. กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

การบริหารจัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สามารถนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ได้แก่¹²⁷

1. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน

¹²⁶พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 21

¹²⁷พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 16

2. ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 5 และ มาตรา 9

3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

นอกจากกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพจะมีคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อทำหน้าที่บริหารแล้ว ยังมีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อทำหน้าที่ประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน โดยคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน ประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกจำนวน 6 คน ซึ่งได้รับการเสนอแนะของรัฐมนตรีนว่าการกระทรวงการคลัง โดยเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเงิน การสร้างเสริมสุขภาพและการประเมินผล¹²⁸

คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจหน้าที่¹²⁹ ดังต่อไปนี้

1. ประเมินผลด้านนโยบายและการกำหนดกิจกรรมของกองทุน
2. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
3. รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการในทุกรอบปี

ทั้งนี้ คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลได้

ง) การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนให้มีการจัดทำบัญชีตามหลักสากลตามแบบ และหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด¹³⁰ และจัดทำงบการเงิน ประกอบด้วย งบดุลและบัญชีส่งให้แก่ผู้สอบบัญชีภายใน 120 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็น

¹²⁸พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 37

¹²⁹พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 38

¹³⁰พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 33

ผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน¹³¹ และให้ทำรายงานประจำปี เสนอคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อพิจารณาภายใน 180 วันนับแต่สิ้นปีบัญชี โดยให้รายงานกล่าวถึงผลงานของกองทุน พร้อมทั้งงบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชี¹³²

3.2.7 กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็ก เยาวชน และครอบครัวมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ เผื่อระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ และสามารถใช้อำนาจในการพัฒนาตนเองและสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวางเพื่อให้เกิดการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย อบรม พัฒนาองค์ความรู้และสร้างนวัตกรรมด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ส่งเสริมบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินการเกี่ยวกับสื่อให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และดำเนินการส่งเสริมให้มีสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง¹³³

ก) ทรัพย์สินของกองทุน

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้¹³⁴

1. เงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

¹³¹พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 35

¹³²พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 36

¹³³พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 มาตรา 5

¹³⁴พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 มาตรา 6

2. เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรร
3. เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่ตกเป็นของกองทุนจำนวนกึ่งหนึ่ง
4. เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
5. ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการ หรือสิทธิประโยชน์ของกองทุน
6. เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
7. เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย
8. ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุน

ข) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ทำหน้าที่เป็นรองประธานกรรมการ และให้ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการและเลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ได้รับการสรรหาจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านกฎหมาย ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว ด้านสุขภาพจิต ด้านคนพิการและผู้สูงอายุ ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านละ 1 คนและด้านสื่อสารมวลชนจำนวน 2 คน¹³⁵

¹³⁵พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 มาตรา 14

นอกจากนี้ ให้มีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนจำนวน 7 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเงิน ด้านสื่อสารมวลชน ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกฎหมาย และด้านการประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลต้องมีจำนวน 2 คน¹³⁶ โดยมีอำนาจหน้าที่ ประเมินผลด้านนโยบายและการกำหนดกิจกรรมของกองทุน ติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน และรายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการในทุกรอบปี¹³⁷

ค) การบริหารจัดการกองทุน

การบริหารจัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สามารถนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ได้แก่¹³⁸

1. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน
2. ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 5 และมาตรา 9
3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ง) การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ให้จัดทำบัญชีตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด¹³⁹ และให้จัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดประกอบภายใน 60 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการตรวจสอบรับรองเงินของกองทุน¹⁴⁰ และภายใน 180 วันนับ

¹³⁶พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 มาตรา 34

¹³⁷พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 มาตรา 35

¹³⁸พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 มาตรา 13

¹³⁹พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 มาตรา 30

¹⁴⁰พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 มาตรา 32

แต่วันสิ้นปีบัญชี ให้จัดทำรายงานประจำปีโดยกล่าวถึงผลการดำเนินงาน งบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชีพร้อมทั้งรายงานของคณะกรรมการประเมินผลแล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา¹⁴¹

3.2.8 กรมศุลกากร

เนื่องจากได้ศึกษาการดำเนินงานของกองทุนต่างๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม หรือเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมหน่วยงาน ดังกล่าวข้างต้นแล้ว อย่างไรก็ตาม ควรศึกษาการดำเนินงานของหน่วยงานที่ไม่มีกองทุนด้วย ได้แก่ กรมศุลกากร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออก โดยการควบคุมการนำเข้าและส่งออกให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย¹⁴² ซึ่งกรมศุลกากร ทำหน้าที่เก็บภาษี 2 ชนิด ได้แก่ อากรขาเข้า และอากรขาออก¹⁴³

งบประมาณของกรมศุลกากรได้รับรายได้จากเงินงบประมาณจากรัฐบาล และรายได้จากแหล่งอื่น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. รายได้จากเงินงบประมาณจากรัฐบาล ประกอบด้วย

1.1 รายได้จากงบประมาณ

1.2 รายได้อื่น เช่น รายได้จากภาษี

2. รายได้จากแหล่งอื่น ประกอบด้วย

2.1 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ เช่น ค่าธรรมเนียมศุลกากร

ค่าธรรมเนียมการบริการอื่น ค่าขายของกลาง

2.2 รายได้จากเงินช่วยเหลือและเงินบริจาค

2.3 รายได้อื่น เช่น รายได้เงินนอกงบประมาณ รายได้เงินชดเชยบัตรภาษี

¹⁴¹พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 มาตรา 33

¹⁴²สุชาติ อิศวโรจน์, คำอธิบายกฎหมายศุลกากร (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2542), หน้า 36.

¹⁴³อรพิน ผลสุวรรณีย์ สบายรูป, กฎหมายการคลัง, หน้า 97

ค่าใช้จ่ายของกรมศุลกากร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายบุคลากร ค่าบำเหน็จบำนาญ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าวัสดุและค่าใช้จ่ายสอย ค่าสาธารณูปโภค ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน และค่าใช้จ่ายอื่น¹⁴⁴

นอกจากนั้น กรมศุลกากรได้นำเงินไปใช้เพื่อสนับสนุนด้านการป้องกันและปราบปราม กล่าวคือ ปีงบประมาณ พ.ศ.2556 กรมศุลกากรได้ดำเนินการจัดหาเรือตรวจการณ์ทางทะเล มีการเพิ่มประสิทธิภาพระบบติดตามทางศุลกากร (Tracking System) ระบบโทรศัพท์วงจรปิดและระบบเทคโนโลยีอื่นที่เหมาะสมกับการควบคุมทางศุลกากร พัฒนาระบบตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอ็กซเรย์มาใช้ในการตรวจสอบสินค้าผ่านแดน และเพิ่มประสิทธิภาพด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด¹⁴⁵

การจัดหาผลประโยชน์มีการนำเงินฝากคลังซึ่งสามารถเบิกเป็นรายได้นอกงบประมาณได้ และยังมี การนำไปฝากธนาคารเพื่อนำดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารออมทรัพย์ส่งเป็นรายได้แผ่นดิน นอกจากนี้ กรมศุลกากรสามารถหารายได้เพื่อนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินอีกด้วย และต้องจัดทำรายงานประจำปีเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะชน

สังเกตได้ว่า กรมศุลกากรมีอำนาจควบคุมการนำเข้าและส่งออก ซึ่งได้งบประมาณมาจากการจัดสรรของรัฐบาล และรายได้จากการจัดเก็บภาษีเป็นหลัก และสามารถนำเงินส่งเข้าคลังแผ่นดินเพื่อเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป โดยไม่จำเป็นต้องมีกองทุน เนื่องจากกรมศุลกากรมีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินงานและยังสามารถหารายได้เพื่อเป็นรายได้แผ่นดินอีกด้วย

¹⁴⁴กรมศุลกากร, รายงานประจำปี กรมศุลกากร 2556 (กรุงเทพฯ: สำนักบริหารกลาง, 2556), หน้า 91.

¹⁴⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 111-112

บทที่ 4

วิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินโดยการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ

จากการศึกษาในบทที่ 3 การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยการจัดตั้งกองทุนตามกฎหมายต่างประเทศและประเทศไทย พบว่าการมีกองทุนของต่างประเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการตัดเส้นทางทางการเงินซึ่งใช้สนับสนุนการประกอบอาชญากรรม เพื่อให้หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายพึ่งพาตนเองได้ และเป็นนโยบายเพื่อติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด¹ ส่วนกองทุนในประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และกองทุนเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาได้บัญญัติขึ้นเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ส่วนกองทุนซึ่งบัญญัติขึ้นเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนยุติธรรม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สำหรับบทที่ 4 นั้นจะเป็นการศึกษาโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุนต่างๆ ทั้งของต่างประเทศและประเทศไทย เพื่อพิจารณาแนวทางจัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามคดีพิเศษ

4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดตั้งกองทุนสอบสวนคดีพิเศษกับกองทุนอื่น

4.1.1 ทรัพย์สินของกองทุน

ทรัพย์สินของกองทุนทั้งของต่างประเทศและภายในประเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทรัพย์สินของกองทุนต่างๆ ส่วนใหญ่กองทุนซึ่งเป็นของหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศแคนาดา กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศไทยมักจะบัญญัติให้ทรัพย์สินที่ศาลมีคำพิพากษาให้ริบตกเป็นของกองทุน หรือบัญญัติให้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือใช้ในการ

---

¹Eric Bluemenson and Eva Nilsen, "Policing for profit: the drug war's hidden economic agenda," *University of Chicago Law Review*, 65(1998): p.35.

กระทำความผิดตกเป็นของกองทุน แต่กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกาจะบัญญัติให้เงินหรือทรัพย์สินจากหน่วยงานที่อยู่ในบังคับของกระทรวงยุติธรรมตกเป็นของกองทุน ได้แก่ แผนการริบทรัพย์สินและการฟอกเงิน สำนักงานควบคุมแอลกอฮอล์ ยาสูบ อาวุธปืนและวัตถุระเบิด สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานสอบสวนกลาง สำนักงานบังคับคดีอาญาและบังคับใช้กฎหมายสำนักงานอัยการสูงสุด

อย่างไรก็ตาม กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีข้อจำกัด เนื่องจากเงินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตกเป็นของกองทุนเพียงแค่กึ่งหนึ่ง ส่วนอีกกึ่งหนึ่งให้ส่งให้กระทรวงการคลัง ซึ่งแตกต่างจากกองทุนอื่นในประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนกองทุนของต่างประเทศที่กำหนดให้ทรัพย์สินตกเป็นของกองทุนทั้งหมด และการบัญญัติให้เงินตกเป็นของกองทุนเพียงกึ่งหนึ่งอาจทำให้ได้รับเงินเพื่อดำเนินงานของกองทุนไม่เต็มประสิทธิภาพ

แหล่งที่มาของทรัพย์สินที่กองทุนต่างๆ มักบัญญัติไว้ ได้แก่ เงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งเงินรายได้ของกองทุนจากส่วนนี้จะได้ตามปีงบประมาณ โดยกองทุนที่มีการบัญญัติไว้ คือ กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา กองทุนยุติธรรม และกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

นอกจากนั้น ได้บัญญัติเพื่อเปิดโอกาสให้ได้รับเงินจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ หรือได้รับจากผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกองทุน ซึ่งกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนยุติธรรม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ต่างบัญญัติให้เงินจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ หรือได้รับจากผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้ ตกเป็นทรัพย์สินของกองทุน

สำหรับกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ได้บัญญัติให้เงินค่าปรับหรือค่าเปรียบเทียบในคดีอาญาเป็นทรัพย์สินของกองทุน โดยเฉพาะกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ได้กำหนดให้เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ตกเป็นของกองทุนจำนวนกึ่งหนึ่ง เพื่อเป็นแหล่งที่มาของรายได้ของกองทุนอีกประการหนึ่ง

ส่วนผลประโยชน์และดอกผลที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุนได้มีการบัญญัติไว้ในทุกกองทุนให้เป็นแหล่งที่มาของทรัพย์สินของกองทุน

อย่างไรก็ตาม การบัญญัติให้แหล่งที่มาของทรัพย์สินของกองทุนมีน้อย เช่น กองทุนยุติธรรม อาจทำให้ทรัพย์สินของกองทุนไม่เพียงพอ กล่าวคือ กองทุนยุติธรรมมีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในแต่ละปี แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณแลแหล่งรายได้ ปัจจุบันกองทุนยุติธรรมได้รับจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล ซึ่งกองทุนยุติธรรมควรมีแหล่งรายได้อื่นที่มีความสัมพันธ์และสมเหตุสมผล²

ตาราง 8 เปรียบเทียบทรัพย์สินของกองทุน

กองทุน	ทรัพย์สินของกองทุน
กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศไทยสหรัฐอเมริกา	- ทรัพย์สินจากหน่วยงานที่อยู่ในบังคับของกระทรวงยุติธรรม - ทรัพย์สินมาจากการจัดสรรจากรัฐบาลกลางและกระทรวงการคลัง
กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศไทยออสเตรเลีย	- เงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดทางอาญาด้านต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

²สำนักกฎหมาย สำนักเลขาธิการวุฒิสภา, เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. .... (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2558), หน้า 1-2.

กองทุน	ทรัพย์สินของกองทุน
	- เงินจากต่างประเทศที่ให้ความช่วยเหลือ
กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศแคนาดา	- ทรัพย์สินที่ถูกริบตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดร้ายแรง หรือตามกฎหมายควบคุมยาเสพติด หรือตามกฎหมายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานฟอกเงินและเงินทุนของการก่อการร้าย
กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	<ul style="list-style-type: none"> - ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน - ทรัพย์สินที่เก็บรักษาโดยไม่มี การขอรับคืน - ทรัพย์สินที่มีผู้ให้ - ทรัพย์สินที่ได้รับจากหน่วยงานของไทยและต่างประเทศ - ผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินดังกล่าว
กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	<ul style="list-style-type: none"> - ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด - ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด - ทรัพย์สินที่มีผู้ให้ - ทรัพย์สินที่ได้รับจากรัฐบาล - ผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินดังกล่าว
กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	<ul style="list-style-type: none"> - เงินทุนประเดิมที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล - เงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

กองทุน	ทรัพย์สินของกองทุน
	<ul style="list-style-type: none"> - เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากผู้บริจาคหรืออุทิศให้ - เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ - ผลประโยชน์และดอกผลที่เกิดขึ้นจากกองทุน - เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินของกองทุนหรือที่ได้รับจากการจัดการรายได้ - ค่าปรับตามที่กระทรวงการคลังอนุญาต - เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น
กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา	<ul style="list-style-type: none"> - เงินอุดหนุนจากรัฐบาล - เงินและทรัพย์สินที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือมูลนิธิ - ดอกผลที่เกิดจากกองทุน - ค่าเปรียบเทียบในคดีอาญาซึ่งเป็นอำนาจของข้าราชการตำรวจ - เงินค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก เฉพาะส่วนที่จะต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ ให้นำไปสมทบเข้ากองทุน
กองทุนยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - เงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรรโดยรัฐบาลจากงบประมาณแผ่นดิน เงินอุดหนุน - เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ - เงินอื่นที่กองทุนได้รับโดยชอบ - ดอกผลหรือผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน
กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - เงินบำรุงกองทุนที่จัดเก็บจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

กองทุน	ทรัพย์สินของกองทุน
	<p>ในอัตราร้อยละ 2 ของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบ ตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงินและทรัพย์สินที่ได้รับและโอนมาจากสำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2543 - เงินอุดหนุนจากรัฐบาล - เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ - ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการ - ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของกองทุน
<p>กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนวิจัยและพัฒนา กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม - เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรร - เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ หรือสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่ตกเป็นของกองทุนจำนวนกึ่งหนึ่ง

กองทุน	ทรัพย์สินของกองทุน
	<ul style="list-style-type: none"> - เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ - ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการ หรือสิทธิประโยชน์ของกองทุน - เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้ - เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย - ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุน

4.1.2 ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนของต่างประเทศและภายในประเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ อัยการสูงสุด ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายและใช้ดุลพินิจในการบริหารจัดการกองทุน รวมทั้งกำหนดให้นำเงินกองทุนไปใช้เพื่อชำระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการริบทรัพย์สิน เช่น การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การดูแลรักษาทรัพย์สิน การจำหน่ายทรัพย์สิน หรือค่าใช้จ่ายสำหรับจ้างเอกชน มีข้อสังเกตว่า ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนของประเทศสหรัฐอเมริกามีการบัญญัติกฎหมายให้สามารถจ้างเอกชนเพื่อบริหารจัดการกองทุนได้ แตกต่างจากกองทุนของประเทศออสเตรเลีย ประเทศแคนาดา รวมถึงกองทุนอื่นๆ ในประเทศไทยที่ไม่มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาบริหารจัดการ

ส่วนผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนของกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจอนุมัติค่าใช้จ่ายในแต่ละปีงบประมาณ สำหรับค่าใช้จ่ายที่รัฐมนตรีสามารถอนุมัติได้นั้นจะต้องเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับมาตรการป้องกันอาชญากรรม

การบังคับใช้กฎหมาย สำหรับมาตรการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และมาตรการเป็ยเบนโทษของการเป็ยเบนผู้ที่เกี่ยวข้องจากการใช้ยาเสพติดออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก

ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศแคนาดา ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงงานและสนับสนุนรัฐบาล (Minister of Public Works and Government Services) ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบทรัพย์สินที่ถูกริบ โดยมีอำนาจบริหารจัดการ หรือครอบครองควบคุมทรัพย์สินดังกล่าว ตลอดจนจำหน่ายทรัพย์สินเหล่านั้น

สำหรับผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนตามกฎหมายของประเทศไทยมีลักษณะเช่นเดียวกันทุกกองทุน กล่าวคือ ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานนั้นๆ ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนกระทรวงการคลัง และสำนักงานงบประมาณ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

ตาราง 9 เปรียบเทียบผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

กองทุน	ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน
กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา	อัยการสูงสุด
กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศแคนาดา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงงานและสนับสนุนรัฐบาล (Minister of Public Works and Government Services)
กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	คณะกรรมการกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	คณะกรรมการกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	คณะกรรมการบริหารกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

กองทุน	ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน
กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา	คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา
กองทุนยุติธรรม	คณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรม
กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	คณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์	คณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

4.1.3 การบริหารจัดการกองทุน

การบริหารจัดการกองทุนของต่างประเทศและภายในประเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การบริหารจัดการกองทุนต่างๆ ทั้งต่างประเทศและภายในประเทศได้บัญญัติให้สามารถนำเงินของกองทุนไปใช้ภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุน กล่าวคือ กองทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้บัญญัติให้นำเงินไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน ได้แก่ กองทุนริบททรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศแคนาดา กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และกองทุนเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ส่วนกองทุนซึ่งบัญญัติขึ้นเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมก็จะบัญญัติให้นำเงินไปใช้สำหรับช่วยเหลือประชาชนตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนยุติธรรม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

กองทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้บัญญัติให้นำเงินไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน กล่าวคือ กองทุนริบททรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการยึดหรืออายัด ดูแลรักษา จำหน่ายทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างเอกชนเข้ามาบริหารจัดการทรัพย์สิน รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการยึดหรือริบททรัพย์สิน

ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวน ค่าใช้จ่ายสำหรับว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือการยึดหรือริบทรัพย์สิน และค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นรางวัลสำหรับผู้ให้ข้อมูลหรือความช่วยเหลือนำไปสู่การริบทรัพย์สิน ตลอดจนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าล่วงเวลา ค่าเดินทาง ค่าเชื้อเพลิง ค่าฝึกอบรม ค่าอุปกรณ์หรือค่าใช้จ่ายอื่นในทำนองเดียวกัน สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

สังเกตได้ว่ากองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถนำไปใช้เป็นการใช้จ่ายในการจ้างเอกชนเพื่อเข้ามาบริหารจัดการทรัพย์สิน ซึ่งแตกต่างจากกองทุนอื่นทั้งของต่างประเทศและประเทศไทยที่ไม่มีการบัญญัติไว้เช่นนั้น

กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย สามารถนำไปใช้เป็นการใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์สำหรับมาตรการป้องกันอาชญากรรม สำหรับการบังคับใช้กฎหมาย สำหรับมาตรการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และสำหรับมาตรการเบี่ยงเบนโทษของผู้ที่เกี่ยวข้องจากการใช้ยาเสพติดออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก และยังสามารถนำไปใช้ในการจัดการทรัพย์สิน

กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศแคนาดา สามารถนำไปใช้สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อยึดทรัพย์สิน หรือเป็นการใช้จ่ายในการจัดการบำรุงรักษาหรือดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน นอกจากนี้ สามารถนำทรัพย์สินที่ยึดไปจำหน่ายและนำเงินจากการจำหน่ายมาแบ่งปันให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สามารถนำไปใช้สนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แก่ การสืบสวนสอบสวน การดำเนินคดี การตรวจค้น การยึดหรืออายัด การบริหารจัดการทรัพย์สิน การแจ้งเบาะแส การคุ้มครองพยาน หรือการอื่นใด รวมทั้งการสนับสนุนหน่วยงานอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนในการดำเนินการนั้น หรือนำไปใช้เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนเกี่ยวกับการเผยแพร่ และการให้ข้อมูลข่าวสาร การประชุมหรือการจัดการศึกษาอบรม การร่วมมือทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ และการดำเนินการเพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตลอดจนดำเนินการอื่นใดตามที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สามารถนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด และเป็นค่าใช้จ่ายในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการฝึกอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด

นอกจากนั้น ยังเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการตรวจสอบทรัพย์สิน การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน การเก็บรักษาทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด เงินสินบนและเงินรางวัล

กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา สามารถนำเงินที่ได้รับจัดสรรไปใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการกรณีที่ไม่สามารถเบิกจากเงินงบประมาณได้ หรือเพื่อเป็นค่าตอบแทนแก่บุคคลซึ่งเป็นแหล่งข่าว ให้ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อการสืบสวน ติดตาม จับกุม หรือสอบสวนคดีอาญา หรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุนและรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งทำให้หลักฐานในคดีมีคุณค่ามากขึ้น

ส่วนกองทุนซึ่งบัญญัติขึ้นเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมก็จะบัญญัติให้นำเงินไปใช้สำหรับช่วยเหลือประชาชนตามวัตถุประสงค์ของกองทุน กล่าวคือ กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ สามารถนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการกระทำ ความผิดฐานค้ามนุษย์ ได้แก่ ค่าอาหาร ที่พักการรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางด้านร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย หรือเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหาย หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

กองทุนยุติธรรม สามารถนำเงินของกองทุนไปใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ขอรับการสนับสนุนจากกองทุน หรือเป็นค่าเบี้ยประชุม รวมทั้งเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ได้บัญญัติไว้เช่นเดียวกัน โดยสามารถนำเงินของกองทุนไปใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ในประเด็นเรื่องการจัดหาผลประโยชน์ ส่วนมากจะบัญญัติให้สามารถนำทรัพย์สินซึ่งยังไม่มีคามจำเป็นที่จะต้องนำไปใช้ ให้นำไปฝากไว้ในบัญชีธนาคาร หรือนำไปลงทุนอื่นที่มีความมั่นคง เช่น ซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือซื้อตราสารการเงินอื่น ซึ่งการบัญญัติเรื่องการจัดหาผลประโยชน์มีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งกองทุนทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา และกองทุนต่างๆ ในประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ตาราง 10 เปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุน

กองทุน	การบริหารจัดการกองทุน
กองทุนทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายในการยึดหรืออายัด ดูแลรักษา จำหน่ายทรัพย์สินที่ถูดยึดหรืออายัด - ค่าใช้จ่ายในการจ้างเอกชน - ค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวน - ค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นรางวัลสำหรับผู้ให้ข้อมูลหรือความช่วยเหลือนำไปสู่การริบทรัพย์สิน - ค่าใช้จ่ายอื่น เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเดินทาง ค่าเชื้อเพลิง ค่าฝึกอบรม ค่าอุปกรณ์ - การจัดหาผลประโยชน์ สามารถนำทรัพย์สินซึ่งยังไม่มีคามจำเป็นที่จะต้องนำไปใช้นำไปฝากไว้ในบัญชีหรือนำไปลงทุนในกิจการที่ได้รับการประกันจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา

กองทุน	การบริหารจัดการกองทุน
<p>กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายสำหรับการบังคับใช้กฎหมาย - ค่าใช้จ่ายสำหรับมาตรการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด - ค่าใช้จ่ายสำหรับมาตรการเบี่ยงเบนโทษของผู้ที่เกี่ยวข้องจากการใช้ยาเสพติด - ค่าใช้จ่ายในการจัดการทรัพย์สิน - สามารถนำทรัพย์สินที่ถูกริบไปจำหน่ายได้ แต่ไม่ปรากฏว่ามีการบัญญัติกฎหมายให้สามารถนำทรัพย์สินของกองทุนไปลงทุนได้
<p>กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศแคนาดา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อยึดทรัพย์สิน - ค่าใช้จ่ายในการจัดการบำรุงรักษาหรือดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน - นำทรัพย์สินที่ยึดไปจำหน่ายและนำเงินจากการจำหน่ายมาแบ่งปันให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - นำไปเข้าบัญชี the Seized Property Working Capital Account เพื่อใช้สำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ และบัญชี the Seized Property Proceeds Account เพื่อเก็บรักษาเงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด
<p>กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน - ค่าใช้จ่ายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เกี่ยวกับการเผยแพร่ และการให้ข้อมูลข่าวสาร การประชุมหรือการจัด

กองทุน	การบริหารจัดการกองทุน
	<p>การศึกษาอบรม การร่วมมือทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดหาผลประโยชน์ ให้นำเงินของกองทุนที่เหลือมากกว่าความจำเป็นนำไปซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย หรือนำฝากประจำตามระยะเวลาและในวงเงินที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง - ทรัพย์สินสามารถนำออกขายทอดตลาด และนำทรัพย์สินไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ - นำไปลงทุนอื่นใด โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุนและต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง
<p>กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด - ค่าใช้จ่ายในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด - ค่าใช้จ่ายเพื่อจัดฝึกอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด - ค่าใช้จ่ายสำหรับการตรวจสอบทรัพย์สิน การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน การเก็บรักษาทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด - เงินสินบนและเงินรางวัล

กองทุน	การบริหารจัดการกองทุน
	<p>- การจัดหาผลประโยชน์ สามารถซื้อพันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ หรือตั๋วเงินคลัง หรือลงทุนอื่นใด โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการและได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง</p>
<p>กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์</p>	<p>- ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหาร การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางด้านร่างกายและจิตใจ การฝึกอบรม การให้การศึกษา การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังภูมิลำเนาหรือประเทศเดิมของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย</p> <p>- ค่าใช้จ่ายเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหาย</p> <p>- ค่าใช้จ่ายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์</p> <p>- การจัดหาผลประโยชน์สามารถนำเงินของกองทุนไปฝากไว้กับธนาคารรัฐวิสาหกิจ ซื้อพันธบัตรรัฐบาล ซื้อตราสารการเงินอื่นโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง หรือดำเนินการอื่นใด โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กำหนดตามที่กระทรวงการคลังเห็นชอบ</p>
<p>กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา</p>	<p>- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการกรณีที่ไม่สามารถเบิกจากเงินงบประมาณได้</p>

กองทุน	การบริหารจัดการกองทุน
	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าตอบแทนแก่บุคคลซึ่งเป็นแหล่งข่าว ให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการสืบสวน ติดตาม จับกุม หรือสอบสวนคดีอาญา - ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุนและรวบรวมพยานหลักฐาน - ไม่ได้บัญญัติให้สามารถนำเงินของกองทุนไปจัดหาผลประโยชน์ได้
กองทุนยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ขอรับการสนับสนุนจากกองทุน หรือเป็นค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และผู้ช่วยเหลืองานการ - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน - ค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ - การเก็บรักษาเงิน ให้กองคลังเปิดบัญชีเงินฝากไว้ที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เรียกว่า บัญชีกองทุนยุติธรรม แต่ไม่ได้บัญญัติให้สามารถนำเงินของกองทุนไปจัดหาผลประโยชน์ได้
กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน - ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 5 และมาตรา 9 - ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด
กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน - ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 5 และมาตรา 9

กองทุน	การบริหารจัดการกองทุน
	- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

4.1.4 การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนของต่างประเทศและภายในประเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ต้องมีการรายงานการดำเนินงานของกองทุน สำหรับกองทุนต่างๆ ในประเทศไทยจะต้องจัดทำงบการเงินและบัญชีภายในกำหนดเวลานับแต่วันสิ้นปีงบประมาณให้สำนักงานการตรวจสอบเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบและรับรอง แล้วเสนอต่อรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และมีบางกองทุนที่กำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ส่วนกองทุนในต่างประเทศจะเสนอรายงานการดำเนินงานของกองทุนต่อรัฐสภาหรือรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี สำหรับกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกามีลักษณะพิเศษกว่ากองทุนอื่น เนื่องจากกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกาบัญญัติให้การรายงานการดำเนินงานของกองทุนจะต้องรายละเอียดในการรายงานการดำเนินงาน ได้แก่ รายงานรายรับทั้งหมดของกองทุน รายงานค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกองทุน รายงานแจกแจงทรัพย์สินที่ส่งให้ใช้ในราชการสำหรับหน่วยงานของรัฐบาลกลางตามแต่ละหน่วยงานที่ได้รับ รายงานแจกแจงทรัพย์สินที่ถูกโอนแก่หน่วยงานของมลรัฐหรือท้องถิ่นตามแต่ละหน่วยงานที่ได้รับ รายงานตามประเภทของการจำหน่ายของทรัพย์สินที่ถูกจำหน่ายภายในปีนั้น และจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณชน

ประเด็นเรื่องการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนคณะกรรมการตรวจสอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผล

การดำเนินงานของกองทุน ซึ่งมีอำนาจติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน และมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมา เพื่อให้คำชี้แจงข้อเท็จจริงสำหรับประกอบการพิจารณาประเมินผล

ตาราง 11 เปรียบเทียบการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

กองทุน	การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน
กองทุนริบทรัสต์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา	อัยการสูงสุดต้องรายงานต่อสภาองเกรสและประกาศต่อสาธารณชน ซึ่งต้องรายงานรายรับและค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกองทุน รายงานแจกแจงทรัสต์สินที่ส่งให้ใช้ในราชการสำหรับหน่วยงานของรัฐบาลกลางตามแต่ละหน่วยงานที่ได้รับ รายงานแจกแจงทรัสต์สินที่ถูกโอนแก่หน่วยงานของมลรัฐหรือท้องถิ่นตามแต่ละหน่วยงานที่ได้รับ และรายงานตามประเภทของการจำหน่ายทรัสต์สิน
กองทุนริบทรัสต์สินของประเทศออสเตรเลีย	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังต้องจัดทำบัญชีของกองทุนริบทรัสต์สินทุกสิ้นปีงบประมาณและต้องส่งบัญชีดังกล่าวให้ผู้ตรวจสอบบัญชีเพื่อตรวจสอบการจ่ายเงินของกองทุน และผู้ตรวจสอบบัญชีจะทำรายงานเสนอรัฐมนตรีต่อไป
กองทุนริบทรัสต์สินของประเทศแคนาดา	คณะกรรมการจะต้องสรุปข้อกำหนดและการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้และเสนอรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร
กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	ให้เลขาธิการเสนองบดุลและรายงานการจ่ายเงินของกองทุน และส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและแสดงความเห็น ภายใน 90 วันนับแต่วันสิ้นงวดบัญชี แล้วให้ส่งงบการเงินดังกล่าวให้กรมบัญชีกลางทราบและรายงานให้คณะกรรมการ

กองทุน	การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน
	กองทุน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมทราบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา
กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	ให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเสนองบดุลและรายงานการรับจ่ายเงินของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วภายใน 90 วันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน เพื่อรายงานคณะกรรมการและส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองและดำเนินการต่อไป และให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองต่อรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	- มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน - ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จัดทำงบดุลและบัญชีแล้วส่งไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบและรับรองภายใน 120 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และให้รัฐมนตรีเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบและจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา
กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา	ให้จัดทำงบการเงินและบัญชีภายใน 120 วันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินทุกปี และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนเพื่อการสืบสวน

กองทุน	การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน
	และสอบสวนคดีอาญาในรอบปี และให้ทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงการคลัง
กองทุนยุติธรรม	ให้จัดทำบัญชีและงบการเงินของกองทุนยุติธรรมให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ และส่งงบการเงินดังกล่าวให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อตรวจสอบและรับรอง แล้วให้เสนอต่อคณะกรรมการและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมทราบ พร้อมทั้งส่งสำเนาให้กรมบัญชีกลางและสำนักงานงบประมาณทราบ
กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน - ให้จัดทำบัญชี และงบการเงิน ส่งให้แก่ผู้สอบบัญชี ภายใน 120 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน และให้ทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อพิจารณาภายใน 180 วันนับแต่สิ้นปีบัญชี
กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> - มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน - ให้จัดทำบัญชี และงบการเงินภายใน 60 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการตรวจสอบรับรองเงินของกองทุน

กองทุน	การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน
	และภายใน 180 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ให้จัดทำรายงานประจำปีโดยกล่าวถึงผลการดำเนินงาน งบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชีพร้อมทั้งรายงานของคณะกรรมการประเมินผลแล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกแทนราษฎรและวุฒิสภา

4.2 แนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินโดยการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ

เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษมีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสืบสวนตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มากกว่างบประมาณที่ได้รับ ทำให้ต้องนำงบประมาณจากส่วนอื่นมาใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสอบสวนคดีพิเศษ นอกจากนี้ หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานถูกดำเนินคดีอาญาและพนักงานอัยการไม่รับว่าความให้ ย่อมส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง และยังต้องใช้งบประมาณส่วนตัวสำหรับการดำเนินคดี ฉะนั้นการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ โดยนำเงินมาสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการสอบสวนคดีพิเศษกรณีที่มีงบประมาณไม่เพียงพอ หรือสนับสนุนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกรณีที่ไม่สามารถเบิกงบประมาณได้ และเป็นค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีพิเศษ เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมหรือสัมมนา เป็นต้น

การจัดตั้งกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ ผู้เขียนเห็นว่า ต้องบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมให้มีหมวดว่าด้วยกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ การบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมให้มีหมวดว่าด้วยกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ มีลักษณะเช่นเดียวกับกองทุนต่างๆในประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีการบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมไว้ในหมวด 6/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 หรือกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้บัญญัติไว้ในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด

เกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 หรือกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ได้บัญญัติไว้ในหมวด 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 หรือกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาบัญญัติอยู่ในลักษณะ 7 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

นอกจากการบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมให้มีหมวดว่าด้วยกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษแล้ว อาจบัญญัติเป็นพระราชบัญญัติว่าด้วยกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. .... ในลักษณะเช่นเดียวกับกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งบัญญัติเป็นพระราชบัญญัติ

อนึ่ง การจัดตั้งกองทุนย่อมส่งผลกระทบต่อประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 35 ซึ่งกำหนดให้กรณีศาลได้มีคำพิพากษาให้ริบทรัพย์สิน ส่งผลให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเจ้าของเดิมสิ้นสุดลงโดยผลของคำพิพากษาของศาล และตกเป็นของแผ่นดิน และตามระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. 2550 ซึ่งกำหนดให้สามารถขายทอดตลาดของกลางเพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดส่งเข้าคลังแผ่นดิน ฉะนั้น การบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมให้มีกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ จะต้องบัญญัติให้ทรัพย์สินเป็นของกองทุนแทนการตกเป็นของแผ่นดิน และแก้ไขระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในลักษณะเช่นเดียวกับกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งกำหนดให้ทรัพย์สินของกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้เป็นของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน หรือกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกำหนดให้ทรัพย์สินของกองทุนตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยให้เป็นของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

สำหรับแนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินโดยการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ จะศึกษา 4 ประเด็น ประกอบด้วย ทรัพย์สินที่สามารถนำเข้ากองทุน ผู้มีอำนาจบริหารกองทุน การบริหารจัดการกองทุน และการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 ทรัพย์สินที่สามารถนำเข้ากองทุน

ทรัพย์สินที่สามารถนำเข้ากองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ ผู้เขียนเห็นว่า ทรัพย์สินของกองทุนควรบัญญัติให้มาจาก ทรัพย์สินซึ่งศาลมีคำพิพากษาให้ริบทรัพย์สิน เงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล ทรัพย์สินที่มีผู้ให้แต่ต้องไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกองทุน ทรัพย์สินที่ได้รับจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ และดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินดังกล่าว

นอกจากนั้น ควรนำเงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษ เพื่อเป็นแหล่งที่มาของทรัพย์สินของกองทุนอีกประการหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม ไม่ควรบัญญัติเช่นเดียวกับกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กล่าวคือ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินบัญญัติให้เงินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตกเป็นของกองทุนเพียงแค่งี้หนึ่ง ส่วนอีกกึ่งหนึ่งให้ส่งให้กระทรวงการคลัง เนื่องจากจะทำให้ทรัพย์สินตกแก่กองทุนไม่เต็มประสิทธิภาพ

ส่วนเงินรางวัล แม้ว่าเจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษจะได้รับมาก แต่ก็ไม่มีกองทุนใดในประเทศไทยที่บัญญัติให้เงินรางวัลตกเป็นของกองทุน ไม่ว่าจะเป็นกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา แม้ว่าหน่วยงานนั้นจะมีเจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิได้รับเงินรางวัลตามกฎหมายต่างๆ ก็ตาม ส่วนต่างประเทศไม่มีการให้เงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ และแม้ว่าจะสามารถบัญญัติกฎหมายใหม่เพื่อแก้ไขกฎหมายเก่าได้ โดยการจะยกเลิกกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่³ โดยบัญญัติให้เงินรางวัลตกแก่กองทุนแทนการตกเป็นของเจ้าหน้าที่ แต่การบัญญัติให้เงินรางวัลตกแก่กองทุนแทนการตกแก่เจ้าหน้าที่ก็จะทำให้กระทบต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่เดิมที่ได้รับอยู่แล้ว และอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ จึงไม่ควรบัญญัติให้เงินรางวัลตกเป็นของกองทุน และการนำเงินรางวัลตกแก่กองทุนก็ไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องเงินรางวัลได้ทั้งระบบ เพราะเงินรางวัลที่ตกแก่กองทุน

³หยุด แสงอุทัย, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556), หน้า 63-64.

จะเป็นเงินรางวัลตามกฎหมายเฉพาะที่เจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจบังคับใช้เท่านั้น เช่น คดีความผิดเกี่ยวกับศุลกากร คดีความผิดเกี่ยวกับแร่ เป็นต้น แต่ไม่ได้แก้ไขปัญหาเงินรางวัลตามกฎหมายทุกฉบับ ฉะนั้น การแก้ไขปัญหารื่องเงินรางวัล ควรแก้ปัญหาโดยการแก้ไขกฎหมายแต่ละฉบับซึ่งบัญญัติเรื่องเงินรางวัลมากกว่าการนำเงินเข้าสู่กองทุน โดยการแก้ไขให้การจ่ายเงินรางวัลในอัตราที่น้อยลงกว่าเดิมตามความเหมาะสม เพราะเจ้าหน้าที่จะได้ไม่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อหวังเงินรางวัลมากกว่าการปราบปรามการกระทำความผิด และเงินรางวัลก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่หากมีการยกเลิกเสียก็อาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้

4.2.2 ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

ผู้มีอำนาจบริหารกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ ผู้เขียนเห็นว่า ผู้มีอำนาจบริหารกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษควรอยู่ในรูปของคณะกรรมการ โดยมีผู้แทนจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ และผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ เช่นเดียวกับกองทุนต่างๆ ในประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา กองทุนยุติธรรม

นอกจากนี้ ให้ผู้มีอำนาจบริหารกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการพิจารณาเพื่ออนุมัติจ่ายเงินกองทุน ควบคุมดูแลเกี่ยวกับการรับ การจ่าย และการเก็บรักษาเงิน และควบคุมดูแลเกี่ยวกับการจัดการและจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน

อย่างไรก็ตาม ไม่ควรให้เอกชนมีอำนาจในการจัดการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษทำหน้าที่สอบสวนคดีที่มีความสำคัญ หากให้เอกชนเข้ามาจัดการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายอาจส่งผลกระทบต่อสอบสวนคดีได้ แต่ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ เห็นควรให้เอกชนมีอำนาจบริหารจัดการ เพื่อให้การจัดการผลประโยชน์มีประสิทธิภาพและเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่กองทุน

4.2.3 การบริหารจัดการกองทุน

การบริหารจัดการกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ ผู้เขียนเห็นว่า การบริหารจัดการกองทุนควรแบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ค่าใช้จ่ายของกองทุนและการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน

สำหรับประเด็นแรก เรื่องค่าใช้จ่ายของกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษมีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสืบสวนตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มากกว่างบประมาณที่ได้รับ ทำให้ต้องนำงบประมาณจากส่วนอื่นมาใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสอบสวนคดีพิเศษ ฉะนั้นค่าใช้จ่ายของกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษจึงควรนำไปใช้ในกรณีต่างๆ ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณดังกล่าว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อการสืบสวนและสอบสวน ค่าใช้จ่ายสำหรับแหล่งข่าว ค่าใช้จ่ายในการล่อซื้อ ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อเปิดโอกาสให้มีค่าใช้จ่ายสำหรับการป้องกันการกระทำความผิดคดีพิเศษด้วย

นอกจากปัญหาค่าใช้จ่ายในการสืบสวนตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ดังกล่าวแล้ว กรมสอบสวนคดีพิเศษยังมีปัญหากรณีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานถูกฟ้องหรือดำเนินคดีและพนักงานอัยการไม่รับแก้ต่างว่าความให้ ย่อมส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง และยังต้องใช้งบประมาณส่วนตัวสำหรับการดำเนินคดี จึงควรบัญญัติให้มีค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบซึ่งถูกฟ้องหรือดำเนินคดีด้วย เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่จากการถูกฟ้องหรือดำเนินคดี เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การได้รับเงินช่วยเหลือดังกล่าวนี้ควรได้รับเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ เพราะถ้าหากศาลพิพากษาว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบก็ไม่ควรได้รับเงินช่วยเหลือดังกล่าว

ส่วนประเด็นที่สอง เรื่องการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ ผู้เขียนเห็นว่า ควรนำทรัพย์สินซึ่งยังไม่มีผลบังคับใช้ให้นำไปฝากไว้ในบัญชีธนาคาร หรือนำไปลงทุนอื่นที่มีความมั่นคง เช่น ซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือซื้อตราสารการเงินอื่น ซึ่ง

การจัดหาผลประโยชน์ดังกล่าวควรมีลักษณะเช่นเดียวกับกองทุนต่างๆ ในประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้เอกชนมีอำนาจในการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้การจัดหาผลประโยชน์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

4.2.4 การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีคณะกรรมการบริหารกองทุน และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนมีหน้าที่บริหารจัดการกองทุน และให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน เพื่อเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

นอกจากนั้น การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการทำรายงานการดำเนินงานของกองทุน กล่าวคือ ต้องจัดทำงบการเงินและบัญชีภายในกำหนดเวลานับแต่วันสิ้นปีงบประมาณให้สำนักงานการตรวจสอบเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบและรับรอง แล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และรัฐสภา เพื่อเป็นการเปิดเผยและได้รับการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากสมมติฐานที่ว่า “กรมสอบสวนคดีพิเศษมีหน้าที่ในการป้องกันปราบปราม สืบสวน สอบสวนโดยใช้มาตรการพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 อย่างไรก็ตาม กรมสอบสวนคดีพิเศษมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสืบสวนตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มากกว่างบประมาณที่ได้รับ และมีการขอ งบประมาณเพิ่มเติมระหว่างปีงบประมาณ ทำให้การดำเนินงานขาดความคล่องตัว ฉะนั้นหากมีการ จัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษขึ้น จะทำให้มีเงินสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม และสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ” เมื่อได้ศึกษาแล้ว ปรากฏว่า ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อ การป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษขึ้น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่ง บทสรุปและข้อเสนอแนะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

เรื่องการจัดตั้งกองทุนนั้น พิจารณาได้ว่า กองทุนตามความหมายในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 และ Black's Law Dictionary หมายถึง การนำเงินหรือทรัพย์สินมา รวมกันไว้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

นอกจากนั้น พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 บัญญัติว่า ทุนหมุนเวียน หมายความว่า ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ และการจ่ายเงินเป็นทุนหรือเป็น ทุนหมุนเวียนเพื่อการใดๆ ให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย

การจัดตั้งกองทุน สามารถทำได้เฉพาะกรณีในส่วนราชการหน่วยงานของรัฐดำเนินการโดย การปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อช่วยเหลือเพื่อการ ครองชีพหรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และไม่สามารถใช้วิธีการตามระเบียบของทางราชการได้ ซึ่ง การดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าวจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และต้องก่อให้เกิดรายได้ที่ เกิดจากการดำเนินงานกลับเข้าสมทบเป็นแหล่งรายรับของกองทุน โดยไม่ได้มาจากเงินงบประมาณ

แผ่นดินแต่เพียงอย่างเดียว และได้รับอนุญาตให้นำเงินรายรับนั้นมาสมทบไว้เพื่อใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องส่งให้คลังแผ่นดิน

กองทุนที่จัดตั้งขึ้นในหน่วยงานของรัฐ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันตามความจำเป็นและภารกิจของหน่วยงานนั้นๆ โดยที่กรมบัญชีกลางได้จำแนกประเภทของกองทุนได้แก่ กองทุนเพื่อการกักตุน กองทุนเพื่อการจำหน่ายและการผลิต กองทุนเพื่อการบริการ กองทุนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม และกองทุนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมสุขภาพ

สำหรับกรมสอบสวนคดีพิเศษจัดตั้งขึ้นมาเพื่อสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีอาชญากรรมลักษณะพิเศษ เนื่องจากอาชญากรรมในลักษณะนี้จะมีการใช้เทคโนโลยี อาศัยช่องว่างของกฎหมาย เพื่อปิดบังการกระทำความผิด มีอิทธิพลและเครือข่ายองค์กรโยงใยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจและยังส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก ยากต่อการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด

อนึ่ง อาชญากรรมลักษณะพิเศษ เป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะซับซ้อนและมีความละเอียดในการกระทำความผิด ยากแก่การศึกษาและควบคุม และยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของประเทศอย่างร้ายแรง เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (White Collar Crime) องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) และอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) เป็นต้น ซึ่งอาชญากรรมลักษณะพิเศษเหล่านี้จะมีลักษณะการกระทำความผิดแตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป ฉะนั้นการควบคุมอาชญากรรมโดยใช้กระบวนการยุติธรรมปกติไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง จำเป็นต้องอาศัยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและมาตรการทางกฎหมายเป็นพิเศษ ตลอดจนความร่วมมือและการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศหรือระหว่างประเทศ

สำหรับอาชญากรรมลักษณะพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 21 ได้แบ่งลักษณะของคดีพิเศษ ออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ คดีพิเศษประเภทแรก ได้แก่ คดีความผิดอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งมี 22 คดีความผิด และคดีความผิดอาญาที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยการเสนอแนะของ กคพ. ซึ่งจะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวน

สอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ หรือคดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจ หรือการคลังของประเทศ หรือคดีความผิดอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือคดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือคดีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา ส่วนคดีพิเศษประเภทที่สอง ได้แก่ ความผิดอาญาอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 21 (1) ซึ่ง กคพ. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่กำหนดให้เป็นคดีพิเศษ

ส่วนอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่ มีอำนาจในการให้มีการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 22 และให้มีอำนาจในการขอความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 22/1 อำนาจในการค้นเคหสถาน หรือสถานที่ใดๆ โดยไม่ต้องมีหมายหรือคำสั่งศาล และจับโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งของศาลตามมาตรา 24 (1) และ (2) อำนาจในการขอข้อมูลเอกสารหลักฐานใดๆ ตามมาตรา 24 (3) และ (4) อำนาจในการได้มาซึ่งข้อมูลเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ ตามมาตรา 25 อำนาจในการจัดทำเอกสารหลักฐานในการเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใดตามมาตรา 27 อำนาจตั้งที่ปรึกษาคดีพิเศษตามมาตรา 30 อำนาจใจการขอให้อัยการร่วมสอบสวนในคดีพิเศษตามมาตรา 32 และนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งตามกฎหมายให้หน่วยงานอื่นมาปฏิบัติหน้าที่ในกรมสอบสวนคดีพิเศษตามมาตรา 33

สำหรับปัญหาเรื่องงบประมาณของกรมสอบสวนคดีพิเศษ พิจารณาได้ว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษแตกต่างจากการสืบสวนและสอบสวนทั่วไป ทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องใช้งบประมาณมาก ซึ่งงบประมาณของกรมสอบสวนคดีพิเศษมาจาก 3 แหล่งสำคัญ ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และเงินราชการลับ

เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประกอบไปด้วยงบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีสูงมาก อย่างไรก็ตาม ในบางปีงบประมาณ กรมสอบสวนคดีพิเศษได้มีการขอเบิกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ได้แก่ ในปีพ.ศ. 2553 กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 28,000,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ คดีพิเศษที่ 18/2553 ซึ่งเป็นการกระทำความผิดทางอาญากรณีการก่อการร้าย การชู้บังคับรัฐบาลกระทำการใดๆ การทำร้ายประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการกระทำต่ออาวุธยุทโธปกรณ์ของทางราชการอันเกี่ยวกับการชุมนุมที่มีชอบด้วยกฎหมายในช่วงปลายปี 2552 เป็นต้นไปในราชอาณาจักร รวมถึงความผิดที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวพันกัน

ปีพ.ศ. 2553 กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 32,600,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ คดีพิเศษที่ 18/2553 เพิ่มเติม และคดีพิเศษที่ 101/2553 ซึ่งเป็นการกระทำความผิดทางอาญา กรณีกล่าวหากลุ่มบุคคลกระทำการหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี และรัชทายาท อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา

ปีพ.ศ. 2557 กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 15,480,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุม ระหว่างวันที่ 22 มกราคม ถึงวันที่ 18 มีนาคม 2557 และระหว่างวันที่ 19 มีนาคม ถึงวันที่ 30 เมษายน 2557

นอกจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี กรมสอบสวนคดีพิเศษยังได้รับงบประมาณตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ซึ่งค่าใช้จ่ายของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามบัญชีอัตราค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินตรงจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2548

งบประมาณเพื่อสืบสวนสอบสวนตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ดังกล่าว กรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับจำนวนสูงมาก อย่างไรก็ตาม บางปีงบประมาณมีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสืบสวนมากกว่างบประมาณที่ได้รับ เช่น ปีงบประมาณ 2554 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 25 ล้านบาท แต่มีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสอบสวนทั้งหมด 25.9 ล้านบาท หรือปีงบประมาณ 2555 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 35 ล้านบาท แต่มีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสอบสวนทั้งหมด 41.873 ล้านบาท หรือปีงบประมาณ 2556 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 35 ล้านบาท แต่มีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสอบสวนทั้งหมด 67.692 ล้านบาท ทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องนำงบประมาณจากส่วนอื่นมาใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสอบสวนคดีพิเศษ

นอกจากนั้น หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานถูกดำเนินคดีอาญาและพนักงานอัยการไม่รับว่าความให้ ย่อมส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง และยังคงต้องใช้งบประมาณส่วนตัวสำหรับการดำเนินคดี ฉะนั้น ถ้าหากมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษขึ้น ย่อมนำเงินจากกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษมาสนับสนุนส่วนที่ขาดดังกล่าวได้ ซึ่งการดำเนินการของกองทุนต่างๆ ทั้งต่างประเทศและภายในประเทศ โดยได้ทำการศึกษาในประเทศต่างๆ ได้แก่ ทรัพย์สินของกองทุน ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน การบริหารจัดการกองทุน และการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน สรุปได้ดังนี้

1. ทรัพย์สินของกองทุน

ทรัพย์สินของกองทุนต่างๆ ส่วนใหญ่กองทุนซึ่งเป็นของหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศแคนาดา กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศไทยมักจะบัญญัติให้ทรัพย์สินที่ศาลมีคำพิพากษาให้ริบตกเป็นของกองทุน หรือบัญญัติให้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือเกี่ยวข้องกับกระทำความผิด หรือใช้ในการกระทำความผิดตกเป็นของกองทุน แต่กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกาจะบัญญัติให้เงินหรือทรัพย์สินจากหน่วยงานที่อยู่ในบังคับของกระทรวงยุติธรรมตกเป็นของกองทุน ได้แก่ แผนการริบทรัพย์สินและการฟอกเงิน สำนักงานควบคุมแอลกอฮอล์ ยาสูบ อาวุธปืนและวัตถุระเบิด สำนักงานป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด สำนักงานสอบสวนกลาง สำนักงานบังคับคดีอาญาและบังคับใช้ กฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด

อย่างไรก็ตาม กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีข้อจำกัด เนื่องจากเงินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตกเป็นของกองทุนเพียงแค่กึ่งหนึ่ง ส่วนอีกกึ่งหนึ่งให้ส่งให้กระทรวงการคลัง ซึ่งแตกต่างจากกองทุนอื่นในประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนกองทุนของต่างประเทศที่กำหนดให้ทรัพย์สินตกเป็นของกองทุนทั้งหมด และการบัญญัติให้เงินตกเป็นของกองทุนเพียงกึ่งหนึ่งอาจทำให้ได้รับเงินเพื่อดำเนินงานของกองทุนไม่เต็มประสิทธิภาพ

แหล่งที่มาของทรัพย์สินที่กองทุนต่าง ๆ คุ้มครองไว้ ได้แก่ เงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งเงินรายได้ของกองทุนจากส่วนนี้จะได้ตามปีงบประมาณ โดยกองทุนที่มีการบัญญัติไว้ คือ กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา กองทุนยุติธรรม และกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

นอกจากนั้น ได้บัญญัติเพื่อเปิดโอกาสให้ได้รับเงินจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ หรือได้รับจากผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกองทุน ซึ่งกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนยุติธรรม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ต่างบัญญัติให้เงินจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ หรือได้รับจากผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้ ตกเป็นทรัพย์สินของกองทุน

สำหรับกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ได้บัญญัติให้เงินค่าปรับหรือค่าเปรียบเทียบในคดีอาญาเป็นทรัพย์สินของกองทุน โดยเฉพาะกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ได้กำหนดให้เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ตกเป็นของกองทุนจำนวนกึ่งหนึ่ง เพื่อเป็นแหล่งที่มาของรายได้ของกองทุนอีกประการหนึ่ง

ส่วนผลประโยชน์และดอกผลที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุนได้มีการบัญญัติไว้ในทุกกองทุน ให้เป็นแหล่งที่มาของทรัพย์สินของกองทุน

อย่างไรก็ตาม การบัญญัติให้แหล่งที่มาของทรัพย์สินของกองทุนมีน้อย เช่น กองทุนยุติธรรม อาจทำให้ทรัพย์สินของกองทุนไม่เพียงพอ กล่าวคือ กองทุนยุติธรรมมีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในแต่ละปี แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและแหล่งรายได้ ปัจจุบันกองทุนยุติธรรมได้รับจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล ซึ่งกองทุนยุติธรรมควรมีแหล่งรายได้อื่นที่มีความสัมพันธ์และสมเหตุสมผล

2. ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน

ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ อัยการสูงสุด ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายและใช้ดุลพินิจในการบริหารจัดการกองทุน รวมทั้งกำหนดให้นำเงินกองทุนไปใช้เพื่อชำระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการรับทรัพย์สิน เช่น การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การดูแลรักษาทรัพย์สิน การจำหน่ายทรัพย์สิน หรือค่าใช้จ่ายสำหรับจ้างเอกชน มีข้อสังเกตว่า ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนของประเทศสหรัฐอเมริกามีการบัญญัติกฎหมายให้สามารถจ้างเอกชนเพื่อบริหารจัดการกองทุนได้ แตกต่างจากกองทุนของประเทศออสเตรเลีย ประเทศแคนาดา รวมถึงกองทุนอื่นๆ ในประเทศไทยที่ไม่มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาบริหารจัดการ

ส่วนผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจอนุมัติค่าใช้จ่ายในแต่ละปีงบประมาณ สำหรับค่าใช้จ่ายที่รัฐมนตรีสามารถอนุมัติได้นั้นจะต้องเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับมาตรการป้องกันอาชญากรรม การบังคับใช้กฎหมาย สำหรับมาตรการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และมาตรการเบี่ยงเบนโทษของการเบี่ยงเบนผู้ที่เกี่ยวข้องจากการใช้ยาเสพติดออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก

ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนทรัพย์สินของประเทศแคนาดา ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงงานและสนับสุนนรัฐบาล (Minister of Public Works and Government

Services) ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบทรัพย์สินที่ถูกริบ โดยมีอำนาจบริหารจัดการ หรือครอบครองควบคุมทรัพย์สินดังกล่าว ตลอดจนจำหน่ายทรัพย์สินเหล่านั้น

สำหรับผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนตามกฎหมายของประเทศไทยมีลักษณะเช่นเดียวกันทุกกองทุน กล่าวคือ ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานนั้นๆ ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนกระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การบริหารจัดการกองทุน

การบริหารจัดการกองทุนต่างๆ ทั้งต่างประเทศและภายในประเทศได้บัญญัติให้สามารถนำเงินของกองทุนไปใช้ภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุน กล่าวคือ กองทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้บัญญัติให้นำเงินไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน ได้แก่ กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศแคนาดา กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และกองทุนเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ส่วนกองทุนซึ่งบัญญัติขึ้นเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมก็จะบัญญัติให้นำเงินไปใช้สำหรับช่วยเหลือประชาชนตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนยุติธรรม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

กองทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้บัญญัติให้นำเงินไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน กล่าวคือ กองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการยึดหรืออายัด ดูแลรักษา จำหน่ายทรัพย์สินที่ถุกยึดหรืออายัด หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างเอกชนเข้ามาบริหารจัดการทรัพย์สิน รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการยึดหรือริบทรัพย์สิน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวน ค่าใช้จ่ายว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือการยึดหรือริบทรัพย์สิน และค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นรางวัลสำหรับผู้ให้ข้อมูลหรือความช่วยเหลือนำไปสู่การริบทรัพย์สิน ตลอดจนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าล่วงเวลา ค่าเดินทาง ค่าเชื้อเพลิง ค่าฝึกอบรม ค่าอุปกรณ์หรือค่าใช้จ่ายอื่นในทำนองเดียวกัน สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

สังเกตได้ว่ากองทุนทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างเอกชนเพื่อเข้ามาบริหารจัดการทรัพย์สิน ซึ่งแตกต่างจากกองทุนอื่นทั้งของต่างประเทศและประเทศไทยที่ไม่มีการบัญญัติไว้เช่นนั้น

กองทุนทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย สามารถนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์สำหรับมาตรการป้องกันอาชญากรรม สำหรับการบังคับใช้กฎหมาย สำหรับมาตรการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และสำหรับมาตรการเบี่ยงเบนโทษของผู้ที่เกี่ยวข้องจากการใช้ยาเสพติดออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก และยังสามารถนำไปใช้ในการจัดการทรัพย์สิน

กองทุนทรัพย์สินของประเทศแคนาดา สามารถนำไปใช้สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อยึดทรัพย์สิน หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการบำรุงรักษาหรือดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน นอกจากนี้ สามารถนำทรัพย์สินที่ยึดไปจำหน่ายและนำเงินจากการจำหน่ายมาแบ่งปันให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สามารถนำไปใช้สนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แก่ การสืบสวนสอบสวน การดำเนินคดี การตรวจค้น การยึดหรืออายัด การบริหารจัดการทรัพย์สิน การแจ้งเบาะแส การคุ้มครองพยาน หรือการอื่นใด รวมทั้งการสนับสนุนหน่วยงานอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนในการดำเนินการนั้น หรือนำไปใช้เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เกี่ยวกับการเผยแพร่และการให้ข้อมูลข่าวสาร การประชุมหรือการจัดการศึกษาอบรม การร่วมมือทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ และการดำเนินการเพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตลอดจนดำเนินการอื่นใดตามที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สามารถนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด และเป็นค่าใช้จ่ายในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งนำไปใช้เพื่อ

ประโยชน์ในการฝึกอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและฟื้นฟูความสามารถของผู้ติดยาเสพติด

นอกจากนี้ ยังเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการตรวจสอบทรัพย์สิน การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน การเก็บรักษาทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด เงินสินบนและเงินรางวัล

กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา สามารถนำเงินที่ได้รับจัดสรรไปใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการกรณีที่ไม่สามารถเบิกจากเงินงบประมาณได้ หรือเพื่อเป็นค่าตอบแทนแก่บุคคลซึ่งเป็นแหล่งข่าว ให้ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อการสืบสวน ติดตาม จับกุม หรือสอบสวนคดีอาญา หรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุนและรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งทำให้หลักฐานในคดีมีคุณค่ามากขึ้น

ส่วนกองทุนซึ่งบัญญัติขึ้นเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมก็จะบัญญัติให้นำเงินไปใช้สำหรับช่วยเหลือประชาชนตามวัตถุประสงค์ของกองทุน กล่าวคือ กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ได้แก่ ค่าอาหาร ที่พักการรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางด้านร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษ การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย หรือเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหาย หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

กองทุนยุติธรรม สามารถนำเงินของกองทุนไปใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ขอรับการสนับสนุนจากกองทุน หรือเป็นค่าเบี้ยประชุม รวมทั้งเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ได้บัญญัติไว้เช่นเดียวกัน โดยสามารถนำเงินของกองทุนไปใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ในประเด็นเรื่องการจัดหาผลประโยชน์ ส่วนมากจะบัญญัติให้สามารถนำทรัพย์สินซึ่งยังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องนำไปใช้ ให้นำไปฝากไว้ในบัญชีธนาคาร หรือนำไปลงทุนอื่นที่มีความมั่นคง เช่น ซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือซื้อตราสารการเงินอื่น ซึ่งการบัญญัติเรื่องการจัดหาผลประโยชน์มีลักษณะ คล้ายคลึงกันทั้งกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกา และกองทุนต่างๆ ในประเทศไทย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุน ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

4. การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

การตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ต้องมีการรายงาน การดำเนินงานของกองทุน สำหรับกองทุนต่างๆ ในประเทศไทยจะต้องจัดทำงบการเงินและบัญชี ภายในกำหนดเวลานับแต่วันสิ้นปีงบประมาณให้สำนักงานการตรวจสอบเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบ และรับรอง แล้วเสนอต่อรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และมีบาง กองทุนที่กำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย ได้แก่ กองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอก เงิน และกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ส่วนกองทุนในต่างประเทศจะเสนอรายงานการดำเนินงานของกองทุนต่อรัฐสภา หรือ รัฐมนตรีแล้วแต่กรณี สำหรับกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกามีลักษณะพิเศษกว่า กองทุนอื่น เนื่องจากกองทุนริบทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกามีการรายงานการ ดำเนินงานของกองทุนจะต้องรายละเอียดในการรายงานการดำเนินงาน ได้แก่ รายงานรายรับทั้งหมด ของกองทุน รายงานค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกองทุน รายงานแจกแจงทรัพย์สินที่ส่งให้ใช้ในราชการ สำหรับหน่วยงานของรัฐบาลกลางตามแต่ละหน่วยงานที่ได้รับ รายงานแจกแจงทรัพย์สินที่ถูกโอนแก่ หน่วยงานของมลรัฐหรือท้องถิ่นตามแต่ละหน่วยงานที่ได้รับ รายงานตามประเภทของการจำหน่าย ของทรัพย์สินที่ถูกจำหน่ายภายในปีนั้น และจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณชน

ประเด็นเรื่องการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนคณะกรรมการตรวจสอบที่สำคัญอีก ประการหนึ่ง คือ กองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม สุขภาพ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานของกองทุน ซึ่งมีอำนาจติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน และ

มีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาเพื่อให้คำชี้แจงข้อเท็จจริงสำหรับประกอบการพิจารณาประเมินผล

นอกจากนั้น ประเด็นเรื่องเงินรางวัลของเจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษควรนำส่งเข้ากองทุนหรือไม่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับเงินรางวัลมาก อย่างไรก็ตามการจ่ายเงินรางวัลมีปัญหาหลายประการ กล่าวคือ การกำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิรับเงินรางวัลก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในระบบราชการ เกิดความไม่เสมอภาคระหว่างเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานเดียวกัน เกิดการเลือกปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย และประชาชนถูกบังคับใช้กฎหมายโดยดุลพินิจที่ไม่เป็นธรรม แม้ว่าเจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษจะได้รับมาก แต่ก็ไม่มีกองทุนใดในประเทศไทยที่บัญญัติให้เงินรางวัลตกเป็นของกองทุน ไม่ว่าจะเป็นกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา แม้ว่าหน่วยงานนั้นจะมีเจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิได้รับเงินรางวัลตามกฎหมายต่างๆ ก็ตาม ส่วนต่างประเทศไม่มีการให้เงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ และแม้ว่าจะสามารถบัญญัติกฎหมายใหม่เพื่อแก้ไขกฎหมายเก่าได้ โดยการจะยกเลิกกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ โดยบัญญัติให้เงินรางวัลตกแก่กองทุนแทนการตกเป็นของเจ้าหน้าที่ แต่การบัญญัติให้เงินรางวัลตกแก่กองทุนแทนการตกแก่เจ้าหน้าที่ก็จะทำให้กระทบต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่เดิมที่ได้รับอยู่แล้ว และอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ จึงไม่ควรบัญญัติให้เงินรางวัลตกเป็นของกองทุน และการนำเงินรางวัลตกแก่กองทุนก็ไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องเงินรางวัลได้ทั้งระบบ เพราะเงินรางวัลที่ตกแก่กองทุนจะเป็นเงินรางวัลตามกฎหมายเฉพาะที่เจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจบังคับใช้เท่านั้น แต่ไม่ได้แก้ไขปัญหาระบบเงินรางวัลตามกฎหมายทุกฉบับ ฉะนั้น การแก้ไขปัญหาระบบเงินรางวัล ควรแก้ไขกฎหมายโดยการแก้ไขกฎหมายแต่ละฉบับซึ่งบัญญัติเรื่องเงินรางวัลมากกว่าการนำเงินเข้าสู่กองทุน โดยการแก้ไขให้การจ่ายเงินรางวัลในอัตราที่น้อยลงกว่าเดิมตามความเหมาะสม เพราะเจ้าหน้าที่จะได้ไม่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อหวังเงินรางวัลมากกว่าการปราบปรามการกระทำความผิด และเงินรางวัลก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่หากมีการยกเลิกเสียก็อาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้

เมื่อเราได้ทราบปัญหาเรื่องงบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ถ้าหากมีการบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ให้มีกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษขึ้นก็จะช่วยให้มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของกรม

สอบสวนคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในหัวข้อต่อไปจะกล่าวถึงข้อเสนอแนะในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษว่าควรมีลักษณะอย่างไร

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากบทสรุปข้างต้น พบว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ได้แก่ กรมสอบสวนคดีพิเศษได้มีการขอเบิกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากงบประมาณประจำปีที่ได้รับจัดสรรในบางปีงบประมาณ และงบประมาณเพื่อสืบสวนสอบสวนตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 บางปีงบประมาณมีค่าใช้จ่ายจริงที่ใช้ในการสืบสวนมากกว่างบประมาณที่ได้รับ นอกจากนั้น หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานถูกดำเนินคดีอาญาและพนักงานอัยการไม่รับว่าความให้ ย่อมส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง และยังต้องใช้งบประมาณส่วนตัวสำหรับการดำเนินคดี ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บัญญัติให้ทรัพย์สินของกองทุน ประกอบด้วย ทรัพย์สินซึ่งศาลมีคำพิพากษาให้ริบทรัพย์สินเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล ทรัพย์สินที่มีผู้ให้แต่ต้องไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกองทุน ทรัพย์สินที่ได้รับจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ ค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษ และดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินดังกล่าว

2. บัญญัติให้ผู้มีอำนาจบริหารจัดการกองทุน คือ คณะกรรมการเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ โดยมีตัวแทนจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ และผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. บัญญัติให้ค่าใช้จ่ายของกองทุนเพื่อการสอบสวนคดีพิเศษนำไปใช้ในกรณีต่างๆ ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อการสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อการสืบสวนและสอบสวน ค่าใช้จ่ายสำหรับแหล่งข่าว ค่าใช้จ่ายในการล่อซื้อ ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกองทุน ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบซึ่งถูกฟ้องหรือดำเนินคดีด้วย ทั้งนี้ ต้องเป็นกรณีศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อเปิดโอกาสให้มีค่าใช้จ่ายสำหรับการป้องกันการกระทำความผิดคดีพิเศษด้วย

4. บัญญัติให้นำทรัพย์สินซึ่งยังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องนำไปใช้ ให้นำไปฝากไว้ในบัญชีธนาคาร หรือนำไปลงทุนอื่นที่มีความมั่นคง เช่น ซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือซื้อตราสารการเงินอื่น และเปิดโอกาสให้เอกชนมีอำนาจในการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้การจัดหาผลประโยชน์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. บัญญัติให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

6. บัญญัติให้มีการจัดทำรายงานงบการเงินและบัญชีภายในกำหนดเวลานับแต่วันสิ้นปีงบประมาณให้สำนักงานการตรวจสอบเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบและรับรอง แล้วเสนอต่อรัฐมนตรีและรัฐสภา เพื่อทราบการดำเนินงานของกองทุน

การจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษสามารถดำเนินการได้โดยแบ่งเป็น 2 แนวทาง ดังต่อไปนี้

แนวทางแรก แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมให้มีหมวดว่าด้วยกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ ระหว่างหมวด 4 คณะกรรมการพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและหมวด 5 บทกำหนดโทษ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

“หมวด 4/1 กองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

มาตรา 38/1 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

มาตรา 38/2 กองทุนประกอบด้วยทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (1) ทรัพย์สินซึ่งศาลมีคำพิพากษาให้ริบทรัพย์สิน
- (2) เงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล
- (3) ทรัพย์สินที่มีผู้ให้แต่ต้องไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

- (4) ทรัพย์สินที่ได้รับจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ
- (5) ค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษ
- (6) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินดังกล่าว

มาตรา 38/3 กองทุนให้เป็นของกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา 38/4 เงินและทรัพย์สินของกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) ค่าใช้จ่ายเพื่อการสืบสวนและสอบสวน
- (2) ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกองทุน
- (3) ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบซึ่งถูกฟ้องหรือดำเนินคดี
- (4) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

มาตรา 38/5 ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน ประกอบด้วยประธานกรรมการ กรรมการ และเลขาธิการ

มาตรา 38/6 ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 38/4
- (2) บริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- (3) รายงานสถานะการเงินและการจัดการกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 38/7 การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา 38/8 อำนาจหน้าที่ในการบริหาร การจัดการ การจัดหาผลประโยชน์ การจำหน่ายทรัพย์สินและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา 38/9 ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน ประกอบด้วยประธานกรรมการ กรรมการ และเลขานุการ

มาตรา 38/10 ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
- (2) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ
- (3) เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผล

มาตรา 38/11 ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบดุลและบัญชีทำการส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและรับรองภายใน 120 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินเสนอต่อคณะกรรมการภายใน 180 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้คณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

รายงานผลการสอบบัญชีตามวรรคสอง ให้รัฐมนตรีเสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบต่อไป”

แนวทางที่สอง บัญญัติเป็นร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. .... ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

“มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ....”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“คดีพิเศษ” หมายความว่า คดีความผิดทางอาญาที่กำหนดไว้ในมาตรา 21 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

“คณะกรรมการประเมินผล” หมายความว่า คณะกรรมการการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1 การจัดตั้งกองทุน

มาตรา 5 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

มาตรา 6 กองทุนประกอบด้วยทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (1) ทรัพย์สินซึ่งศาลมีคำพิพากษาให้ริบทรัพย์สิน
- (2) เงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล

- (3) ทรัพย์สินที่มีผู้ให้แต่ต้องไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (4) ทรัพย์สินที่ได้รับจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ
- (5) ค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษ
- (6) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินดังกล่าว

มาตรา 7 กองทุนให้เป็นของกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา 8 เงินและทรัพย์สินของกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) ค่าใช้จ่ายเพื่อการสืบสวนและสอบสวน
- (2) ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกองทุน
- (3) ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบซึ่งถูกฟ้องหรือดำเนินคดี
- (4) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

มาตรา 9 การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด 2 การบริหารกิจการของกองทุน

มาตรา 10 ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน ประกอบด้วยประธานกรรมการ กรรมการ และเลขาธิการ

มาตรา 11 ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 8

(2) บริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(3) รายงานสถานะการเงินและการจัดการกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 12 อำนาจหน้าที่ในการบริหาร การจัดการ การจัดหาผลประโยชน์ การจำหน่ายทรัพย์สินและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา 13 ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบดุลและบัญชีทำการส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและรับรองภายใน 120 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินเสนอต่อคณะกรรมการภายใน 180 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้คณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

รายงานผลการสอบบัญชีตามวรรคสอง ให้รัฐมนตรีเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบต่อไป

หมวด 3 การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

มาตรา 14 ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน ประกอบด้วยประธานกรรมการ กรรมการ และเลขานุการ

มาตรา 15 ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

(2) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ

(3) เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผล”

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น เป็นข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการศึกษาวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ : ศึกษากรณีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและการสอบสวนคดีพิเศษ

รายการอ้างอิง

- Australia Federal Police. Proceeds of Crime [Online]. Available from:
<http://www.afp.gov.au/policing/proceeds-of-crime.aspx> [3 December 2014].
- Australia Institute of Criminology. The Worldwide Fight against Transnational Organised Crime : Australia. Canberra: Australian Institute of Criminology, 2004.
- Barclay Johnson. Restoring Civility – the Civil Asset Forfeiture Reform Act 2000: Baby Step Towards a More Civilized Forfeiture System. Indiana Law Review 66 (1990).
- Criminal Assets Confiscation Taskforce. Taking the Profit out of Crime [Online]. Available from: <http://www.afp.gov.au/~media/afp/pdf/c/criminal-assets-confiscation-taskforce-brochure.ashx> [3 December 2014].
- Department of Justice. Audit of the Assets Forfeiture Fund and Seizes Asset Deposit Fund Annual Financial Statements Fiscal Year 2013. United States Department of Justice, 2014.
- . National Asset Forfeiture Strategic Plan 2008-2012. Washington DC: Department of Justice, 2008.
- . Participants and Roles [Online]. Available from:
<http://www.justice.gov/jmd/afp/05participants> [12 October 2014].
- . Summary of Forfeited Property by Disposition Method and Property Type Fiscal Year 2013 [Online]. Available from:
<http://www.justice.gov/jmd/afp/02fundreport/2013affr/report5.htm> [3 December 2014].
- . Summary of Justice Assets Placed into Official Use by Federal Agencies by Type Fiscal Year 2013 [Online]. Available from:
www.justice.gov/jmd/afp/02fundreport/2013affr/report3.htm [12 October 2014].
- Eric Bluemenson and Eva Nilsen. Policing for Profit: The Drug War’s Hidden Economic Agenda. University of Chicago Law Review 65 (1998).

- Frank J. Marine. *The Threats Posed by Transnational Crimes and Organized Crime Groups*. Resource Material Series 54 (1999).
- Guy Stessens. *Money Laundering: A New International Law Enforcement Model*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.
- Nicolas Ryder. *Money Laundering – an Endless Cycle? : A Comparative Analysis of the Anti-Money Laundering Policies in the United States of America, the United Kingdom, Australia and Canada*. New York: Routledge, 2012.
- Sylvia Grono. *Civil Forfeiture – the Australia Experience*. In *Civil Forfeiture of Criminal Property – Legal Measures for Targeting the Proceeds of Crime*. Cheltenham: Edward Elgar, 2009.
- The Federal Bureau of Investigation. *A Brief History of the Fbi* [Online]. Available from: <http://www.fbi.gov/about-us/history/brief-history> [7 January 2015].
- . *Frequently Asked Questions* [Online]. Available from: <http://www.fbi.gov/about-us/faqs> [7 January 2015].
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. *กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: พลสยาม พรินต์ติ้ง, 2551.
- กรมศุลกากร. *รายงานประจำปี กรมศุลกากร 2556*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารกลาง, 2556.
- กรมสอบสวนคดีพิเศษ. *โครงสร้างและความเป็นมาของกรมสอบสวนคดีพิเศษ* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dsi.go.th/view.aspx?tid=T0000008> [เข้าถึงเมื่อ 12 ตุลาคม 2557]
- . *ภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมสอบสวนคดีพิเศษ* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dsi.go.th/view.aspx?tid=T0000011> [เข้าถึงเมื่อ 13 ตุลาคม 2557]
- . *รายงานประจำปี 2555*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2555.
- จิตติ ดิงศภัทย์. *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2536.
- ชูชาติ อัสวโรจน์. *คำอธิบายกฎหมายศุลกากร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2542.
- ณรงค์ ไชหาญ. *กฎหมายอาญา : ว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2543.
- ธาริต เพ็งดิษฐ์. *พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547*. กรุงเทพฯ: ธรรมนิติ, 2550.
- ประธาน วัฒนวานิชย์และคณะวิจัย. *วิเคราะห์การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์. แนวการศึกษาชุดวิชา 41716 กฎหมายอาญา และอาชญาวิทยาขั้นสูง. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555.
- วันชัย รุจนวงศ์. ฝ่าองค์กรอาชญากรรม : มะเร็งร้ายของสังคม. กรุงเทพฯ: มติชน, 2548.
- . รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (ระยะที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548.
- วีระพงษ์ บุญโญภาส. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2552.
- สำนักกฎหมาย สำนักเลขาธิการวุฒิสภา. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ..... กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2558.
- . เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ..... กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2550.
- สำนักกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง กรมตรวจการคลัง. กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ. กรุงเทพฯ: กรมบัญชีกลาง, 2554.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. คู่มือการปฏิบัติกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2555.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. รายงานประจำปี 2556. กรุงเทพฯ: อีเกิ้ล เปเปอร์, 2557.
- สีหนาท ประยูรรัตน์. คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นิติสนเทศ, 2542.
- สุรพล ไตรเวทย์. การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2549.
- หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.
- อรพิน ผลสุวรรณีย์ สบายรูป. กฎหมายการคลัง. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นาย ณ์ฐพรพรช ญาณวารี เกิดเมื่อ วันจันทร์ที่ 14 สิงหาคม พุทธศักราช 2532 ที่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนปัญญาทรัพย์ ชั้นมัธยมศึกษา จากโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) และปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีพุทธศักราช 2555 นอกจากนี้ ยังสอบผ่านหลักสูตรวิชาว่าความ ของสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความ สภานายความแห่งประเทศไทย รุ่นที่ 37 และสอบไล่ได้ในการ สอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิตจากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 66 อีกด้วย ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นผู้ช่วยดำเนินงานของศาสตราจารย์ นพ. ภิรมย์ กมลรัตนกุล สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

